

PROGRAMMABEGROTING 2018
EN MEERJARENRAMING 2019-2021

INHOUD

.....	0
Inhoud.....	1
Aanbiedingsbrief.....	2
Inleiding.....	3
Financiën in één oogopslag.....	4
Samenvatting.....	5
0 Bestuur en ondersteuning.....	12
1 Veiligheid.....	19
2 Verkeer, vervoer en waterstaat.....	22
3 Economie.....	26
4 Onderwijs.....	30
5 Sport, cultuur en recreatie.....	34
6 Sociaal Domein.....	40
7 Volksgezondheid en milieu.....	46
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ontwikkeling, stedelijke vernieuwing.....	51
Financiële informatie programmaplan.....	57
Paragraaf lokale heffingen.....	62
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	66
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.....	70
Paragraaf Financiering.....	72
Paragraaf Bedrijfsvoering.....	75
Paragraaf Verbonden partijen.....	77
Paragraaf Grondbeleid.....	80
Financiële begroting 2018.....	84
Overzicht van baten en lasten en toelichting.....	85
Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting.....	91
Bijlagen.....	103
Bijlage 1: Lasten en baten per taakveld.....	104
Bijlage 2: Risico's Meerijstad met risico-inschatting.....	106
Bijlage 3: Toelichting onderhoud kapitaalgoederen.....	112
Bijlage 4: Uitgangspunten begroting 2018 - 2021.....	122
Bijlage 5: Toelichting lokale heffingen.....	125
Bijlage 6: Toelichting verbonden partijen.....	127

AANBIEDINGSBRIEF

Geachte raadsleden,

Deze programmabegroting is de eerste programmabegroting van dit college. Het is een uitwerking van het collegeprogramma "Mijlpalen van Meierijstad 2017-2022 - Meierijstad zijn we samen!" De begroting 2018 - 2021 is structureel sluitend voor alle jaren en is gebaseerd op de uitgangspunten, zoals door u zijn vastgesteld op 13 juli 2017.

In deze programmabegroting zijn de doelstellingen uit het collegeprogramma vertaald naar concrete plannen. Zowel de activiteiten als de daarbij benodigde middelen uit de mijlpalen voor het jaar 2018 zijn volledig opgenomen in deze programmabegroting. Daarnaast gaan we komend jaar stappen zetten met de beleidsharmonisatie..

De vijf centrale kernthema's: Participatie, Leefbaarheid, Innovatie, Gezondheid en Duurzaamheid hebben wij verbreed naar acht programmaliijnen. Naast de kernthema's zijn de grote veranderingen op het gebied van omgevingswet, sociaal domein en organisatieontwikkeling omgedoopt tot een programmaliijn.

Ons financieel huishoudboekje is sluitend. Het is ons gelukt om een structureel sluitende begroting samen te stellen, waarbij we er in geslaagd zijn de lastendruk voor inwoners en bedrijven te verlagen.

Wij wensen u veel leesplezier!

Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad.

De secretaris,

De burgemeester,

Drs. M.G.C. Wilms -Wils RA

M.A. Fränzel MSc.

INLEIDING

Deze programmabegroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 bestaat uit het programmaplan en de financiële begroting.

In het programmaplan vindt u informatie over de 9 programma's, de financiële informatie programmaplan en de (verplichte) paragrafen. De (verplichte) paragrafen gaan in op lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid.

We beginnen met een samenvatting. Hierin geven wij u het financiële beeld op hoofdlijnen, informatie over de centrale thema's van de Mijlpalen van Meierijstad vertaald in acht programmalijnen.

Bij de programma's gaan we per programma in op de drie W-vragen: Wat willen we bereiken?, Wat gaan we daarvoor doen? en Wat kost het?.

De doelstellingen die verwoord zijn bij "Wat willen we bereiken" zijn overgenomen uit het coalitieakkoord 2017-2022 "Meierijstad zijn we samen".

Ook zijn hier de sinds 2017 verplicht gestelde beleidsindicatoren opgenomen. Alle Nederlandse gemeenten nemen deze op in iedere begroting en jaarrekening. De beleidsindicatoren van alle Nederlandse gemeenten zijn te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl onder de tegel BBV. Deze (verplichte) beleidsindicatoren zijn in deze programmabegroting per programma vermeld naar de stand van december 2016 en augustus 2017. De jaartallen die genoemd zijn in deze tabellen zijn de laatst bekende gegevens. Als in de tabel b.v. 2014 staat, dan betekent dit dat hierna geen meting heeft plaatsgevonden. Als streefwaarde voor de gemeente Meierijstad gaan we uit van minimaal het gemiddelde van Nederland.

Om de doelstellingen te bereiken zijn per doelstelling concrete activiteiten genoemd bij "Wat gaan we daarvoor doen" die we in 2018 gaan uitvoeren. Alle activiteiten die in de Mijlpalen van Meierijstad zijn genoemd voor 2018 hebben een plaats gekregen in de programmabegroting 2018.

Bij het onderdeel "Wat kost het?" hebben wij een onderverdeling gemaakt naar bestaand beleid en ontwikkelambities.

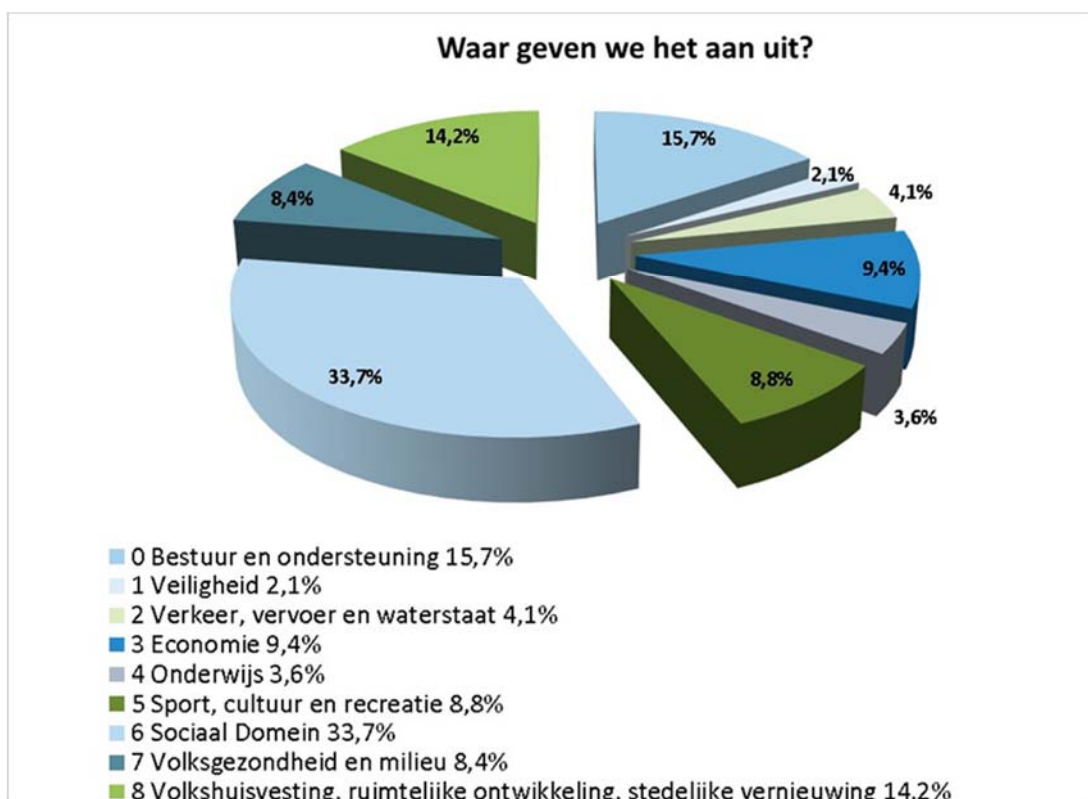
Bestaand beleid heeft betrekking op de reguliere taken of zijn het gevolg van eerdere besluitvorming door de gemeenteraad. Financiële aanpassingen van lasten en baten van bestaand beleid zijn voortgekomen uit de financiële vertaling van de begrotingsuitgangspunten, het realistisch ramen van bestaand beleid en de verwerking van actuele ontwikkelingen. De financiële middelen die nodig zijn om de ontwikkelambities te bereiken zijn voornamelijk de middelen van de jaarschijf 2018 e.v. van de Mijlpalen van Meierijstad. Een toelichting op de ontwikkelambities vindt u onder de betreffende tabellen binnen de programma's.

Het laatste onderdeel van het programmaplan bevat financiële informatie over onderwerpen als algemene dekkingsmiddelen (o.a. algemene uitkering), lokale heffingen, dividend, overhead, onvoorzien en heffing voor de vennootschapsbelasting.

Meer gedetailleerde financiële gegevens vindt u in de financiële begroting met de bijbehorende bijlagen. Zo kunt u in de financiële begroting onder uiteenzetting van de financiële positie de financiële aansluiting vinden vanaf het raadsvoorstel "uitgangspunten begroting 2018", dat u op 13 juli heeft vastgesteld.

FINANCIËN IN ÉÉN OOGOPSLAG

Waar komen onze inkomsten vandaan en waar geven we het aan uit? Totaal € 228 miljoen

SAMENVATTING

In deze samenvatting gaan we op hoofdlijnen in op de financiële positie van de gemeente Meierijstad. Vervolgens lichten we toe hoe we de vijf centrale kernthema's hebben verbreed naar acht programmaliijnen.

Financiële positie

Deze programmabegroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 is structureel en reëel in evenwicht. Dat wil zeggen dat jaarlijks terugkomende lasten en jaarlijks terugkomende baten met elkaar in evenwicht zijn en dat de ramingen volledig, realistisch en haalbaar zijn.

We hebben de begrotingscijfers verdeeld naar bestaand beleid en ontwikkelambities.

Bestaand beleid heeft betrekking op de reguliere taken of zijn het gevolg van eerdere besluitvorming door de gemeenteraad.

Het "geraamd resultaat bestaand beleid" in de volgende tabel is het resultaat van de begroting op basis van de uitgangspunten, zoals u deze op 13 juli jl. heeft vastgesteld.

De financiële middelen die zijn gepresenteerd onder ontwikkelambities bestaan hoofdzakelijk uit de benodigde middelen van de Mijlpalen van Meierijstad. Een toelichting op de middelen bij ontwikkelambities is hierna verder uitgewerkt. Over de middelen benodigd om de ontwikkelambities te realiseren neemt u bij de begrotingsbehandeling op 6 november 2017 een besluit.

Bedragen (*1.000)	Begr. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021
Geraamd resultaat bestaand beleid	570	852	2.164	1.598
Ontwikkelambities (netto lasten*)	-768	-1.294	-1.718	-1.914
Investeringen ter vervanging	-85	-179	-228	-306
Voorgestelde dekkingsmogelijkheden	210	836	949	1319
<i>Geraamd resultaat incl.ontwikkelambities</i>	<i>-73</i>	<i>215</i>	<i>1.167</i>	<i>697</i>

*) Netto lasten zijn de lasten van de ontwikkelambities verminderd met de inzet van reserves of andere dekkingsmogelijkheden.

Structureel geraamd resultaat

Het structureel geraamd resultaat bepaalt de vorm van toezicht door de provincie. Om dit te berekenen tellen we de incidentele lasten en baten niet mee. Ter verduidelijking: door het elimineren van incidentele lasten gaat het geraamd resultaat omhoog. Eliminatie van incidentele baten heeft een tegenovergesteld effect. Het structureel geraamd resultaat is als volgt:

Bedragen (*1.000)	Begr. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021
<i>Geraamd resultaat incl.ontwikkelambities</i>	<i>-73</i>	<i>215</i>	<i>1.167</i>	<i>697</i>
<i>Incidentele baten en lasten</i>	523	232	0	162
<i>Structureel geraamd resultaat</i>	<i>450</i>	<i>447</i>	<i>1.167</i>	<i>859</i>

Ontwikkelambities

De ontwikkelambities zijn als volgt opgebouwd:

Bedragen (*1.000)	Begr. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021
Ontwikkelambities conform MvM	-262	-843	-1.151	-1.347
<u>Ontwikkelambities nieuw</u>				
Informatieveiligheid en privacy	-270	-170	-170	-170
Verhoging post onvoorzien	14	-66	-222	-222
Digitale begroting	-50	-50	-50	-50
Landelijke aanpak adreskwaliteit	-20	-20		
Toeristebelasting	-220	-220	-220	-220
Belastingen in eigen beheer	140	140	140	140
Informatiebeheer	-55	-20		
Voorstel kunstfonds	-35	-35	-35	-35
Incidenteel budget sportsubsidies	-10	-10	-10	-10
Formatieuitbreiding sociaal domein	-150	-150	-150	-150
Dekking: reguliere budgetten Sociaal domein	150	150	150	150
Fasegewijs verduurzamen van gemeentelijke gebouwen	-60	-60		
Dekking: algemene reserve	60	60		
Totaal ontwikkelambities	-768	-1.294	-1.718	-1.914

Hieronder volgt een toelichting per onderwerp:

Ontwikkelambities conform MvM

De ontwikkelambities conform MvM bestaan uit de netto lasten van de investeringen en bestedingen die starten vanaf 2018. De totale lasten en de eventuele dekking vindt u in de tabellen Wat kost het? bij de programma's.

Informatieveiligheid en privacy

In gemeenteland is er veel gaande op het gebied van informatieveiligheid en privacy. Om te garanderen dat gegevens van burgers voldoende beschermd zijn, dienen gemeenten te voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG). Per 25 mei 2018 dient ook de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) volledig geïmplementeerd te zijn, zodat de privacy binnen Meieri jstad voldoende geborgd is. Daarnaast dienen gemeenten vanaf 2017 een zelfevaluatie uit te voeren via de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA), een gezamenlijk initiatief van VNG en de ministeries BZK, SZW en I&M. Via ENSIA tonen gemeenten aan het Rijk en hun eigen Bestuur aan dat ze voldoen aan de verplichtingen rondom informatieveiligheid. De ontwikkelingen op dit terrein gaan zeer snel. Ten tijde van het samenstellen van het functiegebouw waren de inzichten nog niet zo ver als op dit moment. Binnen de huidige personele bezetting en budgetten bestaat daarom niet voldoende ruimte om al deze ontwikkelingen tijdig en correct op te pakken.

Voorgesteld wordt om aanvullende middelen ter beschikking te stellen van € 270.000,- voor 2018 en structureel € 170.000,-. De structurele lasten bestaan uit formatie-uitbreiding (€ 135.000,-, waaronder de wettelijk verplichte functionaris gegevensbeveiliging), aanschaf onderhoud en ondersteuning voor ISMS en privacy tooling (€ 20.000,-) en de verplichte EDP-audit (€ 15.000,-). Voor 2018 bestaan daarnaast nog incidentele lasten voor inhuur personeel (€ 70.000,-) en aanschaf tooling en projectmanagement voor identity & access management.(€ 30.000,-).

Verhoging post onvoorzien

In de begroting 2017-2020 zijn voor de post onvoorzien alleen de posten onvoorzien opgeteld van de voormalige gemeenten Veghel en Sint-Oedenrode. De systematiek van Schijndel kon destijds niet eenduidig omgerekend worden naar een structureel bedrag. Dit is nu wel mogelijk en inzichtelijk gemaakt.

Voorgesteld wordt vanaf de begroting 2018 de post onvoorzien te verhogen € 90.000 naar € 350.000. Dit bedrag is gerelateerd aan de omvang in gemeenten van gelijke grootte. De post onvoorzien van de voormalige gemeente Schijndel kan hiervoor deels als dekking dienen. Voor de jaren 2018 en 2019 zijn de aanvullend benodigde middelen beperkt. Vanaf 2020 zal structureel € 222.000,- aanvullend nodig zijn om dit te realiseren. Aan de besteding van de post onvoorzien verbinden wij spelregels. Deze zijn opgenomen bij het hoofdstuk financiële informatie programmaplan.

Digitale begroting

Vanuit de raads werkgroep fusie P&C is aangegeven dat de gemeenteraad de voorkeur heeft voor alleen digitale producten uit de P&C cyclus. Om dit te realiseren is een tool nodig voor het volledig digitaal kunnen maken en publiceren van begroting, beraps en jaarrekening. Zowel voor uw raad als voor de inwoners van Meierijstad. Dit leidt tot een begrotingswebsite, die de mogelijkheid biedt het P&C-proces te optimaliseren en transparanter te maken.

Landelijke aanpak adreskwaliteit

Wij streven naar volledige aansluiting bij de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA). Hiervoor is een kwaliteitsimpuls noodzakelijk. Een juist adres in de Basisregistratie personen (BRP) is belangrijk voor burgers zelf én voor de overheid. Alle overheidsinstanties gebruiken de BRP; van brandweer en sociaal loket tot de Belastingdienst. Tegelijkertijd is het adresgegeven het meest veranderlijke gegeven in de BRP en daarmee het meest foutgevoelig. Voor 2018 en 2019 zijn aanvullende middelen nodig van € 20.000,- om mee te doen aan deze landelijke aanpak adreskwaliteit.

Toeristenbelasting

De werkelijke opbrengsten van de toeristenbelasting blijven achter bij de geraamde opbrengsten. Geraamde structurele opbrengst bedraagt € 406.000. Reële inschatting van de opbrengsten noodzaakt tot het verlagen van de geraamde opbrengst met € 220.000. In 2018 zal een notitie m.b.t. herijking toeristenbelasting worden opgesteld.

Belastingen in eigen beheer

De belastingketen is tegen het licht gehouden naar aanleiding van het besluit om de uitvoering volledig in eigen beheer te laten plaatsvinden. De financieel benodigde middelen voor personeel en overige kosten voor de uitvoering zijn reëel en structureel geraamd. Hier staat tegenover dat de bijdrage aan de BSOB in de begrotingscijfers vervallen. Per saldo zijn de lasten € 140.000,- lager.

Informatiebeheer

Voor het bewerken en overbrengen van het dynamisch archief van de voormalige gemeente Schijndel is op projectbasis in 2018 en 2019 aanvullend budget nodig. Ook krijgt het gemeentehuis Schijndel in de loop van 2018 een andere bestemming en daarom moeten we hiervoor elders archiefruimte gaan huren.

Voorstel kunstfonds

In het coalitieakkoord is de ambitie opgenomen een kunstfonds in te stellen. Dit heeft financieel gezien nog geen plaats gekregen in de Mijlpalen van Meierijstad. Voorgesteld wordt een structureel bedrag op te nemen van € 35.000 voor het aankopen van beeldende kunst en eventueel verplaatsen van een kunstwerk. Daarnaast gaan we onderzoeken hoe wij budget voor kunsttoepassingen op kunnen nemen binnen een project. Randvoorwaarde is dat de nieuwe kunststichting vanaf het begin wordt betrokken bij het proces van aanbesteding en het werven en selecteren van een kunstenaar voor een bepaald project.

Incidenteel budget sportsubsidies

Voorgesteld wordt een aanvullend budget ter beschikking te stellen van € 10.000 structureel voor de stimulering van de organisatie van kleinschalige en grootschalige sportevenementen in Meierijstad.

Formatie-uitbreiding sociaal domein

Gebleken is dat de formatie in het sociaal domein niet toereikend is voor reguliere taken, regionale taken en de bestuurlijke ambities zoals neergelegd in Mijlpalen van Meierijstad. Voorgesteld wordt de formatie uit te breiden met 2 fte. Kostendekking vindt plaats binnen de budgetten sociaal domein.

Fasegewijs verduurzamen van gemeentelijke gebouwen

Andere fasering van in Mijlpalen van Meierijstad beschikbaar gestelde middelen, i.p.v. € 30.000 voor 2019 t/m 2022, € 60.000 voor 2018 en 2019. Dekking blijft de algemene reserve.

Ontwikkelambities Investerings 2018

In de notitie Uitgangspunten begroting 2018 is aangegeven dat het beschikbaar stellen van kredieten 2018 de korte of de lange route volgen. Bij de korte route zijn de financiële gevolgen van de investering opgenomen in de programmabegroting en stelt u de middelen ter beschikking bij vaststelling van de programmabegroting. Bij de lange route worden de financiële gevolgen van de investering ook opgenomen in de programmabegroting, maar stelt u de middelen pas ter beschikking met een apart raadsbesluit op basis van een inhoudelijk raadsvoorstel. De investeringen die de korte route volgen zijn opgenomen in onderstaande tabel en bedragen in totaal € 735.000,-.

bedragen * € 1.000

Omschrijving investering 2018	Progr.	Invest. bedrag	2018	2019	2020	2021
Korte route		Jaarlijkse lasten				
Uitvoeringsplannen mobiliteit 2018 - voorbereidingsrediet	2	100			5	5
Plan met flankerende aanvullende maatregelen hoeveelheid doorgaand (vracht) verkeer In 2017 leggen we de raad een plan voor.	2	150		7	6	6
Toegankelijkheid openbaar vervoer haltes	2	100		5	5	5
HOV-halte Sint-Oedenrode	2	150	2	9	8	8
Parkeervoorziening vrachtwagens	2	175		20	20	20
Ontwikkelen sluitend en goed onderhouden fiets- en wandelpadennetwerk	5	60		5	5	5

bedragen * € 1.000

Omschrijving investering 2018	Progr.	Invest. bedrag	2018	2019	2020	2021
Lange route		Jaarlijkse lasten				
Uitvoeringsplannen mobiliteit 2018 *)	2	900			45	45
Snelfietsroute Veghel-Uden 2018 *)	2	1.000		25	50	50
Vorbereiding Vervangende nieuwbouw St. Nicolaasschool Boerdonk *)	4	100			4	4
Oplossen probleem Rhode, extra lasten *)	5	2.000		153	152	151
Nieuwe podiumzaal t Spectrum *) 1)	5	2.145		129	128	127
Versterking robuuste groenblauwe structuren *)	8	2.000			85	85
Sterk vitaal centrum Sint-Oedenrode*)	8	2.500		110	110	110
Versterken centra Veghel en Schijndel *)	8	1.200		48	48	48

1) bedrag is exclusief eerder beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet van € 105.000

*) Deze investeringen volgen de lange route. Daar waar reeds een voorbereidingskrediet beschikbaar is gesteld vindt u hier het bedrag exclusief voorbereidingskrediet.

Voorgestelde dekkingsplan

Bij de uitgangspunten voor de begroting 2018 (raadsvoorstel 13 juli 2017) is het volgende dekkingsplan opgenomen:

Bedragen (€*1.000)	2018	2019	2020	2021
Indexering OZB-opbrengst op 2%	-40	71	184	554
Verwerkingskosten afval	250	250	250	250
Aanpassing OZB tarieven 2018	350	350	350	350
Taakstelling als gevolg van harmonisatie beleid		220	220	220
Totaal voorgestelde dekkingsmiddelen	560	891	1.004	1.374

Het actualiseren en samenstellen van de begrotingscijfers heeft een positief effect gehad op het financieel perspectief. Wij stellen daarom het volgende voor:

- de voorgestelde extra verhoging van de OZB van 2% vanaf 2018 op te schorten naar 2019
- subsidies te ontzien in de taakstelling als gevolg van harmonisatie beleid, waardoor de taakstelling verlaagd wordt met € 55.000.
- een éénmalige teruggave aan de burgers plaats te laten vinden in de afvalstoffenheffing

In de begrotingscijfers zijn deze voorgestelde wijzigingen verwerkt.

VAN 5 CENTRALE THEMA'S NAAR 8 PROGRAMMALIJNEN

Zonder in te gaan op de centrale thema's uit het document Mijlpalen van Meierijstad is deze programmabegroting niet compleet. In het mijlpalendocument zijn, in willekeurige volgorde, de volgende vijf leidende thema's voor alle beleidsterreinen genoemd: participatie, leefbaarheid, innovatie, duurzaamheid en gezondheid. Deze vijf thema's vormen de onderlegger voor de 9 begrotingsprogramma's en zijn leidende principes voor het handelen van alle betrokken partners van Meierijstad. Bij de verdere "inkleurings" van deze thema's zijn de 5 thema's verbreed naar 8 programmalijnen. De keuze voor deze 8 programmalijnen is gebaseerd op de volgende drie criteria: er is een duidelijke verander- en versnellingsopgave, er is sprake van een grote mate van complexiteit en de werkwijze om de (bestuurlijke) ambities te realiseren, heeft een tijdelijk karakter.

De 8 programmalijnen zijn, in willekeurige volgorde, de volgende:

PARTICIPATIE

Participatie is een centraal, leidend thema in de Mijlpalen van Meierijstad. Bij participatie gaan we voor maximale betrokkenheid van de inwoners, organisaties, ondernemers en verenigingen bij maatschappelijke vraagstukken. Burger- en overheidsparticipatie passen we bewust toe zodat de burger, de instellingen en ondernemers maximaal betrokken worden en zich betrokken voelen. De veranderopgave is erop gericht om de interne organisatie te kantelen naar een organisatie die van buiten naar binnen denkt. Daarnaast willen we de samenleving verleiden om samen met ons de uitdagingen in de maatschappij vorm te geven. Verbinden, experimenteren en leren horen daarbij. In de veranderopgave en de samenwerking gaan we uit van een goed en gelijkwaardig partnerschap op basis van wederzijds vertrouwen.

LEEFBAARHEID

Leefbaarheid is een centraal thema in de Mijlpalen van Meierijstad. Meierijstad biedt per kern voorzieningen op maat, afhankelijk van de vraag, behoefte en identiteit van de kern of wijk. Bij leefbaarheid gaat het om de beleving van de woonomgeving, de sociale woonomgeving en veiligheid, criminaliteit en overlast. De veranderopgave is erop gericht om per kern invulling te geven aan het begrip leefbaarheid en de verschillende aspecten binnen leefbaarheid integraal op te pakken. Dit doen we samen met burgers, instellingen en ondernemers om te komen tot een gemeente waarin inwoners kunnen wonen, werken en leven in een prettige en veilige omgeving.

INNOVATIE

Innovatie is één van de centrale thema's en één van de acht organisatiewaarden. Het gaat hierbij om op een andere manier te kijken, samen te werken en te ontwikkelen binnen de organisatie en samen te ontwikkelen met onze stakeholders. Innovatie is een veelomvattend begrip en binnen verschillende terrein van toepassing, van sociaal domein tot en met economie en de openbare ruimte. Innovatie is het durven experimenteren en leren buiten de bestaande kaders van vandaag de dag. De veranderopgave is er met name op gericht om met ondernemerschap en eigenaarschap slimme combinaties van cultuur, economische dragers, educatie en beleving te bevorderen. Met als uiteindelijk doel de samenleving als netwerk voor een co-creatief proces.

DUURZAAMHEID

Duurzaamheid is een leidend thema in de Mijlpalen van Meierijstad en één van de toetsstenen van alle beleid. Duurzaamheid heeft betrekking op mens, milieu en klimaat, hergebruik van grondstoffen en zuinig omgaan met energie en financiële middelen. Van bijvoorbeeld energiebesparing en -opwekking tot afvalverwerking, van werkgelegenheid stimuleren tot het bieden van gelijke kansen voor alle inwoners.

We nemen als gemeente onze verantwoordelijkheid voor een gezonde, veilige en schone samenleving. Hier en nu in Meierijstad, maar zeker ook buiten onze gemeentegrenzen en voor de generaties na ons. We handelen vanuit de gedachte 'think global, act local!'. We hebben als gemeente Meierijstad een voorbeeldfunctie op het terrein van duurzaamheid en dragen dit actief uit. Een duurzame samenleving bereiken we in samenwerking met externe partijen.

De rol die de gemeente vervult om de ambities op het gebied van duurzaamheid en energie waar te maken, kan per onderwerp of project verschillen. Bijvoorbeeld verbinder, partner, toezichthouder, facilitator (in geld, tijd, kennis).

OMGEVINGSWET

Naar verwachting treedt de Omgevingswet in 2020/2021 in werking. Met de Omgevingswet wil het Rijk verbeteringen in de fysieke leefomgeving bereiken, die wel maatschappelijk gewenst zijn, maar nu nog moeilijk te realiseren zijn vanwege diverse wetten en regels. De Omgevingswet betekent een decentralisatie in het fysieke domein en vraagt een andere manier van denken en werken door de gemeentelijke organisatie en de samenleving. De veranderopgave is de integrale benadering van de leefomgeving, minder regels, meer bestuurlijke afwegingsruimte, meer nadruk op participatie en benadering vanuit de maatschappelijke gebiedsopgaven en vanuit de initiatiefnemer. De gemeenteraad is in juni 2016 over de komst en impact van de Omgevingswet op hoofdlijnen geïnformeerd.

SOCIAAL DOMEIN

De afgelopen jaren zijn de nieuwe taken in de zorg en ondersteuning overgedragen (gedecentraliseerd) naar de gemeenten. De veranderopgave is om de ondersteuning in de gemeentelijke zorg meer mensgericht vorm te geven. Doel is om ondersteuning op maat, licht, lokaal, integraal en dichtbij te organiseren waardoor ondersteuning en zorg eenvoudiger, beter en ook goedkoper zouden kunnen worden geboden. De mens en zijn eigen netwerk komt meer centraal te staan in plaats van het zorgsysteem. In de praktijk lag de nadruk bij gemeenten de afgelopen jaren veel op continuïteit van (curatieve)zorg. Er was relatief nog weinig kennis, ruimte, ervaring en tijd om de ondersteuning echt anders te gaan doen met een duidelijke focus op verandering. De nadruk komt meer te liggen op preventie. Voor de voormalige gemeenten van Meierijstad kwam daar de fusie bij die tot nieuwe vragen en kansen leidt (bijvoorbeeld over de manier waarop onze wijkteams willen gaan werken en bijvoorbeeld voor het ontwikkelen van een strategische visie op mensgerichte zorg en ondersteuning)

GEZONDHEID

Gezondheid is een leidend thema van het college van Meierijstad. Kern van het thema is dat mensen gezonder gaan leven en bewuster omgegaan met hun leefomgeving. We gaan hierbij uit van positieve gezondheid waarbij het vermogen van mensen om zelf regie te voeren over de uitdagingen van het leven uitgangspunt is. De rol van de gemeente Meierijstad hierbij is vanuit de veranderopgave de samenleving en stakeholders te verleiden tot gezond gedrag, gezonde keuzes en een gezondere leefstijl. De verbinding te leggen tussen eerstelijnszorg en welzijnsorganisaties/sociale wijkteams én te komen tot een gerichte aanpak voor het bestrijden van gezondheidsachterstanden in Meierijstad.

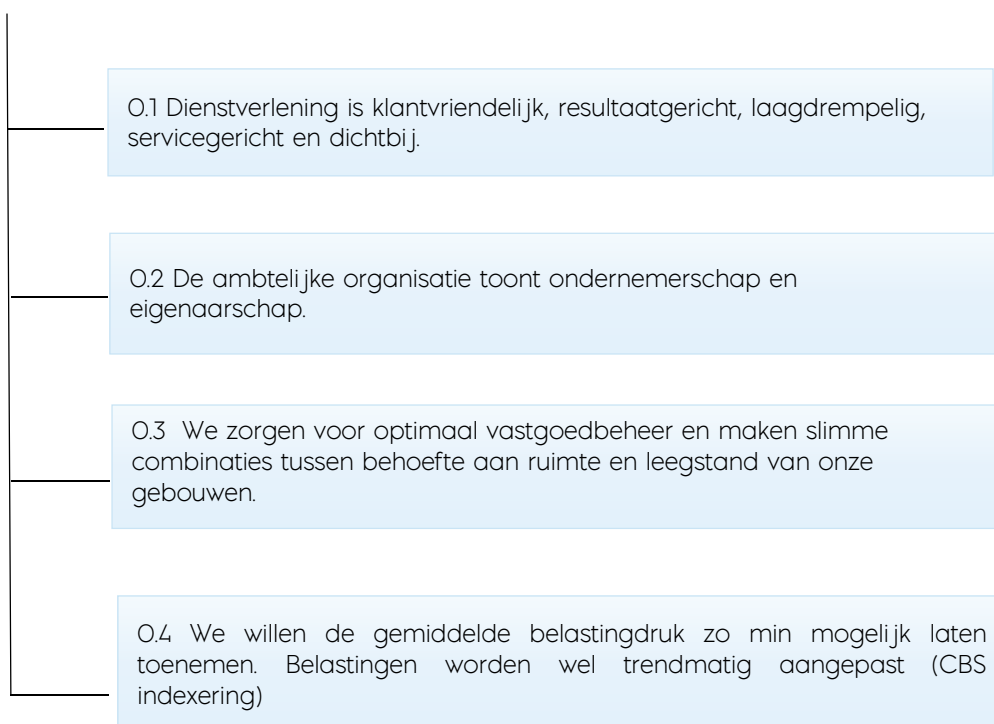
ORGANISATIEONTWIKKELING

Voor de fusie van Meierijstad is een organisatiefilosofie Meierijstad 2017-2025 opgesteld. Sinds de fusie van Meierijstad op 1 januari 2017 een feit is, is het noodzakelijk dat we binnen de gemeentelijke organisatie ons gaan gedragen en handelen naar de vastgestelde organisatiefilosofie. Nu de opstartperikelen redelijk achter de rug zijn, is het tijd om veranderopgave binnen de organisatie verder uit te zetten. Om de bestuurlijke ambities waar te maken is het belangrijk dat de gemeentelijke organisatie ook handelt naar deze ambities en volgens de filosofie van de organisatie. Dat de organisatiewaarden worden uitgedragen vanuit hoofd, hart en handen.

0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Meerijstad is een bestuurskrachtige gemeente. Wij stimuleren burgerparticipatie. Als ambassadeur en lobbyist behartigen we de belangen van de gemeente en zijn we een actieve partner in samenwerkingsrelaties. De bestuurders en de ambtelijke organisatie van Meerijstad zijn herkenbaar, betrokken en staan dicht bij de inwoner.

BELEIDSINDICATOREN

<i>Programma 0: Bestuur en ondersteuning</i>		Begroting 2017		Begroting 2018	
Indicator	Omschrijving	Jaar	Meerijstad	Jaar	Meerijstad
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2017	6,54	2018	6,51
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2017		2018	6,06
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2017	511	2018	537
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom +	2017	2,00%	2018	3,58%
	totale kosten inhuur externen (* 1.000)	2017	600	2018	1.247
Overhead	% van totale lasten	2017	9,00%	2018	9,00%

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

O.1 Onze dienstverlening is klantvriendelijk, resultaatgericht, laagdrempelig, servicegericht en dichtbij.

We werken het dienstverleningsconcept uit in een uitvoeringsprogramma, dat wordt vastgesteld in het derde kwartaal van 2017. Daarin nemen we de volgende onderdelen op: kwaliteitshandvest, de klant centraal, ontwikkelen van e-formulieren, centraliseren van deelwebsites en evaluatietools. Wij investeren daarbij in werkwijzen die aansluiten bij de behoeften van de klant, zowel in sociaal als ruimtelijk domein.

Op onderdelen is met de uitvoering reeds gestart. Dit loopt door in 2018.

We zijn, in het kader van het gebruiken van 'Klare taal', in september 2017 gestart met een intern opleidingstraject, het screenen van de huidige brieven en het samenstellen van de eerste lezerspanels.

Tegen gemeentelijke besluiten staan vaak bezwaar- en beroepsmogelijkheden open. Conflicten lossen we in onderling overleg op. Dit houdt in dat we in de bezwaarschriftenfase met alle betrokken partijen in overleg treden.

In verschillende kwesties kan in onderling overleg alsnog een voor alle partijen aanvaardbare oplossing gevonden. Het aantal principiële gevallen, waarin pre-mediation niet zinvol wordt geacht, ligt echter hoger dan verwacht. Dit speelt vooral in het Sociaal Domein. In 2018 zal hieraan extra aandacht worden besteed. Vraag is namelijk of sprake is van een aanloopprobleem of van een structureel lager percentage. Een mogelijke oorzaak is namelijk dat er in aanzienlijke mate sprake is van gebonden beschikkingen en er al veelal, voordat er een negatief besluit wordt genomen, contact wordt opgenomen met aanvragers. Als er in pre-mediation geen onderhandse oplossing kan worden geboden en uitleg al heeft plaatsgevonden, is het opstarten van een dergelijke tussenstap niet zinvol.

Pas als vast staat dat een oplossing niet mogelijk is, starten we de rechtsbeschermingsprocedure op.

We zijn in het najaar 2017 gestart met de dialoog met de samenleving, de raad en verbonden partijen over het definiëren van de begrippen burger- en overheidsparticipatie en de veranderende rol van de gemeente om te komen tot een visie op dit onderwerp. In het tweede kwartaal van 2018 wordt deze visie aan de raad voorgelegd.

In 2018 wordt uitvoering gegeven aan de visie burger- en overheidsparticipatie. Eén van de onderdelen die dan wordt onderzocht is de instelling van een 'raad van verbeelding'. Dit is een werkwijze in de context van 'het anders denken en werken' en past in (geeft invulling aan) de voor Meierijstad vastgestelde besturingsfilosofie en het thema participatie in de Mijlpalen voor Meierijstad. De leden van zo'n raad zijn "frisdenkers", "out-of-the-box denkers" en mensen die 'er toe doen' voor wat betreft het veld waarin ze actief zijn, hun netwerk en hun visie.

We ondersteunen maatschappelijke initiatieven van inwoners, sociale ondernemers en wijk- en dorpsraden met tijd, kennis en/of geld. We onderzoeken op welke manieren we de zeggenschap over de eigen leefomgeving van inwoners kunnen vergroten. Hiertoe ontwikkelen we instrumenten waarmee we burger- en overheidsparticipatie stimuleren in Meierijstad. Deze gaan we in tweede helft 2018 in verschillende pilots toepassen om te onderzoeken hoe we in Meierijstad burger- en overheidsparticipatie kunnen stimuleren en ondersteunen.

O.2 De ambtelijke organisatie toont ondernemerschap en eigenaarschap.

In najaar 2017 is een start gemaakt met het programma Organisatieontwikkeling en Innovatie. In 2018 wordt het ontwikkelplan voor de nadere uitwerking van de organisatiefilosofie binnen dit programma verder vormgegeven. Het strategisch kader 'Wij zijn Meierijstad' vormt hierbij het uitgangspunt. Samen met medewerkers ontwikkelen we een 'Meierijstadse manier van werken' waarbij we van buiten naar binnen denken, de klant centraal stellen, ondernemerschap tonen en innovatief en creatief te werk gaan. Dit is een continue proces van ontdekken, experimenteren, leren en bijsturen.

We werken zowel zakelijk als mensgericht. Besluiten worden begrijpelijk gemotiveerd. De manier waarop dit plaatsvindt, is steeds afhankelijk van het onderwerp en de geldende (wettelijke) termijnen; er wordt maatwerk geleverd. Hierom wordt afgezien van het opstellen van een afzonderlijke procedure.

We voldoen als werkgever minimaal aan de wettelijke taak tot baanafspraken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We stellen beleid op en duiden functies die geschikt zijn voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en stellen deze ook open voor hen. In het laatste kwartaal van 2017 wordt met leidinggevendenden besproken welke functies geschikt zijn, of geschikt gemaakt kunnen worden voor kandidaten uit de doelgroep. Dit is half november bekend. Vanaf dan wordt er ook gericht geworven onder mensen uit de doelgroep. Dit gebeurt door intensief contact met het werkatelier Toegang. Daarnaast zijn er ook contacten met de werkvoorzieningsschappen..

We stellen als werkgever een stage- en afstudeerbeleid op voor leerlingen en studenten van speciaal onderwijs tot en met wetenschappelijk onderwijs. Het stagebeleid voor Meierijstad wordt in het laatste kwartaal 2017 voorgelegd aan directie en medezeggenschap, zodat het kan worden vastgesteld.

Meierijstad is de jongste gemeente van Nederland en het is van belang om de naamsbekendheid te vergroten. Zowel bij de eigen bevolking als in de rest van Brabant en Nederland. Evenementen met een groot bereik en aanzienlijke spin-off zijn en worden per keer beoordeeld en al dan niet gestimuleerd. Bestaande toonaangevende events op regionale schaal zoals de Dutch Agri Food Week vallen hier onder.

We starten in 2017 een proces van consultatie met belangengroepen om te komen tot het profiel van de gemeente Meierijstad.

Het (hoofd)profiel wordt ontwikkeld en in het najaar 2018 vastgesteld. Het gemeentelijke evenementenbeleid wordt aangevuld/geactualiseerd. Een proactieve deelname in een eenmalig toonaangevend event op Europese schaal zoals We Are Food 2018 valt hier in elk geval onder.

Fysieke en digitale uitingen voor de gemeentelijke marketingcampagne worden ontwikkeld, aangeschaft en ingezet.

We stellen een beleids- en uitvoeringsplan op voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen met daarin opgenomen de Prestatieladder Socialer Ondernemen, social return bij inkoop, duurzaamheid, CO2 neutraal en fairtrade.

O.3 We zorgen voor optimaal vastgoedbeheer en maken slimme combinaties tussen behoefte aan ruimte en leegstand van onze gebouwen.

In het nieuwe beleid voor het maatschappelijk vastgoed van Meierijstad worden de doelstellingen, de kaders voor de exploitatie en de organisatie van beheer en de instrumenten voor de raad ter controle en toezicht op het uitgevoerde beleid vastgelegd. Dit gebeurt in het 4^e kwartaal van 2018..

Medio 2018 beschikken we over een geactualiseerd (Duurzaam) Meerjarig Onderhoudsplan ((D)MJOP) en een integraal vastgoedbeleid. Aan de hand hiervan en op basis van een beoordeling van onder meer de financiële exploitatie en bezettingsgraad, screenen we periodiek de vastgoedportefeuille van Meierijstad.. Op basis van deze screening wordt een advies gemaakt voor het aanhouden of afstoten van gemeentelijke gebouwen,. Hierbij krijgt het gemeentehuis in Schijndel bijzondere aandacht.. Deze adviezen zullen vanaf het 4^e kwartaal aan het bestuur (college en raad) worden voorgelegd.

Om te komen tot een optimale bezetting van ruimten in maatschappelijk vastgoed ontwikkelen we een makelaarsfunctie om vraag en aanbod bij elkaar te brengen.

Om te komen tot verdere verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed, maken we in 2018 een begin met de nulmeting van gemeentelijke gebouwen.. Op basis daarvan en het (D)MJOP gaan we het gemeentelijk vastgoed fasegewijs verduurzamen.

De verduurzaming heeft zowel betrekking op bestaande gebouwen als op nieuw te realiseren gebouwen..

O.4 We willen de gemiddelde belastingdruk zo min mogelijk laten toenemen. Belastingen worden wel trendmatig aangepast (CBS indexering)

De toeristenbelasting (recreanten en arbeidsmigranten) domeinen Veghel en Sint-Oedenrode wordt in de loop van 2018 herijkt. Er wordt dan bekeken of er een gemeentebrede invoering en in welke vorm, of dat de toeristenbelasting helemaal afgeschaft wordt.

We kiezen voor 100% kostendekking voor afvalstoffenheffing. In 2018 blijven de tarieven ongewijzigd. Het Milieubeleidsplan is leidend (vervuiler betaalt). Het nieuwe tariefstelsel (inclusief DIFTAR) wordt in de loop van 2018 ontwikkeld en in het laatste kwartaal van 2018 door de raad vastgesteld met als ingangsdatum 1 januari 2019. De fiscale uitvoering zal eenvoudig zijn.

De OZB-tarieven 2018 komen in december 2017 in de raad

We kennen nog diverse kleine baatbelastingen met een lange looptijd (sommige zelfs tot na 2040). In 2018 wordt een voorstel aan de raad aangeboden waarin een éénmalige afkoopregeling aan belastingplichtigen wordt voorgesteld.

We handhaven de reclamebelasting. In de loop van 2018 worden de drie nu nog bestaande reclamebelastingen in overleg met ondernemers herijkt. Dit mede in verband met de mogelijke oprichting van een ondernemersfonds Meierijstad

De precariobelasting wordt voor 2018 gehandhaafd. In de loop van 2018 wordt een voorstel voorbereid om met ingang van 2019 deze belasting af te schaffen of gemeente breed met uniforme tarieven en heffingsgrondslagen een nieuwe verordening in te voeren.

De leges tarieven titel 1 zijn met ingang van 1 januari 2017 geüniformeerd. Met ingang van 1 november 2017 zijn ook titel 2 en 3 geüniformeerd (raad oktober 2017)

Het nieuwe uniforme tariefstelsel riolering (eigenaren- en gebruikersdeel) wordt in oktober 2017 (mogelijk november 2017) vastgesteld. De ingangsdatum is 1 januari 2018.

Betrokken verbonden partijen programma O

- Brabants Historisch Informatie Centrum

WAT KOST HET?

<i>Programma O Bestuur en ondersteuning</i>						
	Begr. 2017 na Bedragen (*1.000) wijz.	Begr. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021	
Bestaand beleid						
Lasten	30.168	31.233	31.418	32.063	32.864	
Baten	130.560	129.092	130.149	131.242	130.320	
<i>Saldo van baten en lasten bestaand beleid</i>	<i>100.392</i>	<i>97.859</i>	<i>98.731</i>	<i>99.179</i>	<i>97.456</i>	
Ontwikkelambities						
Bestedingen nieuw beleid (mijlpaalendocument)	-971	-1.575				
Bestedingen nieuw beleid (nog besluit over te nemen)		-521	-466	-522	-522	
Dekkingsmiddelen incidenteel	235					
Investerings nieuw beleid						
Investerings ter vervanging		-19	-65	-82	-122	
Baten nieuw beleid						
Voorgestelde dekkingsmogelijkheden		210	836	949	1.319	
<i>Saldo van baten en lasten ontwikkelambities</i>	<i>-736</i>	<i>-1.905</i>	<i>305</i>	<i>345</i>	<i>675</i>	
Toevoeging reserves bestaand beleid	-5.479	-2.603	-2.524	-2.368	-425	
Toevoeging reserves ontwikkelambities						
Onttrekking reserves bestaand beleid	6.196	3.735	2.032	1.583	1.107	
Onttrekking reserves ontwikkelambities	580	1.610	60			
<i>Mutaties reserves</i>	<i>1.297</i>	<i>2.742</i>	<i>-432</i>	<i>-785</i>	<i>682</i>	
<i>Geraamd resultaat programma</i>	<i>100.953</i>	<i>98.696</i>	<i>98.604</i>	<i>98.739</i>	<i>98.813</i>	

ONTWIKKELAMBITIES

bedragen * € 1.000						
Omschrijving	Inv. Jaar	Invest. bedrag	2018	2019	2020	2021
Programma O			Jaarlijkse lasten			
Leegstaand vastgoed: vraag en aanbod			25			
Fasegewijs verduurzamen van gemeentelijke gebouwen			60	60		
Leefbaarheidsinstrument in de wijk			50			
Groenstructuren Meierijstad bebouwde kom			1.500			
Informatieveiligheid en privacy			270	170	170	170
Verhoging post onvoorzien			-14	66	222	222
Digitale begroting			50	50	50	50
Landelijke aanpak adreskwaliteit			20	20		
Toeristenbelasting			220	220	220	220
Belastingen in eigen beheer			-140	-140	-140	-140
Informatiebeheer			55	20		
Effect ontwikkelambities saldo baten en lasten			2.096	466	522	522
Dekking: algemene reserve			-1.610	-60	0	0
Effect ontwikkelambities begroot resultaat			486	406	522	522

TOELICHTING OP ONTWIKKELAMBITIES 2018

Bestedingen 2018

Leegstaand vastgoed vraag en aanbod (€ 25.000)

Om vraag en aanbod van het maatschappelijk vastgoed op elkaar af te stemmen, ontwikkelen we in 2018 een website die partijen met elkaar in verbinding brengt.

Fasegewijs verduurzamen van gemeentelijke gebouwen

Bij verkoop, verhuur of oplevering van utiliteitsgebouwen is een energielabel verplicht. We zorgen ervoor dat onze gemeentelijke gebouwen over een dergelijk label beschikken. Deze energielabels zijn tevens de opmaat tot verdere verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed. Deze activiteiten staan gepland voor 2018 en 2019, zodat de lasten in deze jaren zijn opgenomen. In Mijlpalen van Meierijstad was € 30.000,- geraamd voor de jaren 2019 t/m 2022. De lasten worden gedekt uit de algemene reserve.

Leefbaarheidsinstrument in de wijk

Vanaf 2018 gaan we samen met de betrokken partijen onderzoeken hoe we leefbaarheid in wijken en dorpen het beste kunnen monitoren om zo goede keuzes te kunnen maken binnen dit thema. Het budget hiervoor van € 50.000,- heeft als dekking de algemene reserve.

Groenstructuren Meierijstad bebouwde kom.

In 2017 is een initiatief voorbereid om te investeren in de groenstructuren in Meierijstad. De daarvoor benodigde middelen zijn gereserveerd. Op dit moment lopen de onderhandelingen voor het verwerven van benodigde gronden. In 2018 kunnen we de uitkomsten van dit traject laten weten aan de raad.

Informatieveiligheid en privacy

Er zijn veel landelijke ontwikkelingen op het gebied van informatieveiligheid en privacy. Om te garanderen dat gegevens van burgers voldoende beschermd zijn, dienen gemeenten te voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG). Per 25 mei 2018 dient ook de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) volledig geïmplementeerd te zijn, zodat de privacy binnen Meierijstad voldoende geborgd is. Daarnaast dienen gemeenten vanaf 2017 een zelfevaluatie uit te voeren via de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA), een gezamenlijk initiatief van VNG en de ministeries BZK, SZW en I&M. Via ENSIA tonen gemeenten aan het Rijk en hun eigen Bestuur aan dat ze voldoen aan de verplichtingen rondom informatieveiligheid.

Om voorgaande ontwikkeling goed te borgen is voor 2018 een incidenteel budget nodig van € 100.000,-. Dit is bedoeld voor de aanschaf van een Access en Identity management tool (€ 30.000,-) die nodig is voor de implementatie van de BIG en om te kunnen voldoen aan de normen van de AVG en een budget voor inhuur derden (€ 70.000,-).

Structureel is vanaf 2018 een bedrag nodig van € 170.000,-. Een bedrag van € 135.000,- voor formatie-uitbreiding (1,5 fte), € 15.000,- voor terugkerende verplichte EDP-audit en € 20.000,- voor aanschaf onderhoud en ondersteuning voor ISMS en privacy tooling.

Daarnaast is voor opleiding en bewustzijn een bedrag nodig van € 35.000,-. Dit wordt gedekt uit het opleidingsbudget, zodat geen aanvullende middelen zijn begroot.

Verhogen post onvoorzien

De post onvoorzien maakt onderdeel uit van het programmaplan. De wet schrijft geen minimum meer voor. Het BBV stelt wel dat de norm voor onvoorzien reëel moet zijn. Bij gemeenten van ongeveer gelijke grootte is de post onvoorzien tussen de € 300.000,- en € 500.000,-. Wij stellen voor de post onvoorzien te verhogen naar € 350.000. Als dekking hiervoor kan de vrijval van de post onvoorzien van de voormalige gemeente Schijndel gebruikt worden, zodat voor 2018 geen aanvullend budget nodig is, voor 2019 een bedrag € 66.000 en vanaf 2020 € 222.000,- om te komen tot een structurele post onvoorzien van € 350.000,-.

Voorgesteld wordt om het gebruik van de post onvoorzien te limiteren voor de dekking van incidentele tegenvallers in de exploitatie op het gebied van bestaand beleid. Te denken valt aan het opvangen van calamiteiten, het oplossen van onontkoombare knelpunten en niet uitstelbare bestedingen.

Door het inbouwen van een hogere post onvoorzien zal minder vaak een beroep worden gedaan op de algemene risicoreserve, wat een stabiele reservepositie bevordert.

In de bestuursrapportages en de jaarrekening rapporteert het college over het gebruik en de uitputting van de post onvoorzien.

Digitale begroting

In de aanloop naar de fusie is door de raads werkgroep P&C een sterke voorkeur uitgesproken voor een digitale begroting. Om dit te realiseren is een tool nodig voor het volledig digitaal kunnen maken en publiceren van begroting, beraps en jaarrekening. Zowel voor uw raad als voor de inwoners van Meierijstad. Dit leidt tot een begrotingswebsite, die de mogelijkheid biedt het P&C-proces te optimaliseren en transparanter te maken. Hiervoor is een structureel budget nodig van € 50.000,-.

Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA).

Wij streven naar volledige aansluiting bij de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA). Hiervoor is een kwaliteitsimpuls noodzakelijk. Een juist adres in de Basisregistratie personen (BRP) is belangrijk voor burgers zelf én voor de overheid. Alle overheidsinstanties gebruiken de BRP; van brandweer en sociaal loket tot de Belastingdienst. Tegelijkertijd is het adresgegeven het meest veranderlijke gegeven in de BRP en daarmee het meest foutgevoelig. Voor 2018 en 2019 zijn aanvullende middelen nodig van € 20.000,- om mee te doen aan deze landelijke aanpak adreskwaliteit.

Toeristenbelasting

Enkele jaren geleden hebben de voormalige gemeenten St. Oedenrode en Veghel toeristenbelasting ingesteld voor niet recreatieve overnachtingen. De ramingen waren gebaseerd op bepaalde aannamen. Nu blijkt op basis van aanslagoplegging 2016 dat de ramingen te hoog zijn. Voorgesteld wordt deze af te ramen. Voor 2018 staat de herijking van de toeristenbelasting op de agenda. Er wordt bekeken of de toeristenbelasting een gemeente brede invoering krijgt en in welke vorm, of dat de toeristenbelasting helemaal wordt afgeschaft.

Belastingen in eigen beheer

De deelname van de gemeente Meierijstad aan de gemeenschappelijke regeling Belastingen Samenwerking Oost Brabant (BSOB) eindigt per 1 januari 2018. De gemeentelijke bijdrage van de voormalige gemeente Veghel vervalt en hiervoor in de plaats zijn lasten opgenomen die nodig zijn om een robuuste belastingketen te krijgen. Na het doorvoeren van aanpassingen zijn de lasten structureel € 140.000,- lager, zodat deze middelen kunnen vrijvallen. Ook wordt er € 86.000 minder aan kosten doorbelast in de tarieven voor afval/rioolheffing (zie paragraaf Lokale Heffingen).

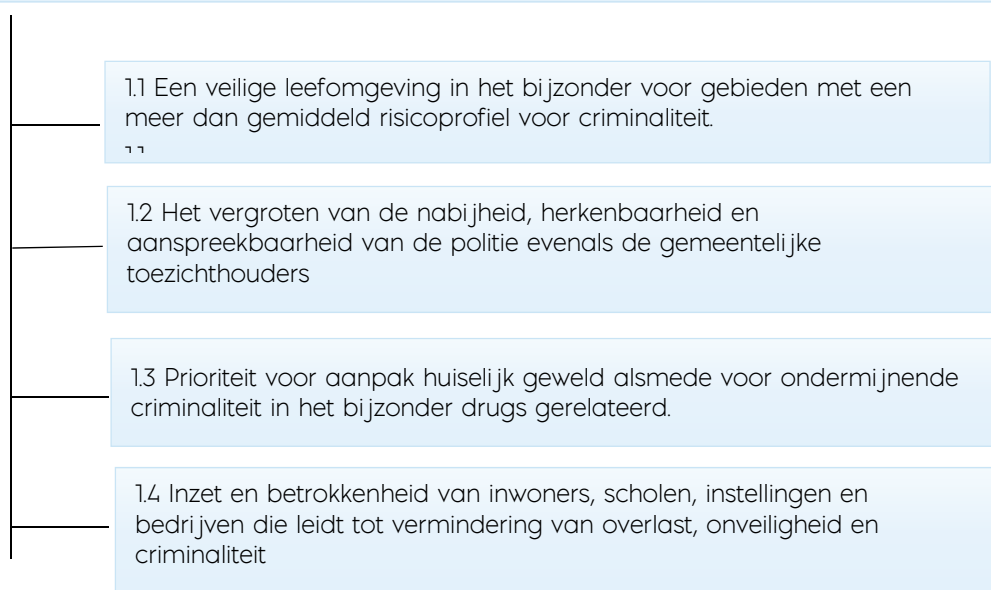
Informatiebeheer

Voor het bewerken van de archieven van de drie voormalige gemeenten is voor een aantal werkzaamheden externe kennis en capaciteit nodig (€ 35.000). Ook krijgt het gemeentehuis Schijndel een andere bestemming en zal een ruimte gehuurd moeten worden voor de opslag van het archief, hiervoor is € 20.000 nodig voor 2018 en 2019.

1 VEILIGHEID

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Een veilige leefomgeving is voor iedereen belangrijk, zowel in wijken, buurten, dorpen als op bedrijventerreinen. Als gemeente willen we ons samen met de veiligheidspartners inzetten voor een veilige leefomgeving. Ook anderen hebben daarbij een belangrijke rol. We willen dan ook ons samen met onze inwoners, scholen, instellingen en bedrijven collectief inzetten voor een veilige gemeente Meierijstad.

BELEIDSINDICATOREN

<i>Programma 1: Veiligheid</i>		Waarstaatjegemeente.nl per december 2016			Waarstaatjegemeente.nl per augustus 2017		
Indicator	Omschrijving	Jaar	Meierijstad	Nederland	Jaar	Meierijstad	Nederland
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2014	185,40	139,70	2016	137,70	137,40
Harde kern jongeren	Aantal per 10.000 inwoners	2014	0,70	1,30	2014	0,70	1,30
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2015	0,87	2,40	2016	0,90	2,30
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2015	2,80	5,40	2016	3,60	5,30
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2015	2,80	3,90	2016	2,10	3,30
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2015	4,70	6,10	2016	4,70	5,60

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1.1 Een veilige leefomgeving, in het bijzonder voor gebieden met een meer dan gemiddeld risicoprofiel voor criminaliteit

Onder leiding van de Veiligheidsregio Brabant-Noord is in 2017 een project gestart om -naast de regionale samenwerking - te komen tot een intensievere samenwerking tussen de vier lokale brandweerposten.

In aansluiting op de cyclus, die de Veiligheidsregio Brabant-Noord hanteert bij het opstellen van het regionaal risicoprofiel en het regionaal beleidsplan 2019 - 2022, wordt de raad betrokken bij de ontwikkeling van het beleid.

Ook in 2018 participeren we in een regionale werkgroep gericht op de preventie, signalering en aanpak van personen met verward gedrag. In deze context ontwikkelen we, met diverse partners uit veiligheids- en sociaal domein, een sluitende aanpak voor deze doelgroep. Streven is het plan in het eerste halfjaar van 2018 op te leveren.

1.2 Het vergroten van de nabijheid, herkenbaarheid en aanspreekbaarheid van de politie, evenals de gemeentelijke toezichthouders

In overleg met politie en justitie komen we tot een plan van uitvoering dat de samenwerking tussen de BOA's en politie versterkt en hun nabijheid, herkenbaarheid en aanspreekbaarheid in de samenleving vergroot.

Dit wordt meegenomen in het VTH beleidsplan en het VTH uitvoeringsplan 2018 en wordt in december 2017 voorgelegd.

1.3 Prioriteit voor aanpak huiselijk geweld alsmede voor ondermijnende criminaliteit in het bijzonder drugs gerelateerd.

Wij doen, naar verwachting in het 3^e kwartaal 2018, een voorstel aan de raad voor een integraal veiligheidsplan dat in ieder geval prioriteit geeft aan de aanpak van huiselijk geweld, ondermijnende criminaliteit, de aanpak van drugs en high impact crimes (o.a. woninginbraken).

1.4 Inzet en betrokkenheid van inwoners, scholen, instellingen en bedrijven die leiden tot vermindering van overlast, onveiligheid en criminaliteit

We ontwikkelen in de eerste helft van 2018, samen met woningbouwverenigingen en welzijnsorganisaties, een eenduidig aanbod aan buurtbemiddeling/mediation voor geheel Meierijstad. Deze middelen kunnen zorgen voor voorkoming van klachten en handhavingsverzoeken.

Met het werkbudget sociale veiligheid zorgen we voor snelle interventies en werken we aan vertrouwen en meldingsbereidheid van burgers, scholen en bedrijven.. Dit doen we in samenspraak met Regiobureau Oost-Brabant De projecten zijn gericht op aanpak van bijvoorbeeld radicalisering, ondermijning. (awareness, meldingsbereidheid)

Burgerinitiatieven op het gebied van wijkpreventie worden ondersteund. Hierbij wordt gekeken of deze initiatieven breder in de gemeente uitgerold kunnen worden.. In nauwe samenwerking met de buurtadviseurs en de politie stimuleren we de uitrol van buurtinformatienetwerken in Meierijstad. Dit doen we o.a. door periodiek informatiebijeenkomsten te houden.

Betrokken verbonden partijen programma 1

- Veiligheidsregio Brabant Noord

WAT KOST HET?

<i>Programma 1 Veiligheid</i>						
	Begr. 2017 na wijz.	Begr. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021	
Bedragen (*1.000)						
Bestaand beleid						
Lasten	4.719	4.836	4.809	4.820	4.817	
Baten	280	282	285	287	287	
<i>Saldo van baten en lasten bestaand beleid</i>	<i>-4.439</i>	<i>-4.554</i>	<i>-4.524</i>	<i>-4.533</i>	<i>-4.530</i>	
Ontwikkelaambities						
Bestedingen nieuw beleid (mijlpalendocument)	-15		-8		-8	
Bestedingen nieuw beleid (nog besluit over te nemen)						
Dekkingsmiddelen incidenteel						
Investerings nieuw beleid						
Investerings ter vervanging						
Baten nieuw beleid						
Voorgestelde dekkingsmogelijkheden						
<i>Saldo van baten en lasten ontwikkelambities</i>	<i>-15</i>	<i>0</i>	<i>-8</i>	<i>0</i>	<i>-8</i>	
Toevoeging reserves bestaand beleid						
Toevoeging reserves ontwikkelambities						
Onttrekking reserves bestaand beleid						
Onttrekking reserves ontwikkelambities			8		8	
<i>Mutaties reserves</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>8</i>	<i>0</i>	<i>8</i>	
<i>Geraamd resultaat programma</i>	<i>-4.454</i>	<i>-4.554</i>	<i>-4.524</i>	<i>-4.533</i>	<i>-4.530</i>	

ONTWIKKELAMBITIES

bedragen * € 1.000						
Omschrijving	Inv. Jaar	Invest bedrag	2018	2019	2020	2021
Programma 1			Jaarlijkse lasten			
Uitvoeren veiligheidsmonitor				8		8
Effect ontwikkelambities saldo baten en lasten			0	8	0	8
Dekking: algemene reserve			0	-8	0	-8
Effect ontwikkelambities begroot resultaat			0	0	0	0

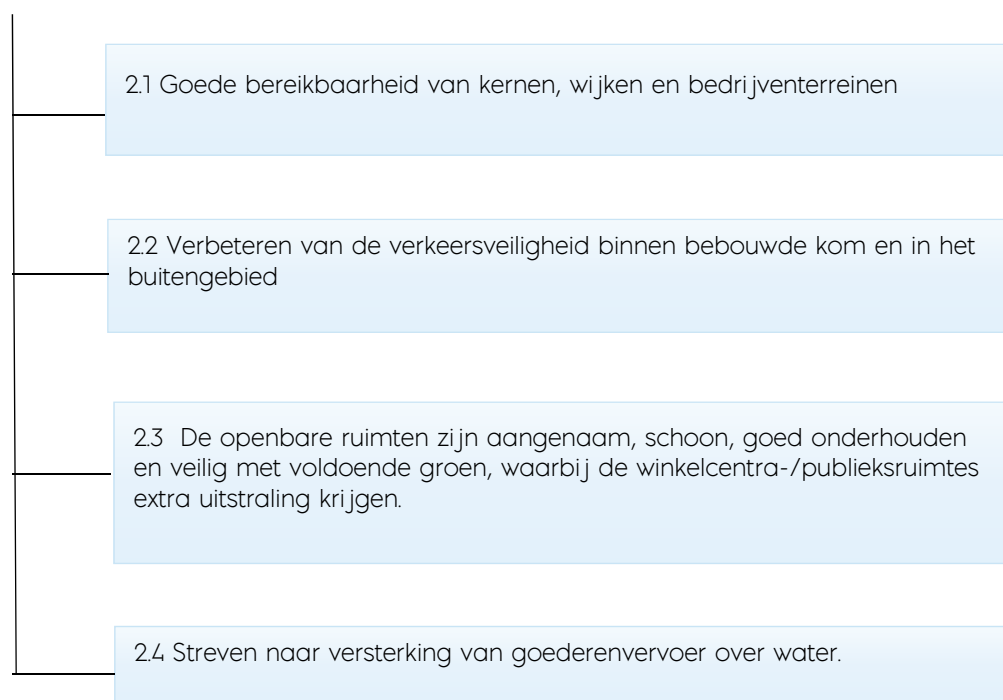
Toelichting op ontwikkelambities 2018

Niet van toepassing.

2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Optimale bereikbaarheid en verkeersveiligheid, waarbij de kwaliteit van de openbare ruimte de leefbaarheid vergroot.

BELEIDSINDICATOREN

<i>Programma 2: Verkeer en vervoer</i>		Waarstaatjegemeente.nl per december 2016			Waarstaatjegemeente.nl per augustus 2017		
Indicator	Omschrijving	Jaar	Meerijstad	Nederland	Jaar	Meerijstad	Nederland
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	% van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopname	2014	8,00	7,00	2015	9,00	8,00
Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	% van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopname	2014	13,33	10,00	2015	14,00	9,00

*) De landelijke registratie van ongevallen is in ontwikkeling, zodat de registratie van ongevallen over de afgelopen jaren nog niet eenduidig is. Op dit moment is er geen betrouwbaar gereedschap om de ontwikkeling van de verkeersveiligheid betrouwbaar te monitoren.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

2.1 We willen een goede bereikbaarheid van kernen, wijken en bedrijventerreinen

We leggen de raad in 2019 een mobiliteitsvisie Meierijstad voor. Deze visie heeft een relatie met de omgevingsvisie. In de visie gaan we in op bereikbaarheid, veiligheid, duurzaamheid, leefbaarheid en innovatie in de vorm van slimme mobiliteit. Aan de visie is een uitvoeringsprogramma gekoppeld waarin de maatregelen en/of opgaven en kosten per jaar staan.

We leggen in Sint-Oedenrode in afstemming met de provincie, Arriva en Rijkswaterstaat een HOV-halte aan.

Het gebruik van openbaar vervoer is de laatste jaren sterk toegenomen. De faciliteiten bij de haltes, met name fietsvoorzieningen, schieten te kort, waardoor de haltes niet meer voldoen aan de eisen van toegankelijkheid. We herstellen dat door haltes beter te faciliteren.

We sluiten samen met de gemeente Uden en de provincie een bestuursovereenkomst over de aanleg van een snelfietsroute tussen Uden en Veghel. Hierover wordt de raad in het 1^e kwartaal 2018 geïnformeerd.

We starten met de aanleg van de ontbrekende schakels in deze snelfietsroute tussen Veghel en Uden.

Na besluitvorming over voorgestelde maatregelen uit de rapportage Vrachtverkeer op de Rembrandtlaan (2017) worden deze in 2018 tot uitvoering gebracht. De bewoners en andere belanghebbenden zijn intensief betrokken bij dit proces via de klankbordgroep Rembrandtlaan. Dit conform de motie van de gemeenteraad van Veghel op 30 november 2016.

We voeren onderzoeken uit in voorbereiding op de realisatie van een verbindingsweg vanaf de afslag Keldonk naar de bedrijventerreinen Doornhoek, De Dubbelen en Foodpark. Dit als gevolg van de besluitvorming voor het VKA (Voorkeurs Alternatief) voor de N279 (door Veghel) en de ligging van de afslag Keldonk. Medio 2018 worden de resultaten van deze onderzoeken ter besluitvorming voorgelegd aan de Raad. Dit betreft besluitvorming over de uit te werken variant(en) én besluitvorming over het benodigde budget voor de verdere voorbereiding, procedures en uitvoering.

2.2 We willen de verkeersveiligheid binnen bebouwde kom en in het buitengebied verbeteren

We ondersteunen het provinciaal beleid "Help Brabant mee op weg naar nul verkeersdoden". In 2018 nemen de fietspaden van de Populierlaan als concrete maatregel op. De fietspaden worden over de gehele lengte uitgevoerd als dubbelzijdig bereden paden, ook op kruisingen en rotondes. Voor 2019 en volgende jaren worden de concrete maatregelen afgestemd op de nog op te stellen Mobiliteitsvisie.

2.3 We willen dat de openbare ruimten aangenaam, schoon, goed onderhouden en veilig zijn, met voldoende groen, waarbij de winkelcentra/publieksruimtes extra uitstraling krijgen.

We maken een begin met een integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR) als opmaat voor het Omgevingsplan. Met de vastgestelde kwaliteitscriteria voor het beheer en een integrale benadering van de beheerswerkzaamheden (IBOR) zal ook de benodigde ruimte in de begroting kunnen worden begroot voor 2019 en de daaropvolgende jaren. Hierbij zijn de beheerders van de openbare ruimte betrokken. Op grond van de voorlopige planning (sept 2017) kan implementatie plaatsvinden in het laatste kwartaal 2018 in de vorm van een meerjarig uitvoeringsplan voor de periode 2019-2021.

We leggen actuele beheerplannen voor (waarvan de risicobenadering / asset management onderdeel is) voor het planmatig beheer van de openbare ruimte. Het betreft met name de onderwerpen groen en bossen, wegen, bruggen en verlichting, speelvoorzieningen, begraafplaatsen, kabels en leidingen. Met ingang van 2018 wordt het groen in Meierijstad onderhouden door WSD en IBN als gezamenlijke aannemers op basis van een geharmoniseerd bestek. Daarin worden keuzes gemaakt t.a.v. netheidsbeelden, participatie en groenadoptie, innovatief werken, klachtenafhandeling en integraliteit.

2.4 We streven naar versterking van goederenvervoer over water.

We lobbyen samen met MCA Brabant voor een gesprek met Rijkswaterstaat, de provincie en de regiogemeenten hoe we een opwaardering van de Zuid-Willemsvaart tussen 's-Hertogenbosch en Helmond vorm kunnen geven.

WAT KOST HET?

<i>Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat</i>						
Bedragen (*1.000)	Begr. 2017 na wijz.	Begr. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021	
Bestaand beleid						
Lasten	9.272	9.235	8.893	8.807	8.794	
Baten	475	673	675	678	678	
Saldo van baten en lasten bestaand beleid	-8.797	-8.562	-8.218	-8.129	-8.116	
Ontwikkelambities						
Bestedingen nieuw beleid (mijlpalendocument)	-310	-135	-35	-35	-35	
Bestedingen nieuw beleid (nog besluit over te nemen)						
Dekkingsmiddelen incidenteel	200					
Investerings nieuw beleid		-2	-65	-165	-215	
Investerings ter vervanging			-15	-20	-40	
Baten nieuw beleid						
Voorgestelde dekkingsmogelijkheden						
Saldo van baten en lasten ontwikkelambities	-110	-137	-115	-220	-290	
Toevoeging reserves bestaand beleid	-128	-144	-160	-146		
Toevoeging reserves ontwikkelambities						
Onttrekking reserves bestaand beleid	1.046	346	271	271	233	
Onttrekking reserves ontwikkelambities	185	0	0	0	0	
Mutaties reserves	1.103	202	111	125	233	
Geraamd resultaat programma	-7.804	-8.497	-8.222	-8.224	-8.173	

ONTWIKKELAMBITIES

bedragen * € 1.000						
Omschrijving	Inv. Jaar	Invest. bedrag	2018	2019	2020	2021
Programma 2			Jaarlijkse lasten			
Bestedingen nieuw beleid						
Mobiliteitsvisie Meierijstad			100			
Bijdrage aan regionaal werkbudget			35	35	35	35
Investerings nieuw beleid						
Uitvoeringsplannen mobiliteit 2018 - voorbereiding	2018	100			5	5
Uitvoeringsplannen mobiliteit 2018 *)	2018	900			45	45
Uitvoeringsplannen mobiliteit 2019	2019	1.000				50
Uitvoeringsplannen mobiliteit 2020	2020	1.000				
Uitvoeringsplannen mobiliteit 2021	2021	1.000				
Aanvullende maatregelen (vracht) verkeer	2018	150		7	6	6
Toegankelijkheid openbaar vervoer haltes	2018	100		5	5	5
HOV-halte Sint-Oedenrode	2018	150	2	9	8	8
Snelfietsroute Veghel-Uden 2018 *)	2018	1.000		25	50	50
Snelfietsroute Veghel-Uden 2019	2019	500			25	25
Parkeervoorziening vrachtwagens	2018	175		20	20	20
Effect ontwikkelambities saldo baten en lasten			137	100	200	250
Onttrekkingen uit reserves			0	0	0	0
Effect ontwikkelambities begroot resultaat			137	100	200	250

*) Deze investeringen volgen de lange route. Daar waar reeds een voorbereidingskrediet beschikbaar is gesteld vindt u hier het bedrag exclusief voorbereidingskrediet

TOELICHTING OP ONTWIKKELAMBITIES 2018

Bestedingen 2018

Mobiliteitsvisie Meierijstad (€ 100.000,- incidenteel)

We beschrijven het proces om te komen tot de visie in een plan van aanpak. Hierbij gaan we onder andere in op de wijze hoe we de omgeving bij dit plan betrekken (burgerparticipatie). Aan de visie is een uitvoeringsprogramma gekoppeld waarin de maatregelen en/of opgaven en kosten per jaar staan.-

Bijdrage aan regionaal werkbudget (€ 35.000,- structureel)

Betreft bijdrage aan regionaal werkbudget voor bijvoorbeeld regionale verkeersveiligheidsacties, bijdrage aan inhuur GGA-coördinator en bijdrage aan mensgerichte maatregelen die lokaal worden opgepakt.

Investerings 2018

Uitvoeringsplannen mobiliteit

Maatregelen kunnen betrekking hebben op een lobby voor bijvoorbeeld het verbeteren van de doorstroming op de A50, op een experiment bijvoorbeeld naar slimme mobiliteit, een onderzoek of een investering. Voorbeelden van investeringen zijn de aanleg van een fietspad, inrichten van een 30 km-zone of het vergroten van de capaciteit van een kruispunt.

Aanvullende maatregelen (vracht)verkeer (€ 150.000,-)

De rapportage Vrachtverkeer op de Rembrandtlaan wordt in 2017 voorgelegd aan de gemeenteraad. Na besluitvorming over voorgestelde maatregelen uit de rapportage Vrachtverkeer op de Rembrandtlaan (2017) worden deze in 2018 tot uitvoering gebracht.

Toegankelijkheid openbaar vervoer haltes (€ 100.000,-)

We gaan haltes voor openbaar vervoer toegankelijk maken, om zo te zorgen dat deze door alle doelgroepen optimaal te gebruiken zijn .

HOV-halte Sint-Oedenrode (€ 150.000,-)

We leggen in Sint Oedenrode een HOV-halte aan zodat Sint Oedenrode goed wordt ontsloten per openbaar vervoer.

Snelfietsroute Veghel-Uden 2018 (€ 1.000.000,-)

Begin 2018 wordt aan de raad een voorstel gedaan.

Parkeervoorziening vrachtwagens (€ 175.000,-)

Samen met het Platform Ondernemers Meierijstad onderzoeken we de actuele nut, noodzaak en haalbaarheid van een (centrale) vrachtwagenparkeerplaats. Investering in cofinanciering. In het 1^e kwartaal volgt een raadsvoorstel.

3 ECONOMIE

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Meerijstad is toonaangevend in AgriFood Capital, waarbij Food de verbindende factor is. Wij investeren in een intensieve samenwerking met ondernemers en onderwijs. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is een uitgangspunt. Onze winkelgebieden zijn in combinatie met horeca en recreatie & toerisme aantrekkelijk, divers en levendig. Wij bieden ruimte voor innovatieve duurzame ontwikkeling van agrarische en recreatieve bedrijven in het buitengebied die bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit.

3.1 We bieden ruimte voor de ontwikkeling van bestaande bedrijven, het aantrekken van nieuwe bedrijven en faciliteren innovatie binnen het bedrijfsleven.

3.2 Meerijstad wil economisch sterke en aantrekkelijke winkelcentra met respect voor de eigen identiteit van de verschillende kernen.

3.3 Meerijstad is een stevig merk dat iedereen omarmt. Samen met het bedrijfsleven én partijen op het terrein van cultuur/toerisme/recreatie zoals Platform Ondernemend Meerijstad, AgriFood Capital, Visit Brabant, ZLTO en Recron werken we aan de kwaliteiten en de naamsbekendheid van Meerijstad en de diverse kernen.

3.4 We stellen ons op als partner van het bedrijfsleven. We stellen hoge eisen aan de dienstverlening aan bedrijven. Met het bedrijfsleven worden plannen ontwikkeld en uitgevoerd.

BELEIDSINDICATOREN

Programma 3: Economie		Waarstaatjegemeente.nl per december 2016			Waarstaatjegemeente.nl per augustus 2017		
Indicator	Omschrijving	Jaar	Meerijstad	Nederland	Jaar	Meerijstad	Nederland
Funciemenging	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen	2015	56,79	51,30	2016	56,60	52,10
Bruto Gemeentelijk Product	Verhouding tussen verwacht en gemeten bruto gemeentelijk product	2013	81,00	100,00	2013	74,00	100,00
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2015	119,90	122,40	2016	122,80	134,00

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

3.1 We bieden ruimte voor de ontwikkeling van bestaande bedrijven, het aantrekken van nieuwe bedrijven en faciliteren innovatie binnen het bedrijfsleven.

In overleg met het bedrijfsleven is afgesproken dat voor 2018 geen actieplan acquisitie opgesteld wordt.

Het actieprogramma vestigingsklimaat bedrijven en innovatie is in 2017 opgesteld en wordt voor in 2018 uitgevoerd.

Wij ondersteunen initiatieven die stimuleren dat werknemers van bedrijven in Meerijstad hier gaan wonen.

Wij ondersteunen een fysieke locatie waar overheid, ondernemers en onderwijs bij elkaar gebracht worden (innovation/education open source center). Naar een fysieke locatie wordt in 2018 gezocht. Exacte invulling en programmering wordt ontwikkeld

Wij organiseren samen met stakeholders thematafels om verbinding en beweging te creëren tussen ondernemers, overheid en onderwijs. We stimuleren aansluiting van opleidingen en aanbod (MBO/HBO/WO).

We ondersteunen initiatieven op het gebied van kleinschalige bedrijvigheid en startende ondernemers.

Er zijn op regionale schaal afspraken gemaakt met een breedbandleverancier. Indien die worden nagekomen zal breedband in het buitengebied in 2018 zijn gerealiseerd. Als dat niet gebeurt, wordt naar een andere aanbieder gezocht.

3.2 Meerijstad wil economisch sterke en aantrekkelijke winkelcentra met respect voor de eigen identiteit van de verschillende kernen.

We ontwikkelen een gedragen centrumvisie voor de drie hoofdkernen. Hieronder valt onder andere de samenwerking tussen en met de centrummanagementorganisaties. De afronding hiervan vindt in 2018 plaats.

We ronden een detailhandelsbeleid af. Dit wordt ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. We onderzoeken de mogelijkheden voor een sloop- en investeringsfonds.

3.3 Meierijstad is een stevig merk dat iedereen omarmt. Samen met het bedrijfsleven én partijen op het terrein van cultuur/toerisme/recreatie zoals Platform Ondernemend Meierijstad, AgriFood Capital, Visit Brabant, ZLTO en Recron werken we aan de kwaliteiten en de naamsbekendheid van Meierijstad en de diverse kernen.

We ontwikkelen een profilerings- en promotieplan in samenspraak met stakeholders en leggen dat ter vaststelling voor aan de raad.

We ondersteunen (private) initiatieven binnen de gemeente op Europese schaal in 2018. We nemen actief deel aan het organiseren van het (EU)regio event We Are Food 2018. We richten ons hierbij ook op activiteiten vanuit vrijetijdseconomie.

In 2018 gaat een samenhangend (publieks) evenementenpakket plaatsvinden.

Ook in 2018 neemt Meierijstad deel aan de diverse initiatieven.

We stimuleren de doorontwikkeling van innovatieve hotspots op het gebied van verspilling. Bedoeling is om hergebruik van reststromen in de meest brede zin van het woord te stimuleren. Hierbij worden veelbelovende initiatieven (financieel) ondersteund.

We stimuleren de doorontwikkeling van de circulaire economie.

We willen daarmee hergebruik van reststromen stimuleren, zeker indien er sprake is van sluitende business cases.

3.4 We stellen ons op als partner van het bedrijfsleven. We stellen hoge eisen aan de dienstverlening aan bedrijven. Met het bedrijfsleven worden plannen ontwikkeld en uitgevoerd.

Met het bedrijfsleven ontwikkelen we plannen gericht op arbeidsparticipatie van inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt. Dit gebeurt in combinatie met de activiteiten uit programma 6.

In 2018 worden deze plannen verder uitgewerkt. In dit kader leveren natuurlijke partners een inspanning

WAT KOST HET?

<i>Programma 3 Economie</i>						
Bedragen (*1.000)	Begr. 2017 na wijz.	Begr. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021	
Bestaand beleid						
Lasten	9.969	21.328	13.303	9.837	9.811	
Baten	8.913	20.165	12.447	9.101	9.076	
<i>Saldo van baten en lasten bestaand beleid</i>	<i>-1.056</i>	<i>-1.163</i>	<i>-856</i>	<i>-736</i>	<i>-735</i>	
Ontwikkelambities						
Bestedingen nieuw beleid (mijlpalendocument)	-435	-125	-35	-10		
Bestedingen nieuw beleid (nog besluit over te nemen)						
Dekkingsmiddelen incidenteel	100					
Investerings nieuw beleid						
Investerings ter vervanging						
Baten nieuw beleid						
Voorgestelde dekkingsmogelijkheden						
<i>Saldo van baten en lasten ontwikkelambities</i>	<i>-335</i>	<i>-125</i>	<i>-35</i>	<i>-10</i>	<i>0</i>	
Toevoeging reserves bestaand beleid						
Toevoeging reserves ontwikkelambities						
Onttrekking reserves bestaand beleid	12	375	100			
Onttrekking reserves ontwikkelambities	175	125	35	10		
<i>Mutaties reserves</i>	<i>187</i>	<i>500</i>	<i>135</i>	<i>10</i>	<i>0</i>	
<i>Geraamd resultaat programma</i>	<i>-1.204</i>	<i>-788</i>	<i>-756</i>	<i>-736</i>	<i>-735</i>	

ONTWIKKELAMBITIES

bedragen * € 1.000						
Omschrijving	Inv. Jaar	Invest bedrag	2018	2019	2020	2021
Programma 3						
Jaarlijkse lasten						
Opstellen integrale ondernemersvisie			25	25		
(EU)regio event We Are Food 2018			100			
Food 360 - Verspillingsfabriek / Source shakers; 3/4O-consortium en pilots, stand by itself				10	10	
Effect ontwikkelambities saldo baten en lasten			125	35	10	0
Onttrekkingen uit reserves			-125	-35	-10	
Effect ontwikkelambities begroot resultaat			0	0	0	0

TOELICHTING OP ONTWIKKELAMBITIES 2018

Bestedingen 2018

Opstellen integrale ondernemersvisie

Er wordt een begin gemaakt met een ondernemingsvisie in overleg met het georganiseerde bedrijfsleven. Hiervoor wordt voor 2018 en 2019 budget ter beschikking gesteld van € 25.000,- met als dekking de algemene reserve.

(EU)regio event We Are Food 2018

Evenementprogrammering met partners € 100.000 in 2018

Samen met partners wordt vooral in het najaar een programma opgesteld waarin Meierijstad als Europees centrum van food wordt gepresenteerd.

4 ONDERWIJS

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Ontwikkeling van de eigen talenten voor iedereen door het aanbieden van passend onderwijs en door stimulering van een goede aansluiting tussen vroeg- en voorschoolse voorzieningen, basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Arbeidsmarkt en onderwijs sluiten goed op elkaar aan. Er is een intensieve samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs.

4.1 We willen in elke kern basisonderwijs behouden.

4.2 Bij investeringen is een multifunctionele accommodatie uitgangspunt met een integraal onderwijs huisvestingsplan als basis.

4.3 Onderwijsbeleid dat aansluit op de vraag van de lokale arbeidsmarkt.

BELEIDSINDICATOREN

<i>Programma 4: Onderwijs</i>		Waarstaatjegemeente.nl per december 2016			Waarstaatjegemeente.nl per augustus 2017		
Indicator	Omschrijving	Jaar	Meerijstad	Nederland	Jaar	Meerijstad	Nederland
Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.	2014	4,00	3,00	2016	2,10	2,01
Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerplichtige leerlingen.	2014	20,00	31,00	2016	11,37	26,88
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig (zonder startkwalificatie) het onderwijs verlaat.	2012	2,33	3,20	2014	1,30	2,00

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

4.1 We willen in elke kern basisonderwijs behouden

Wij ontwikkelen een visie op basisonderwijs in de kernen van Meierijstad mede in relatie tot leefbaarheid, clustering van voorzieningen en kwaliteit van onderwijs. De schoolbesturen hebben hierin een belangrijke rol. Deze visie vormt de basis voor het integraal huisvestingsplan (IHP).

4.2 Uitgangspunt is een multifunctionele accommodatie met als basis een integraal onderwijs huisvestingsplan

Wij ontwikkelen aansluitend, in samenwerking met het onderwijs, een duurzaam integraal huisvestingsplan voor PO en VO en leggen dit, afhankelijk van komende wetgeving, voor aan de raad.

Wij ontwikkelen een duurzaam meerjarig onderhoudsplan voor MFA's (programma O), die volledig in eigendom bij de gemeente zijn.

4.3 Onderwijsbeleid

We (onder-)zoeken samen met onderwijs en bedrijfsleven naar concrete maatregelen hoe we verbinding kunnen maken tussen studenten, jonge werkzoekenden en de lokale arbeidsmarkt (bv stagebureau, startersbeurs, 'HBO in de regio').

De gemeente Meierijstad participeert actief in de samenwerking met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs van de beide regio's waarin de gemeente in is vertegenwoordigd. Via de gezamenlijke Ontwikkelagenda wordt uitvoering gegeven aan: aansluiting onderwijs-jeugdhulp voor gezamenlijke scholing van basisteams en bovenschools deskundigen/intern begeleiders, afspraken leerlingenvervoer naar speciaal onderwijsvoorzieningen, het voorkomen van thuiszitters. Met de samenwerkingsverbanden wordt het komende jaar tevens ingezoomd op onderwijshuisvesting in relatie tot de toekomst en spreiding van de speciaal onderwijsvoorzieningen. In de regio Oss-Uden-Meierijstad vervullen wij de rol van voorzitter van de stuurgroep

We stimuleren een educatief programma voor duurzaamheid binnen het onderwijs. Het samenstellen van het lesmateriaal is een primaire verantwoordelijkheid van de scholen. Wij kunnen faciliteren en partijen aan elkaar verbinden.

In 2018 wordt samen met partners uitvoering gegeven aan het aanvalsplan laaggeletterdheid. Het plan wordt in het 4^e kwartaal 2017 opgesteld. De onderwerpen: het bereik van de doelgroep, de doorontwikkeling van het aanbod en het verbreden van het netwerk van partners staan centraal.

In 2018 zal de implementatie plaatsvinden van de in december 2017 vast te stellen nota voor- en vroegschoolse voorzieningen opgenomen beleidsuitgangspunten. Wij willen dit ontwikkeltraject tezamen met onze samenwerkingspartners vormgeven. We zien ons hierbij overigens wel voor een uitdaging gesteld. Landelijk wordt gekort op de specifieke uitkering voor het gemeentelijk achterstandenbeleid. We zullen met onze samenwerkingspartners in overleg treden hoe invulling te geven aan deze bezuiniging.

Betrokken verbonden partijen programma 4

- Stichting Openbaar Onderwijs Groep
- Regionaal Bureau Leerplicht

WAT KOST HET?

<i>Programma 4 Onderwijs</i>					
	Begr. 2017 na Bedragen (*1.000) wijz.	Begr. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021
Bestaand beleid					
Lasten	8.444	8.211	8.305	8.078	8.028
Baten	1.367	1.194	1.194	1.194	1.194
<i>Saldo van baten en lasten bestaand beleid</i>	<i>-7.077</i>	<i>-7.017</i>	<i>-7.111</i>	<i>-6.884</i>	<i>-6.834</i>
Ontwikkelambities					
Bestedingen nieuw beleid (mijlpalendocument)		-50	-175	-155	-135
Bestedingen nieuw beleid (nog besluit over te nemen)					
Dekkingsmiddelen incidenteel					
Investerings nieuw beleid				-52	-216
Investerings ter vervanging					
Baten nieuw beleid					
Voorgestelde dekkingsmogelijkheden					
<i>Saldo van baten en lasten ontwikkelambities</i>	<i>0</i>	<i>-50</i>	<i>-175</i>	<i>-207</i>	<i>-351</i>
Toevoeging reserves bestaand beleid	-53				
Toevoeging reserves ontwikkelambities					
Onttrekking reserves bestaand beleid	714	306	318	270	246
Onttrekking reserves ontwikkelambities					
<i>Mutaties reserves</i>	<i>661</i>	<i>306</i>	<i>318</i>	<i>270</i>	<i>246</i>
<i>Geraamd resultaat programma</i>	<i>-6.416</i>	<i>-6.761</i>	<i>-6.968</i>	<i>-6.821</i>	<i>-6.939</i>

ONTWIKKELAMBITIES

bedragen * € 1.000						
Omschrijving	Inv. Jaar	Invest. bedrag	2018	2019	2020	2021
Programma 4			Jaarlijkse lasten			
<i>Ontwikkelen voor duurzaam huisvestingsplan en duurzaam meerjarenonderhoudsplan/verankeren duurzaamheid.</i>						
Vorbereiding Antoniusschool Keldonk	2021	100				
Vorbereiding Renovatie De Empel Erp	2020	100				
Renovatie De Empel Erp	2021	1.602				
Vorbereiding St. Nicolaasschool Boerdonk *)	2018	100			4	4
St. Nicolaasschool Boerdonk	2019	1.083			38	38
Vorbereiding Petrus en Paulus Eerde	2021	100				
Vorbereiding De Uilenbrink Veghel	2019	100				4
Vervangende nieuwbouw Uilenbrink Veghel	2020	3.663				128
Vorbereiding De Kienehoef St. Oedenrode	2020	100				
Nieuwbouw De Kienehoef St. Oedenrode	2021	2.080				
Nieuwbouw De Springplank St. Oedenrode	2021	1.640				
Nieuwbouw gymzaal Kienehoef St. Oedenrode	2021	1.023				
Elde College gebouw B Schijndel, voorbereidingskrediet	2021	100				
<i>Ontwikkelen duurzaam IHP en duurzaam MJOP incl. verankering duurzaamheid, ontwikkelen kwaliteitskader</i>						
Renovatie De Empel Erp	2021	250				
Nieuwbouw St. Nicolaasschool Boerdonk	2019	174			6	6
Vervangende nieuwbouw Uilenbrink Veghel	2020	480				17
Nieuwbouw De Kienehoef St. Oedenrode	2021	310				
Nieuwbouw De Springplank St. Oedenrode	2021	241				
Nieuwbouw gymzaal Kienehoef St. Oedenrode	2021	146				
<i>Kwaliteitskader/frissescholen niveau B</i>						
Renovatie De Empel Erp	2021	171				
Nieuwbouw St. Nicolaasschool Boerdonk	2019	127			4	4
Vervangende nieuwbouw Uilenbrink Veghel	2021	452				16
Nieuwbouw De Kienehoef St. Oedenrode	2021	238				
Nieuwbouw De Springplank St. Oedenrode	2021	112				
Nieuwbouw gymzaal Kienehoef St. Oedenrode						
Nieuwbouw Elde College gebouw B Schijndel						
Laaggeletterdheid			50	75	75	75
Gebouwelijke aanpassing Heibosch/Bunders Veghel						
Huurkosten tijdelijke huisvesting (in 2022 € 40.000 en in 2023 € 20.000)				100	80	60
Effect ontwikkelambities saldo baten en lasten			50	175	207	351
Onttrekkingen uit reserves			0	0	0	0
Effect ontwikkelambities begroot resultaat			50	175	207	351

*) Deze investeringen volgen de lange route. Daar waar reeds een voorbereidingskrediet beschikbaar is gesteld vindt u hier het bedrag exclusief voorbereidingskrediet. N.B. Investeringen onderwijshuisvesting: In december 2017 zal een nieuw IHP aan de raad worden voorgelegd. Mogelijk geeft dit andere investeringsbedragen. In de begroting is vooralsnog uitgegaan van de huidige IHP's

Voorgesteld wordt een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 100.000 voor de voorbereiding van de St. Nicolaasschool in Boerdonk.

5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

In Meerijstad zijn sport en gezondheid met elkaar verbonden. Er is een breed aanbod in sport voor iedereen toegankelijk. Cultuur is de verbindende schakel. Door slimme combinaties van cultuur, economische dragers, educatie en beleving bieden we uitdagende ontspanningsmogelijkheden.

Meerijstad biedt een gunstig vestigingsklimaat voor creatieve mensen. Kunst maken we zichtbaar en toegankelijk voor een zo breed mogelijk publiek.

5.1 Een breed sportaanbod dat toegankelijk is voor iedereen. Sport en gezondheid zijn met elkaar verbonden en dit gaan we versterken.

5.2 Een passend aanbod van binnensport - en buitensportaccommodaties

5.3 Er is een cultureel aanbod dat bijdraagt aan persoonlijke ontwikkeling, creativiteit en identiteit van mensen en kernen. We steunen en faciliteren culturele voorzieningen en activiteiten

5.4 Vrijwilligers zijn een onmisbare schakel binnen het verenigingsleven en wij bieden vraaggericht hen collectieve ondersteuning.

5.5 Wij maken kunst maximaal toegankelijk en zichtbaar voor een breed publiek.

5.6 Wij ondersteunen een lokale omroep met kwalitatief goede en aantrekkelijke programma's.

5.7 Vergroten en toegankelijk maken van waardevolle landschappen en natuur.

5.8 Een samenhangend beleid toerisme en recreatie dat aansluit bij de ontwikkelingen binnen Het Groene Woud, Dommelvallei en De Maashorst en de realisatie van een aantal aansprekende projecten.

BELEIDSINDICATOREN

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie		Waarstaatjegemeente.nl per december 2016			Waarstaatjegemeente.nl per augustus 2017		
Indicator	Omschrijving	Jaar	Meerijstad	Nederland	Jaar	Meerijstad	Nederland
Niet sporters	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	2014	46,80	49,90	2012	41,70	48,40

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

5.1 Een breed sportaanbod dat toegankelijk is voor iedereen

We leggen in het 1^e kwartaal van 2018 een kadernota sport aan de raad ter vaststelling voor. De sportnota wordt voorbereid in samenwerking met de sportverenigingen en vormt de basis voor de harmonisering van de sporttarieven.

Eind 2018 leggen we de raad een afzonderlijk voorstel voor harmonisering van de sporttarieven voor. Met ingang van 2019 zijn in Meerijstad alle sporttarieven geharmoniseerd.

In 2018 inventariseren we samen met de nieuwe stichting Meerijstad Gezond Sportief welke activiteiten er al plaatsvinden in relatie tot Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG), binnen de verschillende kernen. We stimuleren daarbij verdere samenwerking tussen de betrokken partijen zoals scholen, sportverenigingen en GGD.

We verbinden sport en burgers meer door een extra (buurt)sportcoach in te zetten. De (buurt)sportcoach biedt ook ondersteuning aan de sportverenigingen. Deze functie wordt ingepast in de uitvoering van de Rijksregeling combinatiefunctionarissen.

We ondersteunen de instelling van een sportraad. De sportraad wordt ingesteld op initiatief van de sportverenigingen en vertegenwoordigt de sportverenigingen in de beleidsmatige afstemming met de gemeente. Een goed voorbeeld hiervan is de klankbordfunctie van de sportraad in de voorbereiding van de sportnota.

Wij faciliteren Sjors Sportief voor alle kernen om zo sport verder te stimuleren. In 2018 kunnen alle kernen gebruik maken van de mogelijkheden van Sjors Sportief om sporten en bewegen van kinderen te stimuleren.

We ondersteunen de huldiging van onze sportkampioenen in de vorm van de sportgala's in de grote kernen. In 2017 evalueren we deze sportgala's en nemen in de sportnota een voorstel voor de sportawards op.

We stimuleren de organisatie van kleinschalige en grootschalige sportevenementen met incidentele sportsubsidies.

5.2 Een passend aanbod van binnensport - en buitensportaccommodaties

We leggen de raad in het eerste kwartaal 2018 een voorstel voor de oplossing van het capaciteits- en kwalitatieve vraagstuk van de voetbalvelden van RKSVD Rhode op sportpark De Neul voor. In afstemming met Rhode en het Waterschap verbeteren we in 2018 de kwaliteit van sportpark De Neul en breiden we de sportieve mogelijkheden uit.

We leggen de raad een voorstel voor over de kwantiteit en kwaliteit van de benodigde zwembadfaciliteiten in Meerijstad. In 2018 renoveren we zwembad De Neul in Sint-Oedenrode en onderzoeken we de particuliere vervangingsmogelijkheden van zwembad De Beemd in Veghel.

We vervangen het kassasysteem en de toegangscontrole voor de binnensportaccommodaties. Reserveringen en betalingen voor en beheer van alle binnensportaccommodaties kunnen in 2018 via het internet plaatsvinden.

5.3 Er is een cultureel aanbod dat bijdraagt aan persoonlijke ontwikkeling, creativiteit en identiteit van mensen en kernen. We steunen en faciliteren culturele voorzieningen en activiteiten.

We bieden aan alle leerlingen van in ieder geval de groepen 4, 5 en 6 in het primair onderwijs een doorlopend lesprogramma aan op het gebied van beeldend, muziek en dans. Dit vindt plaats door en in samenwerking met de CHV Academy(Phoenix Cultuur).

In januari 2018 openen we een nieuw theater aan de Noordkade.
Dit komt tot stand door en in samenwerking met stichting Cultuurfabriek Noordkade. Dit is de nieuwe stichting voor uitvoering van de theaterfunctie.

We realiseren in samenwerking met Bibliotheek NOBB een nieuw inhoudelijk dienstverleningsconcept voor onze inwoners in Schijndel. Dit betekent dat harmonisatie plaatsvindt van intern bibliotheekbeleid op de onderdelen personeel, tarieven, bezetting en openingsuren. Dit vindt plaats door en in samenwerking met de NOBB.

We leggen de raad een voorstel voor de realisatie van een nieuwe podiumzaal voor amateurkunst in 't Spectrum in Schijndel op de huidige locatie van de bibliotheek voor..
In samenwerking met 't Spectrum en de culturele verenigingen in Schijndel wordt ingebruikname van de podiumzaal voorbereid. Die is gepland bij de start van het theaterseizoen 2018-2019.

We reiken jaarlijks een kunst- en cultuurprijs Meerijstad uit voor amateurs en professionals in de kunst en cultuur. Dit vindt plaats door en in samenwerking met de verschillende partners uit Meerijstad waaronder de KEG, de Compagnie, ondernemersverenigingen.

We ondersteunen en faciliteren Bibliotheek NOBB om in 2020 verkozen te worden tot beste bibliotheek van Nederland. Dit vindt plaats door en in samenwerking met de NOBB.

5.4 Vrijwilligers zijn een onmisbare schakel binnen het verenigingsleven en wij bieden hen vraaggericht collectieve ondersteuning.

Samen met de welzijnsorganisaties in Meerijstad wordt, na inventarisatie van huidig aanbod en vraag, bekeken hoe de ondersteuning aan vrijwilligers op eenduidige wijze georganiseerd kan worden.. Eén van de mogelijkheden is uitbreiding van het huidige Steunpunt Vrijwilligers (Ons Welzijn)

In 2018 presenteren we een beleid voor het tegengaan en preventie van grensoverschrijdend gedrag in het vrijwilligerswerk.. In samenwerking met het ministerie van VWS en NOC/NSF nemen we deel aan een landelijke pilot. Doel hiervan is de besturen van verenigingen te informeren over preventie van grensoverschrijdend gedrag en hen te stimuleren hier beleid op te maken.

5.5 Wij maken kunst maximaal toegankelijk en zichtbaar voor een breed publiek.

We registreren, beheren en onderhouden onze kunstcollectie (binnen en buiten).
Met een externe partij worden afspraken gemaakt over het periodiek registreren van de staat van het onderhoud aan de kunstwerken.

Door middel van tentoonstellingen wordt de kunst toegankelijk gemaakt.
Acties vinden plaats in samenwerking met een externe partij voor het in beeld brengen van het onderhoud, en het Jan Heestershuis.

We faciliteren een adviesorgaan voor de aankoop en opdrachtverstrekking van beeldende kunst in de openbare ruimte.
Een nieuwe stichting wordt opgericht voor de uitvoering van deze doelstelling. Oprichting en bezetting van de stichting vindt plaats in samenwerking en overleg met de bestaande gremia, zijnde de advieskunstcommissies in Veghel en Schijndel, de Stichting KEG, Kunststichting Sint-Oedenrode, Museum Jan Heestershuis en de Kunststichting De Compagnie.

We voeren projecten in het kader van het Duizend Jarig Woud in Sint-Oedenrode uit. Dit in samenwerking met de Kunststichting Sint-Oedenrode.

5.6 Wij ondersteunen een lokale omroep met kwalitatief goede en aantrekkelijke programma's

We verstrekken op het verzoek van het Commissariaat voor de Media een advies aangaande het verlenen van een zendmachtiging aan de nieuwe stichting lokale omroep Meerijstad.

We verlenen als gemeente een subsidie gebaseerd op een bedrag per woningaansluiting. Hiermee wordt de omroep gefaciliteerd om uitzendingen te verzorgen in het totale verzorgingsgebied van Meerijstad.

5.7 Vergroten en toegankelijk maken van waardevolle landschappen en natuur.

De resultaten van het onderzoek naar omvang en impact van de vrijetijdsector, uitgevoerd in 2017, dient als een onderbouwing van het te ontwikkelen beleid voor deze sector. Toeristisch recreatieve ontwikkelingen van de Vlagheide, en het Duits Lijntje als verbindende factor tussen de Maashorst en het Groene Woud kunnen worden versterkt in samenhang met de uitvoering van gebiedsvisies/uitvoeringsprogramma's zoals opgenomen in programma 8 (ruimtelijke ontwikkeling).

5.8 Een samenhangend beleid toerisme en recreatie dat aansluit bij de ontwikkelingen binnen Het Groene Woud, Dommelvallei en De Maashorst

In 2018 onderzoeken we vraag en aanbod op het gebied van recreatie en toerisme en stellen we een ontwikkelplan op.

We stellen een nieuw recreatief toeristisch beleid (inclusief evenementen en kermissenbeleid) vast op basis van de resultaten uit het onderzoek recreatie en toerisme, waarmee het beleid wordt geharmoniseerd.

Het ontwikkelen van het Duits Lijntje als recreatieve verbinding start in 2018

Meierijstad ondersteunt de realisatie van een overkoepelend recreatief toeristisch platform.

We stimuleren initiatieven van ondernemers in samenwerking met gebiedsontwikkeling voor o.a. het gebied Vlagheide en streekpark Kienehoef, om uiteindelijk te komen tot een verbinding tussen Maashorst en Groene Woud.

We sluiten aan bij themajaren waarvoor marketing Brabant-breed wordt ingezet. In 2018 is het thema 'We Are Food', in 2019 '75 jaar Bevrijding' en in 2020 'Water'

We ondersteunen en ontwikkelen initiatieven van partners.

We maken een nieuwe overeenkomst met VVV Noordoost Brabant.

WAT KOST HET?

<i>Programma 5 Sport, cultuur en recreatie</i>						
	Begr. 2017 na wijz.	Begr. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021	
Bedragen (*1.000)						
Bestaand beleid						
Lasten	19.496	19.674	19.499	19.337	19.168	
Baten	3.428	3.461	3.500	3.538	3.538	
Saldo van baten en lasten bestaand beleid	-16.068	-16.213	-15.999	-15.799	-15.630	
Ontwikkelambities						
Bestedingen nieuw beleid (mijlpalendocument)	-310	-475	-605	-477	-330	
Bestedingen nieuw beleid (nog besluit over te nemen)		-45	-45	-45	-45	
Dekkingsmiddelen incidenteel						
Investerings nieuw beleid		75	-83	-168	-199	
Investerings ter vervanging		-66	-99	-126	-144	
Baten nieuw beleid						
Voorgestelde dekkingsmogelijkheden						
Saldo van baten en lasten ontwikkelambities	-310	-517	-832	-816	-718	
Toevoeging reserves bestaand beleid	-2.800					
Toevoeging reserves ontwikkelambities						
Onttrekking reserves bestaand beleid	543	528	453	368	312	
Onttrekking reserves ontwikkelambities	220	250	375	247	100	
Mutaties reserves	-2.037	778	828	615	412	
Geraamd resultaat programma	-18.415	-15.946	-16.003	-16.000	-15.936	

ONTWIKKELAMBITIES

bedragen * € 1.000						
Omschrijving	Inv. Jaar	Invest.b edrag	2018	2019	2020	2021
Programma 5			Jaarlijkse lasten			
Bestedingen nieuw beleid						
Extra budget sportgala's			5	5	5	5
Sjors Sportief			10	10	10	10
Meerijstad JOGG gemeente:			20	20	20	20
Programma Meerijstad Gezond			40	40	40	40
Cultuureducatie primair onderwijs			100	100	100	100
Integraal ontwikkelplan Toerisme en Recreatie			50	55	55	55
Realisatie theaterfunctie aan de Noordkade			125	50	37	
Onderzoeken naar aantrekken toeristen			25			
Vlagheide - toeristische trekpleister			50	75	50	
Frictiebudgetten subsidies				250	150	50
Beleid ontwikkelen voor aangepaste sporten					10	
Masterplan buitensport Meerijstad						50
Voorstel kunstfonds			35	35	35	35
Incidenteel budget sportsubsidies			10	10	10	10
Investerings nieuw beleid						
Oplossen probleem Rhode, extra lasten *)	2018	2.000		153	152	151
budget opgenomen in begroting			-75	-75	-75	-75
Ontwikkelen fiets- en wandelpadennetwerk	2018	60		5	5	5
Realiseren voldoende zwemvoorzieningen Meerijstad, voorbereiding**			50			
Vervanging installaties en upgrade zwembad Sint Oedenrode	2019	2.069			86	85
Recreatief toeristische verbindingen	2020	75				6
Realiseren sportcentrum Special Sports	2020	100				8
Vervoerskosten en communicatiemiddelen						20
Effect ontwikkelambities saldo baten en lasten			445	733	690	574
Onttrekkingen uit reserves			-250	-375	-247	-100
Effect ontwikkelambities begroot resultaat			195	358	443	474

*) Deze investeringen volgen de lange route. Daar waar reeds een voorbereidingskrediet beschikbaar is gesteld vindt u hier het bedrag exclusief voorbereidingskrediet

N.B. Nieuwe podiumzaal 't Spectrum is toegelicht onder programma 6 en wordt administratief overgeheveld naar programma 5.

Toelichting op ontwikkelambities 2018

Bestedingen 2018

Extra budget sportgala's

Aanvullend budget van € 5.000,- structureel op de bestaande begroting voor de organisatie van sportgala's in Meerijstad

Sjors Sportief

Aanvullend budget van € 10.000,- structureel voor het afnemen van informatiematerialen en begeleiding voor kernen die nog geen gebruik maken van het sportstimuleringsprogramma.

Meerijstad JOGG gemeente

Voorheen was alleen Veghel JOGG-gemeente. Voor de aansluiting van de kernen St. Oedenrode en Schijndel en de uitbreiding van activiteiten, is een structureel aanvullend budget van € 20.000 opgenomen vanaf 2018

Programma Meerijstad gezond

In 2018 willen we een extra (buurt)sportcoach inzetten om meer mensen te laten sporten en bewegen. Deze (buurt)sportcoach zal daarvoor sportaanbieders met jeugd-, welzijns- en zorginstellingen en bedrijven in verbinding brengen. Tevens zal deze sportcoach de sportverenigingen op verzoek ondersteunen om zoveel mogelijk knelpunten weg te nemen, bijvoorbeeld op het gebied van ledenwerving, financiën en wet- en regelgeving. Deze functie wordt ingepast in de uitvoering van de Rijksregeling combinatiefunctionarissen.

Cultuureducatie primair onderwijs

Alle leerlingen in groepen 4, 5 en 6 in het primair onderwijs ontvangen een doorlopend lesprogramma op het gebied van beeldend, muziek en dans. Hiervoor is structureel € 100.000,- nodig bovenop het reeds bestaande budget

Integraal ontwikkelplan Toerisme en Recreatie (€ 50.000,- (2018) en € 55.000,- (2019 e.v.))

Op basis van de resultaten van het onderzoek naar toerisme en recreatie in Meerijstad, wordt in 2018 een ontwikkelplan opgesteld, inclusief evenementenbeleid en kermisbeleid. Hierbij wordt het beleid geharmoniseerd.

Realisatie theaterfunctie aan de Noordkade

Betreft het afdekken van de extra initiële kosten vanwege het opstarten van de theaterfunctie aan de Noordkade.

Onderzoeken naar aantrekken toeristen

Onderzoeken hoe we toeristen kunnen aantrekken in afstemming met een goed aanbod van verblijfsmogelijkheden en recreatiemogelijkheden.

Ondersteunen van initiatieven voortvloeiend uit het onderzoek naar toerisme en recreatie.

Vlagheide toeristische trekpleister

Vlagheide toeristische trekker, duurzaam buiten (circulair) ondernemen; ¼ O-consortium en pilots. Start inventariserend onderzoek naar kansrijke initiatieven en ontwikkelingsambitie

Voorstel kunstfonds

In het coalitieakkoord is de ambitie opgenomen een kunstfonds op te richten. Wij stellen voor structureel een bedrag van € 35.000,- beschikbaar te stellen voor het aankopen van beeldende kunst of voor het verplaatsen van een kunstwerk. Daarnaast gaan we onderzoeken hoe wij budget voor kunsttoepassingen op kunnen nemen binnen een project. Randvoorwaarde is dat de nieuwe kunststichting vanaf het begin wordt betrokken bij het proces van aanbesteding en het werven en selecteren van een kunstenaar voor een bepaald project.

Incidenteel budget sportsubsidies

Wij stellen voor het budget voor incidentele sportsubsidies te verhogen met € 10.000,- naar € 23.000. Budget is bedoeld voor de stimulering van de organisatie van kleinschalige en grootschalige evenementen in Meerijstad.

Investerings 2018

Oplossen Rhode problematiek (€ 2.000.000,-)

Investeringsbudget van € 2.000.000 voor grond verbeterende maatregelen en aanleg van kunstgrasvelden in 2018.

Ontwikkelen fiets- en wandelpadennetwerk (€ 60.000,-)

Opwaarderen en uitbreiden wandel- en fietspadennetwerk.

6 SOCIAAL DOMEIN

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

De inwoners van Meierijstad geven zelf vorm aan hun leven en aan hun omgeving. Wij stimuleren en ondersteunen dit. Samen met de inwoners versterken we de leefbaarheid in wijken en dorpen. We voorkomen sociale uitsluiting en eenzaamheid. Aan inwoners die dat nodig hebben, wordt passende ondersteuning aangeboden. We zorgen voor maatwerk en voor kwaliteit. De ondersteuning is effectief en efficiënt.

BELEIDSINDICATOREN

<i>Programma 6: Sociaal domein</i>		Waarstaatjegemeente.nl per december 2016			Waarstaatjegemeente.nl per augustus 2017		
Indicator	Omschrijving	Jaar	Meerijstad	Nederland	Jaar	Meerijstad	Nederland
Banen	aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	2015	865,70	721,70	2016	829,00	744,00
Jongeren met een delict voor de rechter	% jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	2012	1,51	2,57	2015	0,84	1,45
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	2012	2,52	5,66	2015	3,32	6,58
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	2015	67,97	65,40	2016	68,60	65,80
Achterstandsleerlingen	% leerlingen (4-12 jaar) in het primair onderwijs dat kans heeft op een leerachterstand.	2012	8,85	11,61	2012	8,87	11,61
Werkloze jongeren	% werkloze jongeren (16-22 jaar).	2012	0,73	1,21	2015	1,07	1,52
Personen met een bijstandsuitkering	aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.	2015	182,00	405,10	2016	18,70	41,30
Lopende reïntegratievoorzieningen	aantal reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	2015	128,80	311,90	2016	13,40	25,50
Jongeren met jeugdhulp	% jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.	2015	10,80	10,00	2016	10,60	10,70
Jongeren met jeugdbescherming	% jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	2015	1,20	1,20	2016	1,10	1,20
Jongeren met jeugdreclassering	% jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	2015	0,30	0,50	2016	0,40	0,50
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten.	2015	*	567,00	2016	*	62,00

* De fusiegemeenten van Meerijstad hebben in 2015 niet deelgenomen.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

6.1 De gemeente wil kwaliteit van dienstverlening in het sociaal domein.

We komen tot abstracte uitgangspunten (missie en visie) binnen het sociaal domein die vorm en richting geven aan het beleid op de verschillende deelgebieden en de uitvoering. Deze lijst is niet per se uitputtend of in beton gegoten. Deze missie en visie bieden een antwoord op vragen als: wat mogen burgers van ons verwachten, waar is men zelf verantwoordelijk voor, wat zijn kwetsbare doelgroepen etc. De uitgangspunten worden in het 2^e kwartaal 2018 ter vaststelling voorgelegd aan de raad.

We ontwikkelen lokaal en in regioverband nieuwe vormen van inloop die ondersteuning licht en dichtbij aan kwetsbare inwoners mogelijk maken.

We stellen de vraag van de burger centraal bij het vinden van integrale oplossingen in het sociaal domein. Wij hebben een onderzoekende houding om tot innovatieve oplossingen te komen die aansluiten bij de vraag van de burger. Medewerkers van het werkatelier Toegang worden hierin getraind.

We overleggen regelmatig met onze strategische partners over het sociaal domein om zo elkaar te informeren, te inspireren en gezamenlijk innovatie binnen het sociaal domein vorm te kunnen geven. We organiseren daarvoor een overleg met onze belangrijkste maatschappelijke partners op het terrein van Werk, Wonen, Welzijn, Zorg en Inkomen.

We zorgen dat we ambtelijk en bestuurlijk op een aantal sleutelposities rollen uitvoeren binnen de regionale ontwikkeling van het sociaal domein.

We streven binnen het sociaal domein naar samenwerking en overlegstructuren op de schaal van Noordoost-Brabant omdat we dit zien als de meest wenselijke schaal. Omdat we hierbij ook afhankelijk zijn van de regionale partners, kan het pad verschillen per deelgebied. Waar nodig wordt de raad betrokken in het proces. IJkpunt voor de activiteiten blijft steeds de strategische visie in het sociaal domein en daarmee het beste voor de klant. In 2018 wordt op de verschillende gebieden het gesprek over schaalniveau van samenwerking gevoerd. We verwachten in 2020 het grootste deel van dit doel bereikt te hebben.

We objectiveren waar mogelijk onze prestaties binnen het sociaal domein in een eigen dashboard sociaal domein en door gebruik te maken van de data op Waarstaatjegemeente.nl. De gemeenteraad ontvangt vier keer per jaar een dashboardrapportage sociaal domein.

Wij ontwikkelen nieuw subsidiebeleid Meierijstad.

We gaan in het najaar 2017 de dialoog voeren met de samenleving en de raad en verbonden partijen over het definiëren van de begrippen burger- en overheidsparticipatie en de veranderende rol van de gemeente om te komen tot een visie op dit onderwerp. In het tweede kwartaal van 2018 wordt deze visie aan de raad voorgelegd.

Het doel van de transformatie in het sociaal domein is dat mensen zoveel mogelijk zelfstandig hun leven kunnen leiden en dat ze eerder, dichtbij en met lichte vormen van ondersteuning kunnen worden geholpen als dat nodig is. Daardoor is er op termijn minder dure specialistische zorg nodig. Om dat te realiseren gaan we de komende jaren stevig investeren in preventie en in laagdrempelige, algemeen toegankelijke voorzieningen. De kosten gaan daarbij deels voor de baten uit. Voor een deel kunnen we investeren in preventie door het slim inzetten en combineren van bestaande middelen. Waar dat mogelijk is gaan wij dat zeker doen. Maar er zijn ook extra middelen nodig om een echte omslag naar meer en betere preventie te maken. Deze extra middelen kunnen we dekken ten laste van de reserve sociaal domein. Wij zullen hiervoor met een apart voorstel bij u terugkomen.

6.2 In Meerijstad is zorg, begeleiding en ondersteuning van hoge kwaliteit. Dit alles is naar tevredenheid van de inwoners die hiervan afhankelijk zijn. Mantelzorg en vrijwilligerswerk wordt gewaardeerd, gestimuleerd en ondersteund.

In de regio Brabant-Noordoost worden er, na afronding van het onderzoek naar de toekomstige inkoopssystematiek, besluiten genomen over de inkoop ná 2019. Hierin staan lokaal maatwerk, meer invloed van individuele gemeenten en flexibiliteit centraal. We ontwikkelen, met onze maatschappelijke partners zoals zorgaanbieders, adviesraad sociaal domein en welzijnspartijen, een (inkoop-)systematiek die de lokale aanpak en nieuwe oplossingen stimuleert. Wij sluiten hierbij aan op de strategische visie.

Wij ondersteunen lokale initiatieven voor (jeugd-)hulp waar wenselijk, zodat ondersteuning zo nabij mogelijk geboden kan worden.

We geven verder vorm aan de lokale invulling van de kanteling in de WMO, ook binnen beschermd wonen, regionaal waar nodig, lokaal waar kan.

We stellen een aanpak toename vluchtelingenstroom op, zodat we snel en accuraat kunnen handelen. We maken daarin helder wat we gaan doen en waar welke verantwoordelijkheid ligt binnen Meerijstad (4^e kwartaal 2018).

Wij faciliteren de adviesraad sociaal domein zodat zij gevraagd en ongevraagd advies kunnen geven over vraagstukken binnen het sociaal domein. Wij gaan in gesprek met andere adviesorganisaties, zoals de Seniorenraad, de Stichting Toegankelijkheid en de wijk- en dorpsraden om optimale afstemming en samenwerking met de adviesraad sociaal domein te stimuleren.

In 2018 verlenen we subsidie aan de Stichting Toegankelijkheid Meerijstad. Deze Stichting geeft gevraagd en ongevraagd advies aan overheid, bedrijven, zorginstellingen, overige organisaties en particulieren, om te komen tot een leefbare omgeving voor mensen met een beperking en senioren in Meerijstad. De Stichting signaleert en adviseert de gemeente ten aanzien van Toegankelijkheid. Om invulling te geven aan de samenwerking met de ASD heeft een lid van de stichting Toegankelijk Meerijstad zitting in de ASD werkgroep wmo

In 2018 werken we in de deelregio's samen om werk te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We doen dit o.a. door de verdere samenwerking van de twee SW-bedrijven te bevorderen. Daarnaast ontwikkelen we samen met de bedrijven innovatieve manieren van werken om ook in de toekomst voor deze kwetsbare doelgroep aandacht te hebben. In 2017 is er met de WSD al gestart met het opzetten van het 'Participatiebedrijf'. In 2018 wordt deze manier van werken doorgezet en gemonitord.. Ook met IBN is in 2016 al een nieuwe manier van werken afgesproken. In 2018 wordt deze manier van werken doorgezet. Deze variatie levert beleidsinformatie op die moet bijdragen aan het door ontwikkelen en houdbaar maken van onze SW-bedrijven en daarmee op een duurzame wijze werk te creëren voor mensen die het niet zelfstandig redden op de arbeidsmarkt.

We verrichten een onderzoek naar de haalbaarheid van uitbreiding van onze kringloopactiviteiten. Er wordt getoetst aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeenten op zowel ecologisch als sociaal gebied. De bevindingen van het onderzoek worden in het 4^e kwartaal 2018 aan de raad voorgelegd.

We gaan onderzoek doen naar manieren waarop we de uitvoering van o.a. de Participatiewet verder regellu kunnen maken om zo onze burgers niet onnodig te belasten. De bevindingen van het onderzoek worden met eventuele aanbevelingen aan de raad voorgelegd in het 4^e kwartaal 2018

Wij onderzoeken de mogelijkheden om tot nieuwe manieren te komen om mensen naar werk te begeleiden. In de loop van 2018 moet dit leiden tot een doeltreffend en innovatief re-integratiebeleid.

Wij gaan, binnen de wettelijke regels, flexibel en ruimhartig om met vraagstukken rondom mantelzorgwoningen. (zie woonvisie).

Wij maken van Meerijstad een dementievriendelijke gemeente.

6.3 Voor de jeugd zijn in Meierijstad voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de groei naar volwassenheid door o.a. onderwijs, welzijn en vrije tijdsbesteding.

In het tweede kwartaal van 2018 leggen wij een beleidsplan integraal preventief jeugdbeleid ter vaststelling aan de raad voor.

Kernbegrippen zijn:

- ononderbroken ontwikkeling van jeugdigen;
- "iedereen kan meedoen";
- voorkomen van (school)uitval;
- preventieve jeugdhulp en beperking instroom gespecialiseerde jeugdhulp;
- samenwerking ketenpartners en jeugdvoorzieningen;
- aandacht voor en de relatie met andere domeinen zoals onderwijs, sport, cultuur en werk. We sluiten hiermee aan bij de strategische visie sociaal domein.

Het participatietraject in het kader van herijking van het Minimabeleid is in 2017 afgerond. De besluitvorming heeft eind 2017 plaatsgehad. De keuze van het college is ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. In 2018 wordt uitvoering geven aan het vastgestelde plan, en worden de gekozen maatregelen geïmplementeerd in de uitvoeringspraktijk.

Betrokken verbonden partijen bij programma 6

- Werkvoorzieningschap De Dommel
- Werkvoorzieningschap Noordoost Brabant
- Kleinschalig collectief vervoer

WAT KOST HET?

<i>Programma 6 Sociaal domein</i>						
	Begr. 2017 na wijz.	Begr. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021	
Bedragen (*1.000)						
Bestaand beleid						
Lasten	78.198	77.010	75.672	75.286	75.502	
Baten	16.211	16.541	16.815	16.983	17.107	
Saldo van baten en lasten bestaand beleid	-61.987	-60.469	-58.857	-58.303	-58.395	
Ontwikkelaambities						
Bestedingen nieuw beleid (mijlpalendocument)	-3	110	135	135	135	
Bestedingen nieuw beleid (nog besluit over te nemen)		-150	-150	-150	-150	
Dekkingsmiddelen incidenteel						
Investerings nieuw beleid			-202	-201	-172	
Investerings ter vervanging						
Baten nieuw beleid		150	150	150	150	
Voorgestelde dekkingsmogelijkheden						
Saldo van baten en lasten ontwikkelambities	-3	110	-67	-66	-37	
Toevoeging reserves bestaand beleid	-6					
Toevoeging reserves ontwikkelambities						
Onttrekking reserves bestaand beleid	423	959	168	163	114	
Onttrekking reserves ontwikkelambities	3					
Mutaties reserves	420	959	168	163	114	
Geraamd resultaat programma	-61.570	-59.400	-58.756	-58.206	-58.318	

ONTWIKKELAMBITIES

bedragen * € 1.000						
Omschrijving	Inv. Jaar	Invest. bedrag	2018	2019	2020	2021
Programma 6			Jaarlijkse lasten			
Bestedingen t.b.v. nieuw beleid			-110	-135	-135	-163
Nieuwe podiumzaal 't Spectrum *)	2018	2.145		129	128	127
Vorbereidingskrediet € 105.000 is al beschikbaar gesteld.						
Exploitatielasten podiumvoorziening				73	73	73
Formatieuitbreiding sociaal domein	2018		150	150	150	150
Dekking: reguliere budgetten Sociaal domein			-150	-150	-150	-150
Effect ontwikkelambities saldo baten en lasten			-110	67	66	37
Onttrekkingen uit reserves			0	0	0	0
Effect ontwikkelambities begroot resultaat			-110	67	66	37

*) Deze investeringen volgen de lange route. Daar waar reeds een voorbereidingskrediet beschikbaar is gesteld vindt u hier het bedrag exclusief voorbereidingskrediet.

TOELICHTING OP ONTWIKKELAMBITIES 2018

Bestedingen 2018

Binnen het Mijlpalen van Meierijstad is voor enkele beleidsvoornemens als dekking aangegeven 'budgetten sociaal domein'. Binnen het sociaal domein zijn beschikbare stelposten hiervoor verlaagd. De beleidsvoornemens zijn opgenomen binnen de betreffende programma's.

Formatie-uitbreiding sociaal domein:

Gebleken is dat de formatie voor het beleidsatelier sociale zaken niet toereikend is voor reguliere taken, regionale taken en de bestuurlijke ambities zoals neergelegd in Mijlpalen van Meierijstad. Voorgesteld wordt de formatie uit te breiden met 2 fte. Kostendekking vindt plaats binnen de budgetten sociaal domein.

Investerings 2018

Nieuwe podiumzaal 't Spectrum

In december 2017 vragen we de raad een uitvoeringskrediet voor de realisatie van een podiumzaal in 't Spectrum, dat in samenwerking met 't Spectrum en de gebruikers van de podiumzaal is voorbereid. De start van de bouw is gepland in het eerste kwartaal 2018. De ingebruikname bij de start van het theaterseizoen 2018-2019 (4e kw 2018). (N.B 't Spectrum zal administratief worden overgeheveld naar programma 5 in plaats van programma 6).

7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Gezondheid is een speerpunt van Meierijstad. Gezond gedrag wordt gestimuleerd ondersteund door preventieprojecten. Meierijstad is actief en loopt voorop op het gebied van duurzaamheid. We scheiden ons afval nog beter, belonen dit en zetten stappen op het gebied van de circulaire economie.

We gaan beter meten, beter monitoren en scherper handhaven op de provinciale (Omgevingsdienst Brabant Noordoost) en landelijke normen. De gemeente zet jaarlijks zichtbare stappen richting energieneutraal. Op weg daar naar toe willen we energiebesparing en productie van duurzame energie versterken.

7.1 We stimuleren gezond gedrag en zorgen voor een gezonde leer- en leefomgeving. We zetten in op preventie van onder andere alcohol- en drugsgebruik.

7.2 Wateroverlast en verdroging gaan we tegen door waterberging en ontkoppeling van riolering

7.3 We formuleren een ambitieuze doelstelling op het gebied van circulaire economie: hergebruik van grondstof en afvalscheiding. We stimuleren en belonen afvalscheiding.

7.4 We gaan beter en scherper meten, monitoren en handhaven op de provinciale en landelijke milieunormen.

7.5 "We gaan inhoudelijk aan de slag met duurzaamheid, in verschillende rollen. We stellen in 2018 met de samenleving een duurzaamheidsvisie op."

7.6 In 2050 is Meierijstad een energie neutrale gemeente. Uiterlijk 2018 ligt er een plan "Meierijstad energieneutraal".

BELEIDSINDICATOREN

Programma 7: Volksgezondheid en Milieu		Waarstaatjegemeente.nl per december 2016			Waarstaatjegemeente.nl per augustus 2017		
Indicator	Omschrijving	Jaar	Meerijstad	Nederland	Jaar	Meerijstad	Nederland
Omvang huishoudelijk restafval	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)	2014	115,00	205,00	2015	115,00	200,00
Hernieuwbare energie	Het aandeel nieuwe energie als percentage van het totale energieverbruik in de gemeente.	2014	4,40	10,00	2015	2,90	11,80

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

7.1 We stimuleren gezond gedrag en zorgen voor een gezonde leer- en leefomgeving. We zetten in op preventie van onder andere alcohol- en drugsgebruik.

In de eerste helft van 2018 leggen wij de raad de nota gezondheidsbeleid ter vaststelling voor. Stakeholders en inwoners zijn betrokken bij het opstellen van de nota. Het thema positieve gezondheid staat centraal en we zetten in op leefstijlverbetering.

In 2018 stimuleren we verbinding tussen burgers en stakeholders die een rol vervullen bij de verbetering van gezondheid. We sluiten aan bij de initiatieven die al aanwezig zijn en faciliteren nieuwe initiatieven die aansluiten bij de nota gezondheidsbeleid.

7.2 Wateroverlast en verdroging gaan we tegen door waterberging en ontkoppeling van riolering

In 2018 geven we invulling aan de in het in 2017 vastgesteld Verbreed gemeentelijk rioleringsplan (VGRP+) en de daarin opgenomen maatregelen en ambities.

In 2018 gaan we verder met het samen met de waterschappen stimuleren van het afkoppelen van regenwater op particulier terrein en stellen daarvoor een afkoppelbeleid op. Verder gaan we onderzoek naar mogelijkheden voor het opstellen van een hemelwaterverordening.

Samen met de waterschappen en belangenorganisaties geven wij in 2018 invulling aan de projecten benoemd in het "project Ruimte voor de Aa" en "project Dommelvallei". Dit betreft met name de 2 icoonprojecten aan de Aa, te weten "waterbuffer Erp" en "Van Aa-broeken naar centrum Veghel" en de 4 projecten "Zuidelijke bypass", "streekpark Kienehoef", "De Neul" en "t Laar" in Sint-Oedenrode.

Voor alle projecten geldt dat nader overleg zal plaatsvinden met de stakeholders om te komen tot voorstellen die in de loop van 2018 aan de raad kunnen worden voorgelegd.

Samen met waterschappen en provincie zoeken we naar (financiële) middelen en innovatieve financieringsarrangementen om uitvoering te geven aan vastgestelde visies voor de realisatie van robuuste groenblauwe structuren.

Vanuit het thema Duurzaamheid is een initiatief ontstaan tussen een grote gemeente in Brabant, de provincie, een kenniscentrum, een onderwijsinstelling en een aantal marktpartijen die bezig zijn ontwerpeisen voor de openbare ruimte op te stellen. Enerzijds wordt er gezocht naar een methode die kan dienen als handreiking voor ontwerpers van de buitenruimte, waarmee de gevolgen van de weersomstandigheden 'te nat, te droog en te heet' worden beperkt. Anderzijds wordt gewerkt aan een klimaattoets die zowel bestaande situaties in de openbare ruimte als nieuwe ontwerpen toetsen in hoeverre wordt voldaan aan een klimaat adaptieve situatie. Onderdeel van het opstellen van ontwerpeisen en de klimaattoets is ook een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA). Omdat de gemeente Meerijstad niet aan de basis stond van dit initiatief worden de ontwikkelingen nauwgezet gevolgd, opdat, indien de resultaten worden vrijgegeven, het instrumentarium ook voor Meerijstad beschikbaar komt. Mogelijk dat Meerijstad gerealiseerde nieuwbouw nog kan inbrengen voor de validatie van de klimaattoets.

Voor zover de deelnemers is bekend, is dit momenteel in Nederland het enige initiatief op dit gebied.

In watersamenwerkingsverband As50+ en Meierij wordt maandelijks overleg gevoerd over waterthema's waaronder waterbewustzijn. Jaarlijks worden communicatiemomenten gepland om het waterbewustzijn te verhogen. Dit jaar is besloten om deel te nemen aan het project "Operatie Steenbreek" waardoor actieve communicatie plaatsvindt en getracht wordt bewoners enthousiast te maken voor het ontharden van de tuin (tegels eruit) en het vergroenen van hun leefomgeving.

Begin 2018 wordt een communicatieplan opgezet om onze burgers en bedrijven te betrekken bij de diverse projecten in het plan. Ook burgerparticipatie wordt hierin meegenomen. Er worden flyers ontwikkeld om de verantwoordelijkheden m.b.t. (grond)water met onze burgers te communiceren.

7.3 We formuleren een ambitieuze doelstelling op het gebied van circulaire economie: hergebruik van grondstof en afvalscheiding. We stimuleren en belonen afvalscheiding.

Het jaar 2018 wordt gebruikt voor de implementatie van het nieuwe afvalbeleid vanaf 1 januari 2019.

Harmonisatie van het beleid op het gebied van kringloopactiviteiten, milieustraat, bedrijfsafval en papierinzameling leggen we in 2018 aan de Raad voor.

Ter voorkoming van zwerfafval, door verkeerd aanbieden van plastic in zakken, zal er extra ingezet worden op communicatie richting de burger. Tevens zijn er extra middelen opgenomen voor handhaving en het opruimen van verkeerd aangeboden plastic zakken.

7.4 We gaan beter en scherper meten, monitoren en handhaven op de provinciale en landelijke milieunormen.

We stellen nieuw beleid op voor geur, geluid, bodem, luchtkwaliteit en externe veiligheid, e.e.a. in samenwerking met ODBN. Het aspect 'geur' wordt meegenomen in het project 'Vitaal Buitengebied' zoals opgenomen in programma 8. Daarnaast zijn alle controles, uitgevoerd door ODBN en gemeente gericht op het voorkomen van risico's. Norm overschrijding zal daarin uiteraard worden meegenomen. In het VTH-beleidsplan van de gemeente en in het Regionaal Operationeel Kader van de ODBN is een en ander vastgelegd. Ook de wijze van meten en monitoren maakt daar een onderdeel van.

7.5 We gaan inhoudelijk aan de slag met duurzaamheid, in verschillende rollen. We stellen in 2018 met de samenleving een duurzaamheidsvisie op.

Wij stellen, op basis van de uitkomsten van de nulmeting en met raadpleging van externe stakeholders een breed duurzaamheidsbeleid op, inclusief energieneutraliteit in 2050.

Wij gaan op zoek naar concrete kansen en daar waar deze zich voordoen duurzaamheidsprojecten uitvoeren en deelnemen aan projecten van derden, vooruitlopend op het vaststellen van beleid.

Wij hanteren bij inkoop en aanbesteding duurzaamheid als belangrijk gunningscriterium, uitwerking vindt plaats in het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid (zie programma O, hier wordt dit niet specifiek genoemd).

We geven als gemeente het goede voorbeeld door in onze bedrijfsvoering duurzaamheid als belangrijk afwegingskader te nemen. (zie programma O, wordt hier niet specifiek benoemd). We zetten in op duurzame mobiliteit (o.a. elektrisch rijden).

7.6 In 2050 is Meierijstad een energie neutrale gemeente. Uiterlijk 2018 ligt er een plan "Meierijstad energieneutraal".

In 2018 stellen we een brede duurzaamheidsvisie op. Het plan om energieneutraal te zijn in 2050 is daar onderdeel van.

Wij maken een afweging waar energieopwekking (wind, zon, mestvergisting) in het landelijk gebied mogelijk en verantwoord is. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar mogelijkheden op (voormalige) agrarische bedrijfsgebouwen en bij bedrijventerreinen, maar ook naar effecten op natuur en landschap en verantwoorde inzet van agrarische productiegrond. Dit wordt één van de deelprojecten binnen het project 'vitaal buitengebied' dat in het vierde kwartaal 2017 start. Zie programma 8.

Wij stimuleren realisering van energie-neutrale nieuwbouw en renovatie en maken daar waar mogelijk afspraken over met partners, waaronder de woningcorporaties. Wij stimuleren en faciliteren woningisolatieprojecten en stimuleren energieopwekking op daken met zonnepanelen. Wij zetten de eerste stappen om tenminste de landelijke doelstelling te halen om in 2050 alle woningen (ook de bestaande) los van aardgas te hebben. De subsidieregeling voor verduurzaming bestaande particuliere woningen die de gemeenteraad in oktober 2016 heeft vastgesteld, zullen wij zo optimaal mogelijk promoten.

We geven als gemeente het goede voorbeeld door in onze bedrijfsvoering duurzaamheid als belangrijk afwegingskader te nemen.

We zetten in op duurzame mobiliteit bijvoorbeeld via de aanleg van een snelfietsroute Veghel-Uden en door deelname aan de Brabantse aanpak Slim Laden. Duurzame mobiliteit wordt verder uitgewerkt en meegenomen in de mobiliteitsvisie Meierijstad die in 2018-2019 wordt opgesteld.

Betrokken verbonden partijen bij programma 7

- Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord
- Gewestelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hart voor Brabant
- Omgevingsdienst Brabant-Noord
- Stadsgewest 's-Hertogenbosch

WAT KOST HET?

<i>Programma 7 Volksgezondheid en milieu</i>						
Bedragen (*1.000)	Begr. 2017 na wijz.	Begr. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021	
Bestaand beleid						
Lasten	18.704	19.294	18.995	19.729	18.892	
Baten	16.516	17.138	16.750	17.634	16.632	
Saldo van baten en lasten bestaand beleid	-2188	-2156	-2245	-2095	-2260	
Ontwikkelaambities						
Bestedingen nieuw beleid (mijlpaalendocument)	-235			-9	-9	
Bestedingen nieuw beleid (nog besluit over te nemen)						
Dekkingsmiddelen incidenteel	50					
Investerings nieuw beleid						
Investerings ter vervanging						
Baten nieuw beleid				9	9	
Voorgestelde dekkingsmogelijkheden						
Saldo van baten en lasten ontwikkelambities	-185	0	0	0	0	
Toevoeging reserves bestaand beleid						
Toevoeging reserves ontwikkelambities						
Onttrekking reserves bestaand beleid	65	8	8	8	8	
Onttrekking reserves ontwikkelambities						
Mutaties reserves	65	8	8	8	8	
Geraamd resultaat programma	-2.308	-2.148	-2.237	-2.087	-2.252	

ONTWIKKELAMBITIES

bedragen * € 1.000						
Omschrijving	Inv. Jaar	Invest. bedrag	2018	2019	2020	2021
Programma 7						
Jaarlijkse lasten						
Aanschaf middelen t.b.v. huisvuilinzameling	2019	200			9	9
Dekking: afvalstoffenheffing					-9	-9
Effect ontwikkelambities saldo baten en lasten			0	0	0	0
Onttrekkingen uit reserves			0	0	0	0
Effect ontwikkelambities begroot resultaat			0	0	0	0

Toelichting ontwikkelambities 2018

Niet van toepassing.

8 VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ONTWIKKELING, STEDELIJKE VERNIEUWING

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

De gemeente Meierijstad is een aantrekkelijke, duurzame en gezonde omgeving om te wonen, te werken en te recreëren. Een ruimtelijke balans tussen wonen, werken en leven. De gemeente geeft behalve aan de agrarische sector als belangrijke economische drager, ruimte aan andere vormen van economie in het buitengebied, passend bij de aard, schaal en gewenste kwaliteit van het landelijk gebied. De behoefte van woningzoekenden is uitgangspunt bij het formuleren van lokaal woningbouwbeleid. Meierijstad heeft de ambitie dat burgers en bedrijven meedoen en meebepalen. De omgevingswet en de woonvisie zien we als een kans om inwoners actief te betrekken bij de woon- en leefomgeving.

8.1 Meierijstad is een economisch florerende en aantrekkelijke gemeente met een balans tussen wonen, landbouw, volksgezondheid, dierenwelzijn, natuur, milieu en recreatie. Een uitnodigend ruimtelijk beleid waarbij de eigenaar verantwoordelijk is voor de ruimtelijke kwaliteit binnen de door gemeente gestelde kaders.

8.2 Meierijstad voert een faciliterend grondbeleid

8.3 Meierijstad neemt de behoefte van de woningzoekenden als uitgangspunt bij het formuleren van de woonvisie. Meierijstad maakt het mogelijk dat gebouwd kan worden in alle kernen.

8.4 Meierijstad wil monumenten en cultureel erfgoed behouden en herstellen

8.5 De wijken en dorpen binnen Meierijstad zijn een aantrekkelijke vestigingsplaats.

BELEIDSINDICATOREN

Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing		Waarstaatjegemeente.nl per december 2016			Waarstaatjegemeente.nl per augustus 2017		
Indicator	Omschrijving	Jaar	Meerijstad	Nederland	Jaar	Meerijstad	Nederland
Gemiddelde WOZ waarde	De gemiddelde WOZ waarde van woningen. (* € 1.000)	2016	250,00	209,00	2016	250,00	209,00
Nieuw gebouwde woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	2013	6,80	6,60	2014	6,10	6,00
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	2016	71,40	68,50	2017	72,60	69,00
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	2016	643,00	651,00	2017	632,00	644,00
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	2016	769,00	723,00	2017	760,00	723,00

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

8.1 Meerijstad is een economisch florerende en aantrekkelijke gemeente met een balans tussen wonen, landbouw, volksgezondheid, dierenwelzijn, natuur, milieu en recreatie. Een uitnodigend ruimtelijk beleid waarbij de eigenaar verantwoordelijk is voor de ruimtelijke kwaliteit binnen de door gemeente gestelde kaders.

We sorteren voor op de Omgevingswet onder andere door het verzorgen van cursussen en opleidingen, het regelen van de communicatie, het uitvoeren van pilots en het inrichten van de informatiearchitectuur (relatie met programma O).

Voor 2018 zal een verschuiving optreden naar verbreding en verdieping. We gaan aan de gang met burgerparticipatie, cultuurverandering digitaal stelsel (DSO) en kerninstrumenten.

We stellen een visie op hoofdlijnen op als voorloper op de omgevingsvisie.

In de Omgevingswet van het Rijk is de verplichting opgenomen om instrumenten als de omgevingsvisie en het omgevingsplan vast te stellen. Conform deze verplichting wordt in 2018 een begin gemaakt met de opstelling van de omgevingsvisie. De opstelling van de visie en het plan zijn complexe en tijdsintensieve processen. Het gaat niet alleen om procedures, regels en werkwijzen, maar ook om een andere manier van denken en participatie door een omgevingsdialoog (maatwerk).

Om het buitengebied vitaal te houden en voorbereid te zijn op huidige- en toekomstige ontwikkelingen, en daarbij de omgevingskwaliteit van het buitengebied te behouden en te versterken komen we samen met belanghebbenden tot een (uitvoerings)agenda 'Vitaal buitengebied' met o.a. aandacht voor: vrijkomende agrarische bebouwing, teelt ondersteunende voorzieningen, volksgezondheid in relatie tot (intensieve)veehouderij, ondermijning en kwaliteitsverbetering van het landschap.

Belangrijk voor Meerijstad als aantrekkelijke vestigingsplaats is de aanwezigheid van sterke en vitale (winkel)centra en (openbare) voorzieningen. De focus ligt daarbij op de centra van Veghel, Sint-Oedenrode en Schijndel. Voor deze (winkel)centra maken we een ruimtelijke en functionele visie. Per centrum vertalen we deze visie naar een (uitvoerings)programma met onder andere de volgende onderdelen: aanpak leegstand, parkeren en openbare ruimte. Zie programmaonderdeel 3.2 en 8.5 (met betrekking tot de centrumvisies).

Er wordt in 2018 een begin gemaakt met de opstelling van de landschaps-, water- en natuurontwikkelingsvisie ter met daaraan gekoppeld een fonds "omgevingskwaliteit". Deze visie,

die we samen met belanghebbenden opstellen, beschrijft hoe wij de voor Meierijstad kenmerkende waarden willen behouden en versterken. Het moet uiteraard niet alleen bij een beschrijving blijven. De landschaps-, water- en natuurontwikkelingsvisie vormt de basis voor een op te stellen (uitvoerings)programma. In dit (uitvoerings)programma staan concrete acties gericht op natuur- en landschapontwikkeling.

We maken Meierijstad aantrekkelijk door versterking van de robuuste groenblauwe structuren. De aandacht gaat uit naar het project 'Aa-dal' met zijn diverse icoonprojecten en het project 'Mozaïek Dommelvallei'. Verder ligt de focus op het versterken van de Vlagheide en het Duits Lijntje als verbindende factor tussen de Maashorst en het Groene Woud. Voor deze robuuste structuren maken we waar nodig specifieke gebiedsvisies. Deze gebiedsvisies vertalen we naar (uitvoerings)programma's. Gezamenlijk met waterschappen, ondernemers, partners in de regio en ook de burgers in Meierijstad, wordt de uitvoering opgepakt en daar waar mogelijk gestimuleerd door subsidieregelingen.

We stimuleren particuliere kwaliteitsimpulsen via de subsidieregeling Groen Blauw Stimuleringskader (Stika).

In het stedelijk gebied gaan we, samen met belanghebbenden op zoek naar een optimale kwalitatieve invulling van de beschikbare, schaarse ruimte die gericht is op een goede woon-, werk- en leefomgeving. Omgevingskwaliteit vormt een belangrijk onderdeel van deze goede woon-, werk- en leefomgeving.

Bij uitbreidingslocaties gaan we op zoek naar een optimale kwalitatieve invulling van de beschikbare ruimte. Hierbij wordt o.a. gekeken naar compensatie. Dit kan ter plekke in de vorm van robuuste groenblauwe structuren (bijvoorbeeld bij Foodpark Veghel) of ergens anders bijvoorbeeld aansluitend bij bestaande robuuste groenblauwe structuren.

8.2 Meierijstad voert een faciliterend grondbeleid

We leggen de raad een Nota Grondbeleid voor in het 3^e kwartaal 2018. Op basis van de consultatie van stakeholders kiezen wij voor faciliterend grondbeleid. In de nota komen diverse onderwerpen aan de orde, zoals de algemene verkoopvoorwaarden voor bouwkvavels, grondprijnsbeleid, kostenverhaal en verhuur en verpachting van gronden.

We zorgen voor een gezond en professioneel grondbedrijf door in te zetten op verdere risicobeheersing. Daarnaast zetten we in op verkoop van bouwgrond en toename van de risicoreserve. Ook zorgen we voor eenduidige contracten en duidelijke procesbeschrijvingen. Door het voeren van een faciliterend grondbeleid worden er geen nieuwe risico's aangegaan. Met nota grondbeleid en daarin vastgesteld beleid wordt gezocht naar het uniformeren van contracten en werkwijze.

8.3 Meierijstad neemt de behoefte van de woningzoekenden als uitgangspunt bij het formuleren van de woonvisie. Meierijstad maakt het mogelijk dat gebouwd kan worden in alle kernen.

We gaan een interactief proces in met stakeholders en de raad om te komen tot een breed gedragen Woonvisie. In februari zal er in een meningsvormende bijeenkomst met de gemeenteraad een terugkoppeling plaatsvinden over het basisdocument, waarin o.a. de uitgangspunten voor de woonvisie worden voorgelegd. Daarna zal in periode februari tm april opnieuw een terugkoppeling plaatsvinden met partijen uit de samenleving. De input hieruit zal gebruikt worden om de woonvisie op te stellen, die samen met een globaal uitvoeringsprogramma in juli of september ter besluitvorming aan de raad zal worden voorgelegd.

In 2018 zal de geconstateerde woningbehoefte naast het geactualiseerde woningbouwprogramma gelegd worden en wordt duidelijk waar de knelpunten en dilemma's liggen en welke overschotten en tekorten er in het programma zitten. Er worden vervolgens uitgangspunten geformuleerd voor de sturing op het woningbouwprogramma. De mogelijke keuzes zullen aan het bestuur worden voorgelegd.

Met de wooncorporaties en de huurdersbelangenorganisaties worden jaarlijks gezamenlijk prestatieafspraken gemaakt. Streven om die jaarlijks voor 1 december af te ronden.

De dialoog met burgers, organisaties en bedrijven wordt steeds belangrijker. We gaan burgers, organisaties en bedrijven dan ook in een vroeg stadium bij ruimtelijke ontwikkelingen betrekken. Het gaat hier niet alleen om grote (omvangrijke) ontwikkelingen, maar ook om kleine (particuliere) initiatieven. Het is een kwestie van maatwerk per situatie en een co-creatie tussen partijen.

8.4 Meerijstad wil monumenten en cultureel erfgoed behouden en herstellen

Er wordt in 2018 een begin gemaakt met de opstelling van de erfgoedvisie. Deze visie, die we samen met belanghebbenden opstellen, beschrijft hoe wij zorgvuldig met ons erfgoed en de cultuurhistorische identiteit van de kernen binnen Meerijstad om willen gaan; nu en in de toekomst. Het moet uiteraard niet alleen bij een beschrijving blijven. Zo willen wij gebruik en monumentale herontwikkeling van historische en markante identiteitsdragers (bijv. Duits lijntje) stimuleren en faciliteren. De erfgoedvisie vormt de basis voor een op te stellen (uitvoerings)programma. In dit (uitvoerings)programma staan concrete acties en taken, zoals het harmoniseren en actualiseren van de cultuurhistorische- en archeologische waardenkaarten, het promoten van bouwhistorisch onderzoek, het stimuleren van publieksbetrokkenheid en projecten.

8.5 De wijken en dorpen binnen Meerijstad zijn een aantrekkelijke vestigingsplaats.

Bij (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen in wijken en dorpen gaan we meer integraal sturen op ruimtelijke kwaliteit (omgevingskwaliteit). Het gaat hierbij niet alleen om de kwaliteit van de bebouwing, maar ook om de kwaliteit van het openbaar gebied.

Belangrijk voor Meerijstad als vestigingsplaats is de aanwezigheid van sterke en vitale (winkel)centra en (openbare) voorzieningen. De focus ligt daarbij op de centra van Veghel, Sint-Oedenrode en Schijndel. We gaan kijken hoe deze centra te versterken. Hierbij wordt o.a. gekeken naar concentratie van detailhandel & horeca, de ruimtelijke kwaliteit (beeldkwaliteit) en de inrichting van de openbare ruimte. Voor Veghel betekent dit o.a. de herontwikkeling van De Blauwe Kei (vergroening in combinatie met reservering voor maatschappelijke- en centrumfuncties) en het herstellen van het contact met de Aa (centrumbeleving). Voor Schijndel o.a. de herbesteding van het gemeentehuis en het eigendom van de congregatie. Voor Sint-Oedenrode gaat het met name om het centrumplan in combinatie met De Neul. De eerste stap die hiervoor gezet gaat worden is het opstellen van de diverse centrumvisies. Hier wordt in 2018 mee gestart.

Wij geven een hernieuwde impuls aan de ontwikkeling van het centrum van Veghel met nadruk op de Markt en de Noordkade.

WAT KOST HET?

<i>Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing</i>						
	Begr. 2017 na wijz.	Begr. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021	
Bedragen (*1.000)						
Bestaand beleid						
Lasten	20.974	32.347	14.562	14.142	14.141	
Baten	21.273	31.426	13.755	13.380	13.186	
<i>Saldo van baten en lasten bestaand beleid</i>	<i>299</i>	<i>-921</i>	<i>-807</i>	<i>-762</i>	<i>-955</i>	
Ontwikkelaambities						
Bestedingen nieuw beleid (mijlpalendocument)	-505	-10	-18	-25	-25	
Bestedingen nieuw beleid (nog besluit over te nemen)						
Dekkingsmiddelen incidenteel						
Investerings nieuw beleid			-170	-276	-276	
Investerings ter vervanging						
Baten nieuw beleid				21	21	
Voorgestelde dekkingsmogelijkheden						
<i>Saldo van baten en lasten ontwikkelambities</i>	<i>-505</i>	<i>-10</i>	<i>-188</i>	<i>-280</i>	<i>-280</i>	
Toevoeging reserves bestaand beleid	-379					
Toevoeging reserves ontwikkelambities						
Onttrekking reserves bestaand beleid	4.204	255	70	75		
Onttrekking reserves ontwikkelambities	210					
<i>Mutaties reserves</i>	<i>4.035</i>	<i>255</i>	<i>70</i>	<i>75</i>	<i>0</i>	
<i>Geraamd resultaat programma</i>	<i>3.829</i>	<i>-676</i>	<i>-925</i>	<i>-967</i>	<i>-1.235</i>	

ONTWIKKELAMBITIES

bedragen * € 1.000						
Omschrijving	Inv. Jaar	Invest bedrag	2018	2019	2020	2021
Programma 8			Jaarlijkse lasten			
Versterking robuuste groenblauwe structuren *)	2018	2.000			85	85
Compensatie groenblauwe structuren bij uitbreidingslocaties	2019	500			21	21
Dekking ten laste van grondexploitatie					-21	-21
Sterk vitaal centrum Sint-Oedenrode*)	2018	2.500		110	110	110
Versterken centra Veghel en Schijndel *) investering excl. Voorbereidingskrediet € 300.000	2018	1.200		60	60	60
Kwaliteitsimpulsen via Groen Blauw Stimuleringskader			10	18	25	25
Effect ontwikkelambities saldo baten en lasten			10	188	280	280
Onttrekkingen uit reserves			0	0	0	0
Effect ontwikkelambities begroot resultaat			10	188	280	280

*) Deze investeringen volgen de lange route. Daar waar reeds een voorbereidingskrediet beschikbaar is gesteld vindt u hier het bedrag exclusief voorbereidingskrediet

TOELICHTING OP ONTWIKKELAMBITIES 2018

Bestedingen 2018

Kwaliteitsimpulsen via Groen Blauw Stimuleringskader

We gaan particuliere kwaliteitsimpulsen stimuleren via de subsidieregeling Groen Blauw Stimuleringskader (Stika)

Investerings 2018

Versterking robuuste groenblauwe structuren (€ 2.000.000,-)

We maken Meierijstad aantrekkelijk door versterking van de robuuste groenblauwe structuren. De aandacht gaat uit naar het project 'Aa-dal' met zijn diverse icoonprojecten en het project 'Mozaiëk Dommelvallei'. Verder ligt de focus op het versterken van de Vlagheide en het Duits Lijntje als verbindende factor tussen de Maashorst en het Groene Woud. Voor deze robuuste structuren maken we specifieke gebiedsvisies. Deze gebiedsvisies vertalen we naar (uitvoerings)programma's. Gezamenlijk met waterschappen, ondernemers, partners in de regio en ook de burgers in Meierijstad, wordt de uitvoering opgepakt en daar waar mogelijk gestimuleerd door subsidieregelingen.

Sterk vitaal centrum Sint-Oedenrode, Veghel en Schijndel

Belangrijk voor Meierijstad als aantrekkelijke vestigingsplaats is de aanwezigheid van sterke en vitale (winkel)centra en (openbare) voorzieningen. De focus ligt daarbij op de centra van Veghel, Sint-Oedenrode en Schijndel. Voor deze (winkel)centra maken we een ruimtelijke en functionele visie. Per centrum vertalen we deze visie naar een (uitvoerings)programma met onder andere de volgende onderdelen: aanpak leegstand, parkeren en openbare ruimte.

FINANCIËLE INFORMATIE PROGRAMMAPLAN

Inleiding

In dit hoofdstuk is informatie opgenomen over de algemene dekkingsmiddelen, de kosten van overhead, de heffing voor de vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien. Daarnaast is in deze paragraaf informatie opgenomen over de wijziging van het BBV en de harmonisatie van beleid.

1. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

De algemene dekkingsmiddelen van de gemeente bestaan uit uitkeringen gemeentefonds, lokale heffingen waarbij de besteding niet gebonden is, dividend, overige algemene dekkingsmiddelen.

a) Uitkeringen gemeentefonds

De uitkeringen die de gemeente Meierijstad ontvangt uit het gemeentefonds zijn onder te verdelen in een algemene uitkering en de integratie uitkeringen sociaal domein

Algemene uitkering

Bij de raming van de algemene uitkering is uitgegaan van de mededelingen zoals deze zijn opgenomen in de meicirculaire 2017. In verband met de nog lopende kabinetformatie is deze circulaire nog 'beleidsarm'. Ruimte vragende plannen zullen op zijn vroegst verwerkt worden in de Miljoenennota die in september 2017 uitkomt.

- Ontwikkeling algemene uitkering

De ontwikkeling van de algemene uitkering (accres) wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. Kortweg; als het Rijk door bezuinigingen minder uitgeeft, krijgen de gemeenten minder geld in de algemene uitkering.

Het accres in de diverse jaren is een flink stuk hoger dan eerder in de meerjarenraming was verwerkt. Deze toename is vooral het effect van hogere loon- en prijsontwikkelingen op de rijksbegroting. Met deze hogere loon- en prijsontwikkelingen is in de meerjarenraming van Meierijstad eveneens rekening gehouden.

- Traject herziening financiële verhoudingen

Er is een traject lopend tot herziening financiële verhoudingen. Het herzieningstraject richt zich op de financiële verhouding tussen het Rijk en de gemeenten en specifiek op de verdeling van het gemeentefonds.

De minister van BZK heeft in juni 2017 een adviesrapport verzonden aan de Tweede Kamer. In het rapport worden een aantal aanbevelingen gedaan die - in het licht van de bestuurlijke, maatschappelijke en economische ontwikkelingen van de afgelopen twintig jaar - oplossingsrichtingen bieden om de financiële verhoudingen en specifiek de verdeling van het gemeentefonds te vereenvoudigen, de stabiliteit te vergroten en de afwegingsruimte van gemeenten te vergroten. Daarnaast worden ook aanbevelingen gedaan om de regionale samenhang te versterken en mogelijkheden geschetst om op een flexibele manier in te spelen op regionaal-economische opgaven. De aanbevelingen zijn in meerdere gespreksronden getoetst bij gemeentebestuurders en andere betrokkenen.

Besluitvorming over de aanbevelingen in het rapport en verdere uitwerking is aan het parlement en een nieuw kabinet. Indien wordt besloten tot een herziening zal voor de uitwerking een traject worden opgezet, waarbij gemeenten intensief zullen worden betrokken. Gekozen is voor een zorgvuldig uitwerkingstraject en een geleidelijke invoering.

Algemene uitkering is als volgt opgenomen in de begroting 2018

Algemene uitkering	2018	2019	2020	2021
Algemene uitkering	62,0	63,7	65,1	64,0

Bedragen x € 1,0 miljoen

Integratie uitkeringen sociaal domein

De voorgenomen overheveling per 2018 van de integratie-uitkering Sociaal domein naar de algemene uitkering is uitgesteld. Het Rijk heeft ingestemd met het verzoek van de VNG om eerst afspraken te maken over de structurele indexering van de betreffende budgetten. Besluitvorming daarover is aan een nieuw kabinet, zodat overheveling naar verwachting niet eerder dan met ingang van 2019 kan plaatsvinden.

De integratie uitkeringen Sociaal domein zijn geraamd conform de bedragen in de meicirculaire 2017, als volgt:

Integratie-uitkering SD	2018	2019	2020	2021
Jeugd	14,6	14,6	14,7	14,8
Participatie	15,2	14,3	13,5	13,3
WMO-2015	9,9	9,8	9,9	9,9
Totaal	39,7	38,7	38,1	38,0

Bedragen x € 1,0 miljoen

Deze integratie-uitkeringen zijn budgettair neutraal verwerkt in de begroting 2018 van Meierijstad. Dat betekent dat voor de ontvangen uitkeringen een gelijk bedrag aan uitgaven is verwerkt.

Uit de jaarrekeningoverschotten van het sociaal domein van de afzonderlijke gemeenten van de afgelopen jaren is een reserve sociaal domein gevormd. Deze reserve is medio 2017 € 7,2 miljoen. De maximale hoogte van deze reserve moet nog nader worden onderzocht en worden vastgesteld. Dit ook in relatie tot de bestuurlijke ambities voor het totale Sociale Domein en de noodzakelijke transformatie-opgaven. Vooral nog wordt een reserve noodzakelijk geacht gezien de grote risico's en onzekerheden van de taken binnen het sociaal domein en de onzekerheden t.a.v. de omvang van de integratie-uitkeringen (als gevolg van eventuele herverdeelmatergelen).

In de drie gemeenten werd op een verschillende manier omgegaan met het toevoegen van middelen aan deze reserve. Middels de 2^e bestuursrapportage 2017 wordt voor Meierijstad een voorstel gedaan hoe hiermee in 2017 e.v. om te gaan. Voorgesteld wordt:

het saldo van Programma 6 sociaal domein, met uitzondering van de saldi op de exploitatie van de (wijk)gebouwen en de doorberekende kosten van de diverse taakvelden (salaris- en kapitaallasten) toe te voegen c.q. te onttrekken aan de bestaande reserve sociaal domein.

Overige decentralisatie en -integratie-uitkeringen (DU-IU)

Deze uitkeringen maken net als de algemene uitkering deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling. Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering vrij besteedbaar en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats. Veel van deze uitkeringen zijn verbonden met een zeker doel, waardoor de bestedingsvrijheid materieel wel begrensd kan zijn.

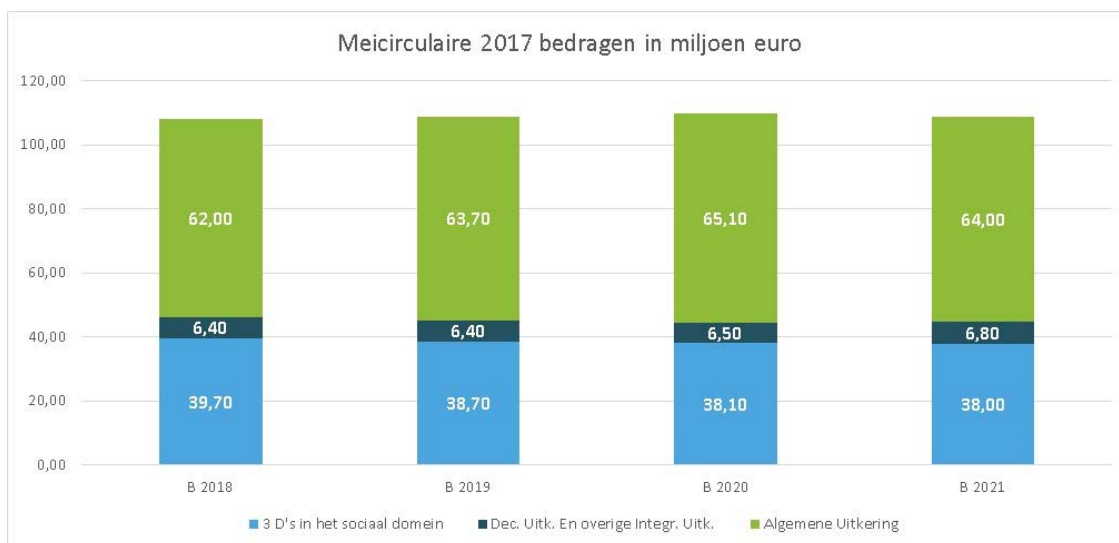
DU-IU	2018	2019	2020	2021
Decentralisatie-/Integratie uitkeringen	6,4	6,4	6,5	6,8

Bedragen x € 1,0 miljoen

In de ramingen zijn de volgende DU en IU opgenomen:

DU-IU	Omschrijving	2018	2019	2020	2021
IU	Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving	267	267	267	267
IU	Wet maatschappelijke ondersteuning	5.492	5.492	5.538	5.764
DU	Impuls Brede scholen combinatiefuncties	218	218	218	218
DU	Gezond in de stad	20	20	20	20
DU	Voorschoolse voorziening peuters	122	162	203	244
DU	Armoedebestrijding kinderen	296	296	296	296
	Totaal	6.415	6.455	6.542	6.809

Bedragen x € 1.000

- Vergezichten gemeentefonds

Wat brengt de komende kabinetsperiode voor de gemeentefinanciën? Het lijkt erop dat het jaar 2018 alleen maar op de winkel wordt gepast. Maar bij een snelle formatie zal een nieuw kabinet het landschap van de gemeentefinanciën drastisch wijzigen.

- Gaat de opschalingskorting van tafel of wordt deze vervangen door een nieuwe apparaatskorting?
- Spannend is ook de discussie over de normeringssystematiek. Wordt deze gewijzigd om de stabiliteit te vergroten?
- Hoe verloopt de overheveling van het sociaal domein naar de Algemene Uitkering en krijgen gemeenten de stijging van de zorgkosten dan wel voldoende met het accres vergoed?
- Wordt het eigen belastinggebied verruimd en wat betekent dat voor de omvang en verdeling van het Gemeentefonds?
- Hoe verloopt de discussie over de fundamentele herziening van de verdeling van het gemeentefonds?

b) Lokale heffingen (waarbij de besteding niet gebonden is)

De bestuurlijke fusie heeft uiteraard ook gevolgen voor het heffen en innen van de gemeentelijke belastingen. Het belastingplan Meierijstad 2017 heeft als lange termijn visie een sober, duurzaam en robuust belastingpalet voor de gemeente Meierijstad. Deze visie vertaalt zich concreet in een optimaal te benutten belastingareaal, in stabiele en nauwkeurig voorspelbare belastingopbrengsten, in een afname van fout- en fraudegevoeligheid en dat tegen zo minimaal mogelijke maatschappelijke kosten van het heffen en innen van belastingen (de zogenaamde perceptiekosten). Vanuit dit belastingplan Meierijstad volgen voorstellen aan de gemeenteraad.

Ook de wet ARHI helpt daarbij een handje. De gemeente Meierijstad heeft tot 1 januari 2019 de tijd om het gehele belastingdomein van Meierijstad volledig te harmoniseren en te uniformeren. De enige uitzondering is de Onroerend Zaak Belasting (OZB), deze is per 2017 geüniformeerd.

Op een paar geringere uitzonderingen na (zoals de inmiddels geharmoniseerde en geüniformeerde legesheffing bij burgerzaken) gelden alle belastingen en belastingtarieven van belastingjaar 2016 ook nog voor belastingjaar 2017 en zo nodig ook voor belastingjaar 2018. De geraamde opbrengsten kunt u vinden in paragraaf Lokale heffingen.

c) Dividend

Jaarlijks ontvangt de gemeente dividend van de BNG. De vaststelling van de hoogte van het dividend per aandeel vindt plaats in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders BNG. De hoogte van het dividend kan dus jaarlijks verschillen. In de begroting 2018 is voor dividend BNG een bedrag opgenomen ter hoogte van € 129.856. De gemeente Meierijstad beschikt over 120.237 aandelen BNG.

2. KOSTEN VAN OVERHEAD

Tot de overhead behoren o.a. kosten van ondersteunende functies (zoals leidinggevenden, financiën, toezicht en controle, personeel en organisatie, inkoop, interne en externe communicatie, juridische zaken, facilitaire zaken en huisvesting, informatievoorziening en automatisering, overige kosten die niet direct zijn toebedeeld aan taakvelden (bijv. opleidingskosten).

De kosten van overhead worden met ingang van 2017 centraal begroot op het taakveld Overhead binnen het programma Bestuur en ondersteuning. Hierdoor is de overhead beter zichtbaar voor de gemeenteraad.

De totale kosten voor overhead zijn voor 2018 geraamd op € 19.759.834 (lasten €20.503.100 minus baten € 743.266). Het centraal begroten van de kosten van overhead betekent dat het niet langer mogelijk is om alle tarieven te bepalen vanuit de taakvelden. Dit gebeurt via een aparte berekening, waarbij toerekening van overhead op een consistente wijze gebeurt.

Op het centraal begroten is één uitzondering gemaakt namelijk de toerekening van overhead aan grondexploitaties en te activeren investeringen. De reden hiervoor is, dat het niet meer toerekenen van overhead aan dergelijke investeringen zou leiden tot een begrotingstekort. In de begroting 2018 is rekening gehouden met een doorberekening van overhead aan te activeren investeringen (€ 0,468 miljoen) en aan de grondexploitaties (€ 0,621 miljoen).

In programma O is een beleidsindicator opgenomen, waarbij kosten van de overhead worden uitgedrukt in een percentage. Deze indicator drukt de totale overheadkosten uit in een percentage van het totaal van de lasten exclusief toevoegingen aan reserves. Dit percentage is 9%. De toerekening van de overheadkosten gebeurt via een opslagpercentage op de salariskosten van een taakveld. Dit is niet het genoemde percentage van 9%. De overheadkosten van Meierijstad bedragen afgerond € 19,7 miljoen. De direct aan de taakvelden toe te rekenen salariskosten bedragen afgerond € 24,9 miljoen. Het overheadpercentage komt hiermee op 80%.

3. HEFFING VOOR DE VENNOOTSCHAPSBELASTING

In 2015 is gestart met de inventarisatie van activiteiten die in aanmerking kunnen komen voor de vennootschapsbelastingplicht (vpb-plicht) voor overheidsondernemingen. Dit is gebeurd aan de hand van een kwalitatieve en kwantitatieve analyse. Op basis hiervan is bepaald welke activiteiten vpb-plichtig zijn. Behalve de grondexploitaties zijn er vooralsnog geen vpb-plichtige activiteiten. Dit is in afstemming gebeurd met de externe fiscaal adviseur. Afstemming met de belastingdienst vindt hierover plaats. De Belastingdienst moet nog eerst een duidelijk standpunt innemen ten aanzien van normaal vermogensbeheer en clustering van activiteiten.

Voor het grondexploitaties loopt een traject, waarbij eerst afstemming met de accountant plaatsvindt, daarna volgt data-analyse. Voor belastingjaar 2017 dient nog een aangifte VPB te worden gedaan. Hetgeen betekent dat weer een nieuwe inventarisatie van eventuele VPB-plichtige activiteiten en afstemming hieromtrent met de Belastingdienst dient plaats te vinden.

4. ONVOORZIEN

Het bedrag voor onvoorzien van de gemeente Meierijstad is in de begroting 2017 gebaseerd op de optelling van de drie voormalige gemeentenen (€ 90.000). Voorgesteld wordt de post onvoorzien structureel te verhogen naar € 350.000,-. Door het inbouwen van een hogere post onvoorzien zal minder vaak een beroep moeten worden gedaan op de algemene risicoreserve, hetgeen een stabiele reservepositie bevordert.

De post onvoorzien kan door het college aangewend worden voor:

- de dekking van incidentele tegenvallers in de exploitatie op het gebied van bestaand beleid (dus niet bedoeld ter dekking van structurele lasten of nieuw beleid);
- de dekking van lasten voor activiteiten die van tevoren niet voorzien zijn, maar die gedurende het begrotingsjaar wel belangrijk zijn;

Voor de toetsing of we iets ten laste van de post onvoorzien mogen brengen kan het principe van de 3 O's worden toegepast, nl. is het onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar.

Het college beschikt over de post onvoorzien en rapporteert in de bestuursrapportages en de jaarrekening over het verloop en aanwending van deze post aan de gemeenteraad.

5. WIJZIGINGEN BBV 2018

Als gevolg van de toename van (grond)uitgiften tegen eeuwigdurende erfpacht met periodieke canonbetaling, de invoering van de vennootschapsbelasting (VpB) en de wijziging van het BBV zijn de algemene uitgangspunten voor de verantwoording van erfpacht geactualiseerd in een nieuwe "notitie Erfpacht gronden". De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de notitie erfpacht uit 2013 zijn:

- een nieuwe definitie van het begrip 'eerste uitgifte';
- bij eeuwigdurende erfpacht met canonbetaling, wordt de periodieke opbrengst gedurende de looptijd van het erfpachtrecht jaarlijks als bate verantwoord. De grond blijft tegen eerste uitgifteprijs gewaardeerd op de balans onder de materiële vaste activa. De oude systematiek waarbij een verlies werd genomen naar lagere registratiewaarde en een opbrengst als (eeuwigdurende) langlopende vordering werd verantwoord vanwege de contante waarde van de toekomstige pachtsommen en de eventuele juridische restwaarde, blijft alleen mogelijk voor per ultimo 2017 bestaande gevallen.

De bepalingen en richtlijnen van deze notitie treden in werking met ingang van het begrotingsjaar 2018. Met deze notitie wordt de eerdere notitie Erfpacht in het BBV d.d. februari 2013 buiten werking gesteld. De eventuele gevolgen voor de gemeente Meierijstad moeten nog worden onderzocht.

6. HARMONISATIE VAN BELEID

Op grond van de Wet algemene regels herindeling (Wet ARHI) dient gemeentebrede beleidsharmonisatie plaats te vinden voor 1 januari 2019.

De voorbereiding van de beleidsharmonisatie is in volle gang. Voor 2018 wordt uitgegaan van een uitvoering van de plannen zoals die in de voormalige gemeenten zijn vastgesteld totdat nieuw beleid door de gemeenteraad is vastgesteld.

Het uitgangspunt voor de harmonisatie van beleid is financieel gezien dat het nagenoeg budgettair neutraal verloopt. Het is nagenoeg budgettair, omdat hierbij een taakstelling is opgenomen van € 165.000,-.

Bij het Mijlpalendocument is voor de jaren 2019 e.v. een taakstelling opgenomen van € 220.000,- ten aanzien van harmonisatie van beleid. Dit is gebaseerd op 0,5% van de kostensoorten overige goederen en diensten en subsidies in de gemeentebegroting (ca. € 44,0 miljoen). Bij deze begroting wordt voorgesteld om de subsidies hier niet in te betrekken, waardoor de taakstelling verlaagd is met € 55.000,- naar € 165.000,-.

PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN

Inleiding

De gemeente ontvangt van inwoners inkomsten uit lokale heffingen. We maken onderscheid tussen belastingen en rechten. Bij belastingen levert de gemeente geen directe tegenprestatie (bijvoorbeeld onroerendezaakbelasting (OZB)). Bij rechten is dat wel het geval en betalen inwoners een vergoeding voor de gemaakte kosten. Dit zijn bijvoorbeeld leges en rioolheffing.

Beleid en ontwikkelingen

De tarieven van alle lokale heffingen passen we aan op basis van de uitgangspunten voor de begroting 2018. Voor de tariefstijging van de belastingen gaan we uit van de CBS-index (zoals vastgelegd in het Coalitieakkoord en het document Mijlpalen voor Meierijstad). Voor deze begroting is dat 2%. Verder gaan we voor alle rechten ervan uit dat deze kostendekkend zijn (maximaal 100%).

Inwoners die niet in staat zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing te betalen kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding. Dit geldt bij een inkomen van 100% of minder van de bijstandsnorm.

Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

In de volgende tabel zijn de hoofdlijnen van de diverse lokale belastingen en heffingen opgenomen. Bij belastingen zijn de opbrengsten in beginsel vrij besteedbaar. Bij rechten (retributies) mogen de opbrengsten niet meer dan 100% kostendekkend zijn en hebben zij ook een vaste bestemming (ook wel: bestemmingsheffingen).

Belasting	Hoofdlijnen
OZB	Eigenaren van woningen en eigenaren en gebruikers van niet woningen van niet woningen moeten OZB betalen. De hoogte van het belastingbedrag hangt af van de WOZ-waarde van de onroerende zaak en de daarbij van toepassing zijnde OZB tarieven.
Toeristenbelasting	Personen welke niet als ingezetene met een adres in de basisregistratie zijn ingeschreven en welke tegen vergoeding nachtverblijf houden betalen toeristenbelasting. De belasting wordt geheven van degene die de gelegenheid tot overnachting tegen vergoeding biedt. Dit geldt voor de belastingjaren 2017 en 2018 alleen voor de domeinen Sint-Oedenrode en Veghel.
Precariobelasting	Precariobelasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. De belasting is verschuldigd door degene die de voorwerpen daar heeft of ten behoeve van wie ze daar zijn. Dit geldt voor de belastingjaren 2017 en 2018 alleen voor de domeinen Schijndel en Veghel.
Reclamebelasting	Voor openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg wordt reclamebelasting geheven. Deze belasting wordt alleen geheven voor de kernen van Sint-Oedenrode, Veghel en Schijndel. De opbrengsten daarvan zijn destijds bij raadsbesluit bestemd voor de ondernemersfondsen in die kernen.

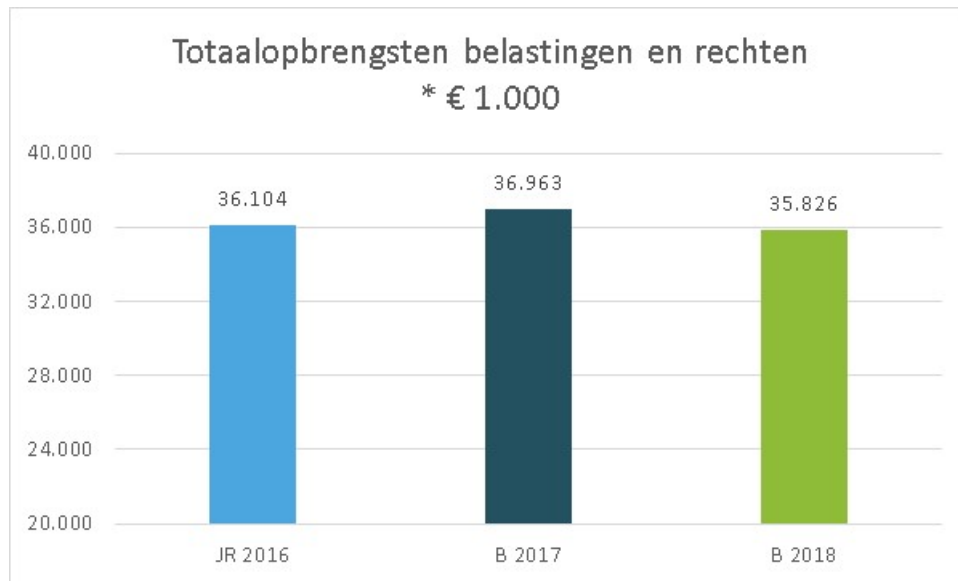
Rechten	Hoofdlijnen
Reinigingsheffingen	Reinigingsheffingen bestaan uit afvalstoffenheffing en reinigingsrechten. Afvalstoffenheffing is een vergoeding voor de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. Bedrijven, winkels e.a. kunnen de gemeente vragen het afval op te halen. Het reinigingsrecht is een vergoeding daarvoor.
Rioolheffingen	Rioolheffing wordt geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering of op een individuele behandel eenheid afvalwater (IBA) wordt afgevoerd. Dit kan dus bij woningen en niet-woningen voorkomen.
Marktgeden	Degene aan wie een standplaats is toegewezen op de wekelijkse markt betaalt voor het gebruik van gemeentegrond op marktdagen.
Leges omgevingsvergunning Leges burgerzaken Overige leges	Voor een dienst of product van de gemeente betaal je leges. Vraagt u bijvoorbeeld een paspoort, rijbewijs of omgevingsvergunning aan, dan brengt de gemeente leges in rekening. U moet de leges ook betalen als uw aanvraag wordt afgewezen. Want het gaat niet om het eindproduct, maar om een vergoeding voor het in behandeling nemen van de aanvraag.
Scheepvaartrechten	Havengelden betaal je voor het gebruik van de gemeentelijke haven. In Veghel. Schippers betalen deze rechten. Onder de naam "overslaggeld" wordt een recht geheven wegens het gebruik maken van gedeelten van de havens welke onmiddellijk dan wel middellijk met het laden en lossen van vaartuigen verband houden.
Baatbelasting	Binnen het domein Veghel is er nog sprake van een aantal kleinere baatbelastingen. Doorgaans zijn deze vastgesteld voor de aanleg van rioleringen in het buitengebied. Deze belastingen kennen een jaarlijks annuïteitenkarakter waardoor deze na tijdsverloop eindigen..

Stand van zaken t.a.v. harmonisatie

Soort	Stand van zaken ten aanzien van harmonisatie
OZB	De OZB-tarieven (eigenaren woningen, eigenaren en gebruikers niet woningen) zijn met ingang van 1 januari 2017 geüniformeerd.
Hondenbelasting	De hondenbelasting (Schi jndel en Veghel) is met ingang van 1 januari 2017 afgeschaft.
Precariobelasting	De precariobelasting voor leidingen en kabels voor nutsbedrijven (Schi jndel) is met ingang van 1 januari 2017 afgeschaft.
Parkeerbelasting	De parkeerbelasting (Veghel) is met ingang van 1 juli 2017 afgeschaft.
Leges	De legestarieven (burgerzaken: tarieventabel titel 1) zijn met ingang van 1 januari 2017 geüniformeerd. De overige legestarieven (bouw- en omgevingsrecht, titel 2 en overige gemeentelijke dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn, titel 3) worden met ingang van 1 december 2017 geüniformeerd.
Rioolheffing	De tarieven rioolheffing (voor eigenaren en gebruikers) worden met ingang van 1 januari 2018 geüniformeerd.
Reinigingsheffingen	Het tariefstelsel afvalstoffenheffing (DIFTAR) wordt met ingang van 1 januari 2019 geüniformeerd.

Geraamde opbrengsten

In onderstaande grafiek zijn de totale opbrengsten voor belastingen en rechten (retributies) in beeld gebracht.

De verdeling van de totale opbrengsten is in onderstaande tabel gespecificeerd naar de diverse belastingsoorten en rechten (retributies).

Bedragen x € 1.000	2016 realisatie	2017 begroot*	2018	2019	2020	2021
Onroerende zaakbelastingen	17.123.704	17.404.783	17.537.130	18.240.903	18.602.930	18.972.930
Parkeerbelasting	186.000	75.800				
Toeristenbelasting	108.300	206.123	187.264	187.264	187.264	187.264
Precariobelasting	69.068	71.733	79.094	86.676	94.485	94.485
Reclamebelasting	235.767	253.318	256.074	258.913	261.837	261.837
Hondenbelasting	238.894					
Reinigingsheffingen	6.080.577	6.948.607	6.376.065	6.038.176	6.053.522	6.007.731
Rioolheffingen	7.288.094	7.415.223	6.792.460	6.852.955	6.913.450	6.973.945
Marktgeden	38.686	44.266	45.086	45.931	46.801	46.801
Leges omgevingsvergunning Leges burgerzaken Overige leges	4.546.122	4.332.208	4.338.990	4.353.418	4.372.294	4.372.294
Scheepvaartrechten	188.000	189.375	192.625	192.625	192.625	192.625
Baatbelasting		21.670	21.670	21.670	21.670	21.670
Overige						
Totaal	36.103.212	36.963.106	35.826.458	36.278.531	36.746.878	37.131.582

Lokale lastendruk

De lokale lastendruk is gebaseerd op OZB, riolheffing en afvalstoffenheffing.

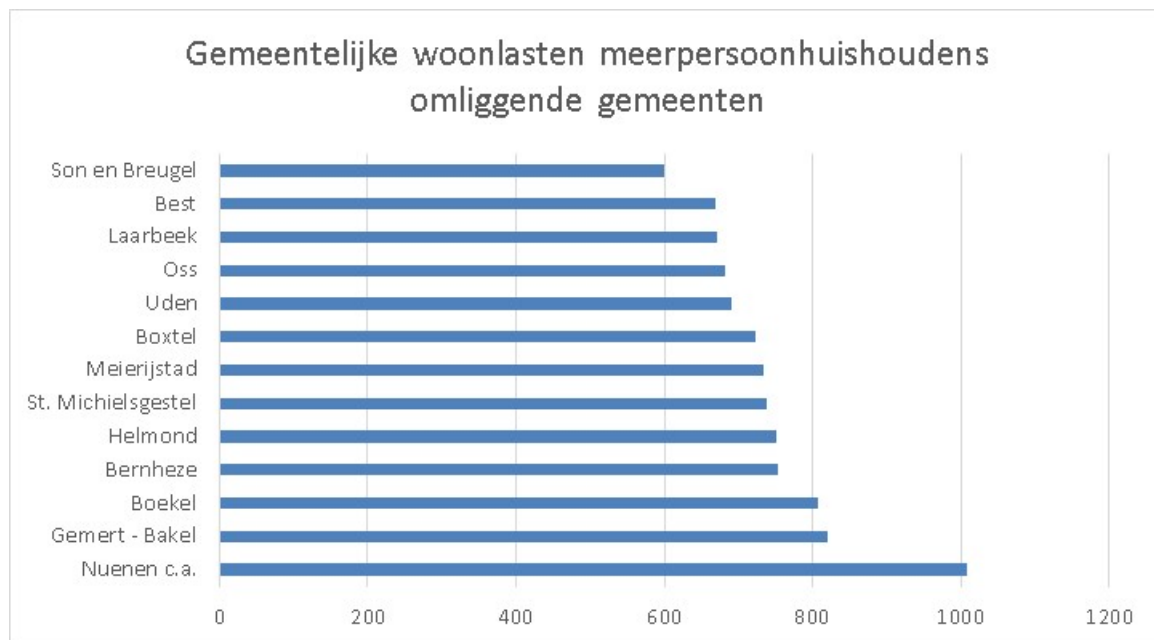
De tarieven voor afvalstoffenheffing en riolering zijn maximaal 100% kostendekkend.

In de meerjarenraming zijn de volgende ontwikkelingen meegenomen:

- Trendmatige verhoging onroerendezaakbelastingen 2% jaarlijks;
- Extra verhoging ozb tarieven vanaf 2019 met 2%
- Extra opbrengst ozb vanaf 2018 € 250.000
- Lagere kosten afvalverwerking alsmede lagere perceptiekosten, extra middelen op het gebied van zwerfafval. Ter voorkoming van zwerfafval, door verkeerd aanbieden van plastic in zakken, zal er extra ingezet worden op communicatie richting de burger. Tevens zijn er extra middelen opgenomen voor handhaving en het opruimen van verkeerd aangeboden plastic zakken.
- Tarief riolheffingen o.b.v. vGRP 2017-2021

We hebben in de "Mijlpalen van Meierijstad 2017-2022" opgenomen om de gemiddelde belastingdruk zo min mogelijk te laten toenemen. Belastingen worden wel trendmatig aangepast. Uitgaande van de bovenstaande ontwikkelingen zal gemiddeld genomen de lastendruk 2018 voor de burger dalen. Tarieven leges zullen worden vastgesteld in de raad van november 2017. Overige wijzigingen van tarieven 2018 zullen worden voorgelegd in de raad van december 2017.

Tarieven omliggende en vergelijkbare gemeenten

Bron: COELO 2017 atlas van de lokale heffingen

Kwijtschelding

Kwijtschelding is mogelijk voor de afvalstoffenheffing, de riolheffing voor gebruikers en in zeer beperkte mate en onder stringente voorwaarden voor de OZB. De kwijtschelding kan voorafgaand aan de aanslagoplegging worden verleend indien door de aanvrager toestemming is verleend voor uitwisseling van de financiële gegevens via de Stichting Inlichtingenbureau. Op verzoek kan kwijtschelding ook achteraf worden verleend.

PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Inleiding

We geven u in deze paragraaf inzicht in welke mate de gemeente in staat is risico's met financiële gevolgen op te vangen zonder direct het beleid te moeten aanpassen. De relatie tussen de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en de weerstandscapaciteit noemen we het weerstandsvermogen. De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden om niet-begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn af te dekken.

Beleid en ontwikkelingen

In 2017 hebben wij de beleidsnota weerstandsvermogen en risicobeheersing vastgesteld. De gemeente Meerijstad wil risico's niet elimineren, maar wil ze aanvaardbaar en beheersbaar houden. Gezond verstand laten we de boventoon voeren bij risicobeheersing, zodat we doen wat we moeten doen. Het is immers logisch dat we:

- a. Sturen op onze specifieke risico's;
- b. Nadenken of we al onze risico's kunnen dragen als gemeente;
- c. Ons verantwoorden over de gelopen risico's.

Bij het opstellen van deze programmabegroting was de beleidsnota nog niet vastgesteld. Voor de programmabegroting 2018 hebben wij daarom vooral nog de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- we inventariseren risico's, met een risicowaarde > € 50.000,-;
- we maken onderscheid tussen incidentele en structurele risico's;
- we berekenen de benodigde weerstandscapaciteit voor structurele risico's door de risicowaarde 2x mee te tellen. We gaan er dan van uit dat we het risico financieel kunnen opvangen in de gemeentebegroting na maximaal twee jaar.
- we stellen de norm voor de weerstandsratio vast op 1.0 (voldoende).

Benodigde weerstandscapaciteit

Om de benodigde weerstandscapaciteit te berekenen hebben we de actuele risico's geïnventariseerd die de gemeente loopt en een inschatting gemaakt van het financiële effect voor de het bepalen van de weerstandscapaciteit. De risico's en de inschatting zijn nader toegelicht in bijlage 2. De benodigde weerstandscapaciteit is berekend op afgerond € 38 miljoen (exclusief sociaal domein).

Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is de verzamelterm van al die bronnen waaruit niet voorziene financiële tegenvallers bekostigd kunnen worden. Het gaat dan om buffers in het eigen vermogen, respectievelijk in de exploitatie, die we kunnen vrijmaken om niet begrote, onverwachte en substantiele kosten te dekken. We onderscheiden incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten eenmalig op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken. Het valt samen met onze reservepositie. De structurele weerstandscapaciteit betreft de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. De zogenaamde (potentiele) financiële ruimte voor de gemeente.

In de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing is vastgelegd welke posten we meenemen in de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Voor deze begroting gaan we ervan uit dat de beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit, de post onvoorzien, de algemene risico reserve en de algemene reserve vrij besteedbaar.

Voor de risico's m.b.t. sociaal domein kan de bestemmingsreserve Sociaal Domein aangemerkt worden als beschikbare weerstandscapaciteit. De verwachte stand van deze reserve is per 1-1-2028 € 7,1 miljoen, hetgeen ruim voldoende is ter afdekking van de risico's sociaal domein.

Beschikbare weerstandscapaciteit x € 1.000,--	1-1-2018	1-1-2019	1-1-2020	1-1-2021
Onbenutte belastingcapaciteit	3.098	3.098	3.098	3.098
Onvoorzien	350	350	350	350
Totaal structurele weerstandscapaciteit	3.448	3.448	3.448	3.448
Algemene risico reserve	39.602	40.105	42.527	45.590
Algemene reserve vrij besteedbaar	0	0	0	0
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	39.602	40.105	42.527	45.590
Totale beschikbare weerstandscapaciteit	43.050	43.553	45.975	49.038

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit bij de OZB-tarieven wordt berekend op basis van de artikel 12-norm van het rijk. In de meircirculaire van het Gemeentefonds geeft de minister van Binnenlandse Zaken elke jaar nieuwe normen voor toelating tot artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet. Toelating wordt uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde. Voor 2018 is dit percentage gesteld op 0,1952% (in 2017 was dit 0,1927%). De onbenutte belastingcapaciteit is voor 2018 € 3.098.000 en is in het meerjarig beeld gelijk gehouden.

Onvoorzien

Vooruitlopend op de vaststelling van de hoogte van de post onvoorzien door de gemeenteraad van Meierijstad is in deze financiële begroting een bedrag opgenomen van € 350.000,- voor onvoorzien.

Algemene Risico Reserve

De geraamde stand van de Algemene Risico Reserve van de gemeente Meierijstad bedraagt per eind 2017 € 39,6 miljoen (rekening houdend met reeds genomen raadsbesluiten tot en met juli 2017).

Weerstandsvormogen

We drukken het weerstandsvormogen uit in een verhoudingsgetal (ratio weerstandsvormogen). Deze wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}} = \text{ratio weerstandsvormogen}$$

Ratio weerstandsvormogen	2018	2019	2020	2021
Beschikbare weerstandscapaciteit (*€1 miljoen)	43,05	43,55	45,98	49,03
Benodigde weerstandscapaciteit	38,01	38,01	38,01	38,01
Ratio weerstandsvormogen	1,13	1,15	1,21	1,29

Aan deze ratio's wordt de volgende waardering gegeven.

Klasse	Ratio	Waardering
A	≥ 2,0	uitstekend
B	≥ 1,4 en < 2,0	ruim voldoende
C	≥ 1,0 en < 1,4	voldoende
D	≥ 0,8 en < 1,0	matig
E	≥ 0,6 en < 0,8	onvoldoende
F	< 0,6	ruim onvoldoende

Op basis van deze normtabel valt de ratio weerstandsvormogen van de gemeente Meierijstad in klasse C d.w.z. een voldoende weerstandsvormogen.

Bij een gelijke benodigde weerstandscapaciteit en de verwachte beschikbare capaciteit blijft de ratio de komende jaren de kwalificatie voldoende.

Financiële Kengetallen

Het Besluit Begroting en verantwoording (BVV) geeft aan dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing tenminste de volgende kengetallen moet bevatten:

Kengetallen:	Verloop van de kengetallen		
	Rek. 2016	Begr. 2017	Begr. 2018
Netto schuldquote	95,29%	109,53%	89,70%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	87,88%	100,33%	81,92%
Solvabiliteitsratio	26,62%	24,13%	24,13%
Grondexploitatie	73,76%	78,73%	57,03%
Structurele exploitatieruimte	-5,11%	-0,12%	0,85%
Belastingcapaciteit	103,96%	105,07%	101,80%

*) De belastingdruk in de gemeente Meierijstad wordt berekend na vaststelling van de belastingen en tarieven.

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Bij een schuldquote hoger dan 130% is er sprake van een zeer hoge schuld. Volgens de VNG bevindt de schuldquote van een gemeente zich normaal tussen de 0% en 100%. Een netto-schuldquote die boven de 100% uitstijgt geeft aan dat er weinig leencapaciteit over is om de gevolgen van financiële tegenvallers op te vangen. De geraamde netto schuldquote van de gemeente Meierijstad ligt op 89,70% voor 2018. Geconcludeerd kan worden dat de schuld dalend is, maar nog steeds relatief hoog is.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij verstrekte leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dat betekent voor de schuldenlast.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is voor 2018 geraamd op 81,92%. Hoewel over de verstrekte leningen een risico gelopen wordt, kan verondersteld worden dat deze middelen worden terugbetaald.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Als signaalwaarde voor de solvabiliteitsratio geldt een percentage van 20%. Bij een solvabiliteitsratio lager dan 20% heeft een gemeente zijn bezit zeer zwaar belast met schuld. De geraamde solvabiliteitsratio voor 2018 van de gemeente Meierijstad is 24,13%. Voorzichtigheid is geboden bij een ratio tussen de 20 en 30%.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de boekwaarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het geraamde kengetal voor 2018 is voor de gemeente Meierijstad 57,03%. Naar verwachting zullen de grondverkoppen in 2017/2018 stijgen waardoor de boekwaarde van de te verkopen gronden aanzienlijk zal dalen.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij

structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Bij de begroting 2018 is de structurele exploitatieruimte 0,85%. Op basis van het kengetal blijkt dat er nauwelijks structurele ruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen. Extra ruimte zal dan gevonden moeten worden door het eigen beleid aan te passen en via ombuigingen ruimte vrij te maken.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingdruk in de gemeente Meierijstad wordt berekend na vaststelling van de belastingen en tarieven.

Totaal beoordeling

De verwachting voor 2018 is dat de financiële positie van de gemeente Meierijstad verbeterd ten opzichte van 2017. Zowel de schuldquoten als de grondexploitatie laten duidelijk verbetering zien. Wel is de structurele exploitatieruimte met 0,85% nog relatief laag. Ook de solvabiliteitsratio is met 24,13% relatief laag. De belastingcapaciteit is ongeveer gelijk aan het landelijk gemiddelde en biedt daarmee nog ruimte.

PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding

Een groot deel van het gemeentelijk vermogen is geïnvesteerd in kapitaalgoederen. Onderhoud en beheer van deze kapitaalgoederen is van belang om kapitaalvernietiging te voorkomen en de veiligheid te waarborgen. Het beheer en onderhoud van onze wegen, bruggen, riolering, openbaar groen, openbare verlichting en gemeentelijke gebouwen kost veel geld. De lasten van deze kapitaalgoederen zijn onderdeel van de diverse programma's. Deze paragraaf geeft een integraal inzicht in de kaders, ontwikkelingen, onderhoud en kosten over de programma's heen. Het BBV schrijft voor dat in elk geval de kapitaalgoederen wegen, riolering, groen en gebouwen in deze paragraaf aan de orde moeten komen (art. 12 BBV).

Het onderhouden van de kapitaalgoederen waarborgt de continuïteit van de beschikbaarheid van de voorzieningen. Het onderhoud is te verdelen in:

- Dagelijks c.q. curatief onderhoud op basis van aanwezige onderhoudsschema's;
- Cyclisch, technisch en meerjarig worden vastgelegd in beheerplannen;

De wet ARHI schrijft voor dat de gemeente binnen 2 jaar na de fusiedatum dient te beschikken over uniforme beheerplannen. In 2018 zal de gemeente Meierijstad daarom vooralsnog werken vanuit de beheerplannen, zoals die werden gehanteerd bij de afzonderlijke gemeenten. Nieuwe beheerplannen, inclusief de hiervoor gehanteerde kwaliteitsniveaus worden in de loop van 2017 en 2018 aan de gemeenteraad voorgelegd. Indien hiermee instemming wordt verkregen, sluit de hoogte van de voorziening aan bij de te verwachte kosten.

Kanttekening:

Een beheerplan c.q. de voorziening hiervoor in de exploitatiebegroting houdt geen rekening met vervanging. Financiële ruimte voor vervangingsinvesteringen, voor reconstructies en/of herinrichtingen, wordt geregeld met kredietverzoeken, die aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Overzicht beheerplannen

Tot het moment dat de raad een nieuw beheerplan vast stelt gelden de volgende plannen:

Kapitaalgoed Veghel	Naam beheerplan	Door de raad vastgesteld d.d.	Looptijd t/m
Wegen	Beheerplan wegen 2012 - 2016	2012	2016
Bruggen	Maatregelplan 2015 - 2019	2015	2019
Openbaar groen	Groenbeheerplan 2013-2017	2012	2017
Openbare verlichting	Beleidsnota Openbare verlichting 2010 - 2014	November 2009	2014
Gebouwen	Meerjarig onderhoudsprogramma 2014 - 2033	*	2033

*Vastgesteld door het college

Kapitaalgoed Schijndel	Naam beheerplan	Door de raad vastgesteld d.d.	Looptijd t/m
Wegen	Wegbeheerplan 2015 - 2018	September 2014	2018
Openbaar groen	Groenbeleidsplan 2012	2012	2017
Openbare verlichting	Beleidsplan openbare verlichting	2013	2023
Gebouwen	Meerjarig onderhoudsbeleidsplan	2010	2020

Kapitaalgoed Sint-Oedenrode	Naam beheerplan	Door de raad vastgesteld d.d.	Looptijd t/m
Wegen	Notitie wegbeheer gemeente Sint-Oedenrode 2014 - 2018	28-11-2013	2018
Bruggen	Brugbeheerplan 2012 - 2016	29-03-2012	2016
Openbaar groen	Actualisatie Groenbeheerplan 2006	23-11-2006	NVT
Openbare verlichting	Beleidsplan openbare verlichting 2014 - 2018	18-12-2014	2018
Gebouwen	Meerjarig onderhoudsplanning gebouwen 2013 - 2027	21-06-2012	2016

Kapitaalgoed Meerijstad	Naam beheerplan	Door de raad vastgesteld d.d.	Looptijd t/m
Riolering	Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2017 -2022	21-09-2017	2022

In bijlage 3 lichten we het beleid en beheer, de kwaliteit en de financiën van de diverse kapitaalgoederen toe. Deze toelichting betreft de huidige beheerplannen. Na het vaststellen van een nieuw beheerplan in Meerijstad nemen we de desbetreffende toelichting op in deze paragraaf (inclusief financiële cijfers).

PARAGRAAF FINANCIERING

Inleiding

Financiering gaat over de manier waarop de gemeente geld aantrekt dat zij nodig heeft om de doelen die opgenomen zijn in de programma's te realiseren. De wet fido geeft hiervoor de kaders aan. Het rentepercentage voor kortlopende leningen is lager dan de rente voor langlopende leningen. Om die reden financieren we zo veel mogelijk met een kortlopende lening. Dit is toegestaan tot de zogenaamde kasgeldlimiet.

In deze wet staan ook kaders voor het (tijdelijk) beleggen van geld, wanneer er geld over is.

Beleid en ontwikkelingen

De gemeente Meierijstad hanteert totaalfinanciering. Kaders voor financiering zijn vastgelegd in de financiële verordening van de gemeente Meierijstad en in het treasury statuut. 2017. Het treasury statuut is vastgesteld in het college van 12 juni 2017. Hierin is opgenomen, dat het college bij de begroting de raad informeert over:

1. de opbouw en samenstelling van de vermogensbehoefte en vermogensstructuur;
2. het te hanteren omslagpercentage;
3. inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend;
4. kasgeldlimiet;
5. renterisiconorm;
6. ontwikkeling van de leningenportefeuille
7. ontwikkeling van leningen en garanties aan derden

Hieronder gaan we in op de onderwerpen 1 t/m 7.

1. opbouw en samenstelling van de vermogensbehoefte en vermogensstructuur

De uitgaven worden gefinancierd door reguliere inkomsten en aangetrokken leningen.

In onderstaande opstelling is een en ander voor de jaren 2017 tot en met 2019 in beeld gebracht.

De vermogensstructuur van de gemeente Meierijstad is als volgt:

Vermogen	Realisatie 1-1-2017	Begroot 1-1-2018	Begroot 1-1-2019
Vermogensbehoefte			
Boekwaarde activa	229.697	241.594	241.149
Boekwaarde grondexploitatie	162.036	151.548	125.437
Totaal vermogensbehoefte	391.733	393.142	366.586
Vermogensstructuur			
Eigen vermogen	105.961	103.650	97.230
Voorzieningen	83.946	78.659	72.053
Lang lopende schuld	188.967	193.521	195.771
Totaal vaste passiva	378.874	375.830	365.054

De zogenaamde financieringsbehoefte moet worden afgedekt door middel van aan te trekken vaste en vlottende geldleningen. Op basis van de verwachte aflossingen van (vaste) geldleningen is in 2018 een herfinancieringsbehoefte aanwezig van € 28 mln. Voor het overige is de financieringsbehoefte in 2018 sterk afhankelijk van de resultaten van de verschillende grondexploitaties en de voortgang van de investeringen.

2. omslagpercentage

In de vernieuwde BBV 2017 is opgenomen, dat de rentekosten aan de desbetreffende taakvelden moeten worden toegerekend met behulp van een rente-omslagpercentage. Voor 2018 is het omslagpercentage berekend op 1.

3. Rente

De externe rentelasten hebben overwegend betrekking op aangetrokken vaste geldleningen en bedragen in de begroting 2018 in totaal € 5.120.781,-. De externe rentebaten hebben betrekking op de terugontvangst van rentes van verstrekte geldleningen aan derden en bedragen in 2018 naar verwachting € 472.726,-.

Rente rekenen we toe aan bouwgronden in exploitatie en taakvelden.

Aan bouwgronden in exploitatie (BIE) rekenen we de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen toe. De toerekening van rente aan taakvelden is gebaseerd op het omslagpercentage van 1.

In de volgende tabel is de berekening van het renteresultaat opgenomen.

Omschrijving	Bedrag
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	5.121
Externe rentebaten	- 472
Saldo door te rekenen externe rente	4.648
Rente die aan de grondexploitatie doorberekend <i>moet</i> worden	- 3.304
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld toegerekend <i>moet</i> worden	0
Totaal door te rekenen externe rente	1.344
Rente over eigen vermogen	0
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0
Totaal aan taakvelden (programma's inclusief overzicht overhead) toe te rekenen rente	1.344
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	- 2.263
Renteresultaat op het taakveld treasury	- 919

Bij de verdeling van de externe rente naar de verschillende taakvelden ontstaat een positief exploitatieresultaat van € 918.676,- op het taakveld treasury.

4. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de ruimte voor korte financiering aan. Geeft en bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar. De kasgeldlimiet voor de gemeente Meierijstad bedraagt in 2018 afgerond € 19.348.000,- (8,5% van het begrotingstotaal van € 228.459.000).

5. Renterisiconorm

Om te voorkomen dat er jaarlijks grote wijzigingen zijn in de rentelasten is in de wet fido een renterisiconorm voorgeschreven. In die wet is bepaald dat de jaarlijkse aflossingen en wijzigingen in de rente niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mogen zijn.

In de volgende tabel is de renterisico opgenomen over de jaren 2018 t/m 2021.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000,-)	2018	2019	2020	2021
Begrotingstotaal	228.473	199.840	196.654	194.608
Renterisiconorm 20% van begrotingstotaal	45.695	39.968	39.331	38.922
Renteherziening vaste schuld	0	0	0	0
Aflossingen vaste schuld	27.750	17.159	16.659	19.208
Ruimte onder de renterisiconorm	17.945	22.807	22.672	19.714

6. ontwikkeling van de leningenportefeuille

Hiermee wordt bedoeld het verloop van de vaste geldleningen naar de stand per 1-1-2018. Het werkelijke beeld kan wijzigen op basis van de werkelijke financieringsbehoefte in 2018. Hieronder is ook aangegeven wat de verwachte financieringsbehoefte is in 2018 en volgende jaren.

Recapitulatie (bedragen x € 1.000,-)	stand 1-1	rente	aflossing	stand 31-12
2017	188.819	5.091	23.298	165.521
2018	165.521	4.575	27.750	137.771
2019	137.771	3.955	17.159	120.612
2020	120.612	3.438	16.659	103.953
2021	103.953	2.774	19.208	84.745
2022	84.745	2.104	15.581	69.164
2023	69.164	1.714	14.444	54.720

(bedragen * € 1.000,-)	Verwachte financieringsbehoefte
2017	30.000
2018	28.000
2019	17.000
2020	17.000
2021	19.000
2022	16.000

7. ontwikkeling van leningen en garanties aan derden

De gemeente heeft de volgende soort leningen verstrekt:

- hypotheken aan (voormalig) personeel
- startersleningen
- leningen i.v.m. aanleg drukriolering
- leningen aan verenigingen en stichtingen
- lening i.v.m. verkoop HNG

De ontwikkeling van deze leningen is als volgt :

(bedragen * € 1.000,-)	stand 1-1	rente	aflossing	stand 31-12
2017	16.713	504	1.418	15.295
2018	15.295	468	597	14.698
2019	14.698	438	704	13.994
2020	13.994	403	731	13.263
2021	13.263	366	407	12.856
2022	12.856	354	324	12.533
2023	12.533	343	253	12.279

Naast verstrekte leningen heeft de gemeente Meerijstad ook leningen gegarandeerd. Daarvan is de stand per 31-12-2016 als volgt :

volgens de balans betreffende gemeente

- Schijndel (excl. WSW)	476.800
- Sint Oedenrode (excl. WSW)	1.038.408
- Veghel (excl. WSW)	14.237.000
Subtotaal gegarandeerde leningen	15.752.208

Op dit moment zijn er geen nieuwe ontwikkelingen m.b.t. gegarandeerde leningen bekend.

PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

De gemeente Meierijstad is ook in 2018 nog een gemeente in opbouw. Voor komend jaar gaan we door ontwikkelen op alle onderdelen van de zogenaamde PIOFACH-functie en de gemeentelijke externe en interne dienstverlening. In deze paragraaf bedrijfsvoering belichten wij een paar voor onze inwoners belangrijke onderdelen.

Dienstverlening

De ambitie op het gebied van dienstverlening is dat deze klantvriendelijk, resultaatgericht, laagdrempelig, servicegericht en dichtbij is. In 2018 wordt het Dienstverleningsconcept verder inhoud gegeven aan de hand van een uitvoeringsprogramma. We gaan daarbij uit van de logica van en gemak voor de klant: We stellen de klant centraal, zetten onze digitale dienstverlening in waar (en voor wie) het kan en blijven onze klanten persoonlijk helpen waar dat nodig is. We gaan voor een professionele en innovatieve dienstverlening vanuit de behoeften van onze inwoners en bedrijven, zoals we dit ook hebben aangegeven in onze organisatiefilosofie.

Denk daarbij aan:

- het samen met de klant uitwerken van enkele klantreizen. Daarbij wordt per processtap gekeken of deze logisch en gebruiksvriendelijk is voor de klant;
- het opstellen van een helder kwaliteitshandvest waarbij we servicenormen vastleggen, deze vertalen in de werkprocessen en ze communiceren aan onze inwoners en bedrijven, zodat zij daar aanspraak op kunnen maken;
- de uitbreiding van digitale dienstverlening door het verder door ontwikkelen van e-formulieren (digitale formulieren), zodat onze inwoners en bedrijven het kanaal kunnen kiezen waarvan zij vinden dat het hen het meeste comfort biedt;
- we zorgen dat onze organisatie 'klare taal' schrijft en daarin ontwikkelt. We stellen lezerspanels in van ervaringsdeskundigen uit de diverse doelgroepen. Bijvoorbeeld verenigingen voor beoordeling aanvraagformulieren voor subsidies en we leggen brieven voor aan de gebruikers van de voorzieningen vanuit het sociaal domein. Ook hier gaan we uit van de ontvanger(s).

Informatievoorziening

Naast personeel en geld zijn processen en informatie de belangrijkste bedrijfsvoering middelen om de gemeentelijke dienstverlening vorm te geven. Voor processen en informatie gaan we door met het verder verbeteren daarvan. We werken aan een organisatie waarin doorlopend verbeteren de norm wordt. De kwaliteit van de diensten die we verlenen en de processen, systemen, gegevensverzamelingen die daarbij worden gebruikt zullen worden beoordeeld aan de hand van klanttevredenheidsonderzoeken en (wettelijke verplichte) kwaliteitsaudits. Over de uitkomsten daarvan informeren wij de gemeenteraad. Tegelijkertijd zijn er externe ontwikkelingen vanuit de hogere overheden richting digitaal werken, eenmalige gegevens vastlegging en meervoudig gebruik, co creatie en coproductie met inwoners. Denk daarbij aan:

- de Digitale Agenda 2020;
- de Omgevingswet met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) wat medio 2019 moet werken;
- de Wet hergebruik overheidsinformatie;
- de Wet generieke digitale infrastructuur;
- project van de VNG: Samen organiseren;
- de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) die de Wet bescherming persoonsgegevens vervangt.

Informatieveiligheid en privacy

Gemeenten gebruiken veel en vaak gevoelige gegevens voor hun beleidsvorming en dienstverlening. Reden om de informatiehuishouding goed op orde te hebben. Het basale hulpmiddel hierbij is de invoering van de Baseline Informatieveiligheid Nederlandse Gemeenten (BIG). Daarnaast wordt vanaf 25 mei 2018 de Algemene Verordening Gegevensbescherming gehandhaafd door de Autoriteit Persoonsgegevens. Voor inwoners is er naast het 'recht op inzage', het 'recht op rectificatie' en 'recht om vergeten te worden' bijgekomen. Meierijstad moet passende maatregelen nemen om de rechten te beschermen van degene van wie er gegevens worden verwerkt. Voor de verantwoording op het gebied van informatieveiligheid wordt de gemeente vanaf 2018

verplicht om te rapporteren via de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (Ensia). Hierdoor sluit de inrichting van het toezicht op de informatieveiligheid op de gemeentelijke Planning en Control-cyclus aan. Er moet een plan-do-check-act cyclus opgezet worden met de proceseigenaren om jaarlijks de documentatie en de procesverantwoording op orde te houden en aantoonbaar te kunnen voldoen aan de kwaliteitseisen van de gegevensregistratie. Bij het niet voldoen aan de wet

Rekenkameronderzoeken

De rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid. In 2017 zijn drie rekenkameronderzoeken gestart, namelijk:

- informatiearchitectuur Maatschappelijk Vastgoed met Als hoofdvraag: "Welke informatie heeft de gemeenteraad van Meierijstad nodig op wat voor moment en in welke vorm om weloverwogen kaders te kunnen stellen en te kunnen controleren in het maatschappelijk vastgoedbeleid van de gemeente?". Dit onderzoek wordt binnenkort afgerond;
- onderzoek naar de thema's duurzaamheid en participatie, deze centrale thema's gelden voor alle beleidsterreinen. Als hoofdvraag is geformuleerd: "Hoe kan de gemeenteraad van Meierijstad lokale initiatieven van burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties op het terrein van de milieudimensie van duurzaamheid aanjagen, stimuleren en faciliteren?"
- toegang tot sociale voorzieningen. Als hoofdvraag is geformuleerd: " Welke aanbevelingen kunnen aan de gemeenteraad worden gedaan om het proces van de toegang tot voorzieningen in het sociale domein van Meierijstad te verbeteren en te harmoniseren, op basis van een analyse van de sterke en zwakke punten van de huidige werkwijzen in Schijndel, Veghel en Sint-Oedenrode, hierbij rekening houdend met de voor Meierijstad relevante kansen en bedreigingen?"

De resultaten van de rekenkameronderzoeken komen ter besluitvorming in 2018 naar de gemeenteraad.

PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de gemeentelijke financiële verordening (artikel 212 Gemeentewet) schrijven voor dat het college in de programmabegroting en in het jaarverslag een overzicht van de verbonden partijen geeft d.w.z. van de externe rechtspersonen waar Meierijstad een bestuurlijke en financiële band mee heeft. Een verbonden partij is één van de drie vormen voor Meierijstad om haar taken uit te (laten) voeren: zelf, een commerciële partij of door een verbonden partij.

Verbonden partijen leveren soms bestuurlijk complexe verhoudingen op, omdat de gemeente bestuurder en klant is. Bovendien doen meestal meerdere partijen mee aan de verbonden partij. De gemeente Meierijstad is dan niet de enige bestuurder en niet de enige klant. Zij moet haar bestuurlijke doelen en wensen afstemmen met die van de andere deelnemers. Dit kan de aansturing complex maken. Voordelen van verbonden partijen zijn de grotere schaal en de regionale aanpak van een regionaal onderwerp.

Het begrip verbonden partij

Het begrip verbonden partij is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en is in artikel 1 lid b BBV als volgt gedefinieerd: "Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft."

In artikel 1 lid c BBV wordt financieel belang gedefinieerd als: "Een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt".

In artikel 1 lid d BBV tenslotte wordt bestuurlijk belang gedefinieerd als: "Zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht".

Meer populair gezegd:

Verbonden partijen zijn publiekrechtelijke en privaatrechtelijke partijen die in het kader van een publieke taak beleid voor een gemeente uitvoeren én waarbij die gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan zeggenschap uit hoofde van een vertegenwoordiging in het bestuur of het hebben van stemrecht. Een financieel belang betekent dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld waarvoor ze aansprakelijk is als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Nieuwe eisen BBV ten aanzien van verbonden partijen

In 2016 zijn de BBV-regels gewijzigd. De wijzigingen gelden vanaf het begrotingsjaar 2017. Voor gemeenschappelijke regelingen gelden de wijzigingen vanaf het begrotingsjaar 2018.

De belangrijkste aanleiding van de wijziging was de wens om de kaderstellende en controlerende rol van de raad te versterken door de informatiewaarde van de begroting en rekening te verhogen door de transparantie en de vergelijkbaarheid te verbeteren.

Bij de informatie over verbonden partijen is het van belang dat deze op een zodanige manier wordt opgenomen in de begroting en de jaarstukken dat de raad zich bij de besluitvorming over de begroting een goed oordeel kunnen vormen over de bijdrage van de verbonden partijen aan de te realiseren beleidsdoelstellingen en de financiële risico's van de verbonden partijen.

Artikel 8 en 15 van de BBV bevat specifieke bepalingen ten aanzien van de verbonden partijen:

Artikel 8, lid 3, sub b luidt als volgt:

Het programmaplan bevat per programma:

b. de wijze waarop ernaar gestreefd zal worden die (maatschappelijke) effecten te bereiken, en de betrokkenheid hierbij van verbonden partijen;

Toelichting

Doordat het aantal verbonden partijen aanzienlijk is, is er in het proces van begroting en verantwoording meer behoefte aan inzicht ontstaan over de wijze waarop de verbonden partijen bijdragen aan het beleid. In de 9 programma's van de programmabegroting 2018 zijn enkel de

betreffende verbonden partijen genoemd welke bijdragen aan het behalen van de maatschappelijke effecten van de gemeente. Nadere informatie is opgenomen in bijlage 6

Artikel 15 luidt als volgt:

1. De paragraaf betreffende de verbonden partijen bevat ten minste:
 - a. de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
 - b. de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
 - 1°. gemeenschappelijke regelingen;
 - 2°. vennootschappen en coöperaties;
 - 3°. stichtingen en verenigingen, en,
 - 4°. overige verbonden partijen;
 - c. de lijst van verbonden partijen.
2. In de lijst van verbonden partijen wordt ten minste de volgende informatie opgenomen:
 - a. de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
 - b. het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
 - c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
 - d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
 - e. de eventuele risico's, als bedoeld in [artikel 11, eerste lid, onderdeel b](#), van de verbonden partij voor de financiële positie van de provincie onderscheidenlijk gemeente.

Artikel 11.1.b luidt als volgt: "alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie."

Toelichting

De paragraaf verbonden partijen verlangt voortaan uitsluitend de algemene visie op en de beleidsvoornemens omtrent het inschakelen van de verbonden partijen. Omdat dergelijke kaders vaak voor de gehele zittingsperiode van de raad worden vastgesteld kan, wanneer de raad een dergelijke kadernota verbonden partijen heeft vastgesteld, daarnaar worden verwezen in het kader van de visie en algemene beleidsvoornemens. Het is dan niet noodzakelijk om ieder jaar opnieuw het ongewijzigde kader op te nemen in de paragraaf verbonden partijen.

Voor Meierijstad wordt dit neergelegd in de kadernota verbonden partijen. Deze wordt in de raadsvergadering van december 2017 behandeld.

De andere eisen van artikel 15 BBV zijn verwerkt in bijlage 5 met informatie per verbonden partij.

Totaaloverzicht van verbonden partijen

A. Gemeenschappelijke regelingen

Programma O Bestuur en ondersteuning
Belasting Samenwerking Oost Brabant (BSOB)/exit met ingang van 1 januari 2018
Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)

Programma 1 Veiligheid
Veiligheidsregio Brabant-Noord

Programma 2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte

Programma 3 Economie

Programma 4 Onderwijs
Openbaar Onderwijs Groep (OOG)
Regionaal Bureau Leerplicht

Programma 5 Sport, cultuur recreatie (of vrijetijdseconomie)

Programma 6 Sociaal domein
Werkvoorzieningsschap De Dommel (WSD)
Werkvoorzieningsschap Noordoost Brabant
Kleinschalig collectief vervoer
Intergemeentelijke Sociale Dienst Optimisd (in liquidatie)

Programma 7 Volksgezondheid en milieu
Omgevingsdienst Brabant-Noord
Stadsgewest 's-Hertogenbosch (alleen stortplaats)
Gewestelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hart voor Brabant
Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ontwikkeling, stads en dorpsvernieuwingen

B. Vennootschappen en coöperaties
N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten
N.V. Brabant Water
Accommodatiebeheer Schijndel B.V.
N.V. Monumentenfonds Brabant
Gemeente Veghel B.V. (in liquidatie)
Scheifelaar II Beheer B.V.
Scheifelaar II C.V.

C. Stichtingen en verenigingen
Stichting regionaal veiligheidshuis 's-Hertogenbosch en omstreken
Stichting Agrifood Capital
Stichting tot beheer van het Paulusgasthuis in Sint-Oedenrode
Stichting museum Henkenshage
Smederijmuseum in Sint-Oedenrode

D. Overige verbonden partijen
Regio Noordoost Brabant
Samenwerking As50

PARAGRAAF GRONDBELEID

Inleiding

De gemeente Meierijstad beschikt over meerdere grondposities die als bouwgrond in exploitatie (hierna: BIE) zijn aangemerkt. Binnen deze BIE complexen worden gronden getransformeerd naar woningbouw of bedrijventerrein. In deze paragraaf wordt een doorkijk gegeven van de verwachte ontwikkelingen in 2018, welke resultaten worden verwacht en welke rekenkundige uitgangspunten bij het bepalen van dit resultaat zijn gehanteerd.

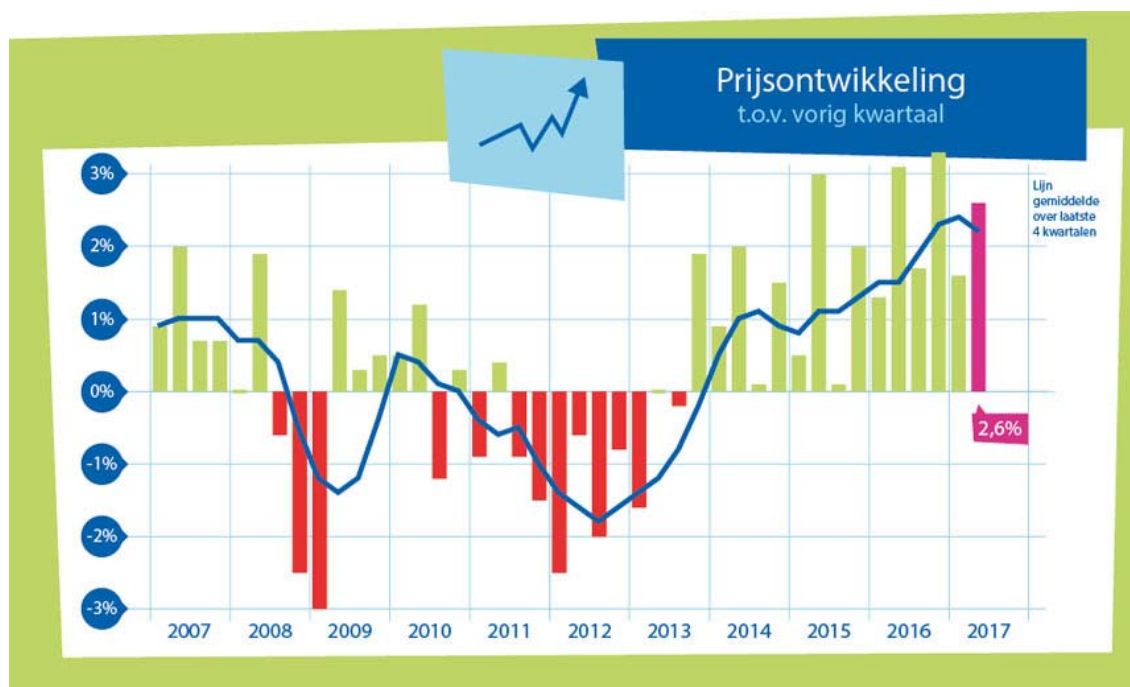
Beleid

Voor de gemeente Meierijstad is nog geen eenduidig grondbeleid ontwikkeld. Het nieuwe beleid zal worden opgenomen in de nog op te stellen nota Grondbeleid. De verwachting is dat deze nota in 2018 door de raad kan worden vastgesteld. In deze nota worden onder andere de uitgangspunten opgenomen waaronder gronden worden verkocht, de methode waarop grondprijzen worden bepaald en uitgangspunten die gehanteerd worden binnen het grondbedrijf. Momenteel wordt nog gewerkt met het beleid dat door de eerdere gemeenten werd gehanteerd. Daarbij wordt de lijn van faciliterend grondbeleid doorgezet en waar nodig actief op verwerving van gronden ingezet.

Ontwikkelingen

Na een aantal jaren van economische recessie is in 2016 de weg naar herstel ingeslagen. Dit economisch klimaat samen met demografische ontwikkelingen zijn van belangrijke invloed op de wijze waarop de gemeentelijke gronden kunnen worden ontwikkeld en welk resultaat uiteindelijk wordt bereikt.

Landelijk laat dit herstel zich duidelijk zien. Uit cijfers van de NVM blijkt dat er een stijging van de gemiddelde transactieprijs van 9% waarneembaar is ten opzichte van vorig jaar. In onderstaande tabel is de prijsontwikkeling weergegeven. Te zien valt dat vanaf 2013 de prijzen ieder kwartaal zijn gestegen.

Bron: nvm

Uit dezelfde cijfers van de NVM is op te merken dat ook de looptijd dat woningen te koop staan korter is geworden. Wel zijn landelijk grote verschillen waarneembaar. De markt laat het sterkste een herstel zien in de randstad. Maar ook de regio van Meierijstad laat dit herstel zien. De NVM is over de verder prijsontwikkeling ook positief zolang de woningen nog goed financieerbaar zijn.

Begin 2017 is bij de verkoop van de gemeentelijke bouwkavels en de gronden voor projectmatige bouw ook een duidelijke stijging in de afzet waarneembaar. Hiermee kunnen de cijfers van de NVM ook goed gestaafd worden binnen het gemeentelijk grondbedrijf.

Voor bedrijfsmatige kavels is een vergelijkbaar sentiment op te merken. De interesse naar bouwgrond voor industrie kent sinds begin 2017 een grote sprong. Wel is een verschil merkbaar in het type gronden die in trek zijn. Met name de grotere percelen op bedrijventerrein Foodpark en de gronden op terrein Doornhoek kennen een grote vraag. De interesse voor de zichtlocaties aan de A50 blijft duidelijk achter. Deze interesse toont aan dat Meierijstad een gewilde vestigingsplek is voor ondernemers uit Meierijstad, maar ook van daarbuiten.

Natuurlijk kan de vraag gesteld worden op welke wijze dit herstel de komende jaren zich zal doorzetten en verder ontwikkelen. De stijging die in 2017 waar te nemen is zal naar alle waarschijnlijkheid ook een inhaalslag bevatten van de eerdere jaren.

Actuele prognose van te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie

Bij het bepalen van de resultaten spelen de eerder genoemde ontwikkelingen een belangrijke rol. De inkomsten die zijn ingerekend uit de kavelverkoop zullen ook de komende jaren aan veranderingen onderhevig zijn. Dit kan tot uiting komen in de afzetsnelheid en de prijsontwikkeling. Voor deze laatste ontwikkeling wordt rekenkundig aansluiting gezocht bij de inflatiedoelstelling van de Europese centrale bank (hierna: ECB). Deze doelstelling ligt momenteel op 2%. Vanuit het BBV is voorgeschreven dat de discontovoet ook op dit percentage gesteld moet worden. Andere indexcijfers die een rol spelen bij de bepaling van het resultaat is de stijging van de kosten voor het aanleggen van de voorzieningen binnen het gebied en de te maken plankosten. Voor de ontwikkeling van de civiele kosten is en de Bouwkosten data index voor de grond weg en waterbouw. Naar verwachting komt deze index uit op een stijging van 1,5%. De laatste aanbestedingen in 2017 laten nog steeds een aanzienlijk aanbestedingsvoordeel zien ten opzichte van de ramingen. Meerjarig wordt in de grondexploitatie rekening gehouden met een stijging van 2% gelijk aan de inflatiedoelstelling van de ECB. De manier waarop rente wordt toegerekend aan het grondbedrijf is ook dwingend voorgeschreven door de BBV. Rekenkundig wordt gedurende de looptijd van een grondexploitatie gerekend met een rentepercentage van 2,17%. Indien de werkelijke door te belaste rente minder dan 0,5% afwijkt mag met dit percentage worden gerekend. Als het percentage meer afwijkt dan zullen de grondexploitaties met het nieuwe percentage worden doorgerekend.

Resumerend kunnen de verschillende parameters als volgt worden weergegeven.

Gehanteerde parameters	2018 e.v.
Rentepercentage	2,17 %
Opbrengststijging	2,0 %
Kostenstijging	2,0 %
Disconteringsvoet	2,0 %

Geraamde resultaten

Gemeente Meierijstad kent momenteel 26 grondexploitaties die gekwalificeerd zijn als BIE. Van deze 26 zijn er 20 BIE-complexen gericht op de transformatie naar woningbouw en 6 complexen voor industriegronden. In onderstaande tabel zijn de verwachte einddata en resultaten van deze complexen weergegeven zoals ze ook zijn opgenomen in de jaarrekeningen 2016 van de voormalige gemeenten Veghel, Schijndel en Sint-Oedenrode. Aanvullend is de verwachte NCW per 1 januari 2018 weergegeven.

Naam	Einddatum	Nominale waarde	Eindwaarde	NCW 1-1-2017	NCW 1-1-2018
Woningbouw					
Veghel - 't Ven	2019	1.064.847	1.112.091	1.047.948	1.068.907
Veghel - Veghels Buiten	2028	1.803.223	286.362	225.794	230.310
Veghel - Rembrandtboulevard	2024	2.993.162	4.263.122	3.638.534	3.711.305
Veghel - Versnellingsopgave	2018	684.913	700.127	669.799	683.195
Veghel - 't Anker					
Veghel - Vijfmaster					
Veghel - Franciscusschool					
Veghel - Stadshobbywerkplaats					
Veghel - LTS					
Eerde - D'Eerdse Erven	2019	146.226	341.777	322.064	328.506
Zijtaart - Edith Stein	2019	256.602	258.644	243.726	248.600
Zijtaart - Zuid	2025	322.525	325.363	272.249	277.694
Mariaheide - Steenoven II	2022	219.426	203.127	180.371	183.978
Mariaheide - Mariahof	2018	44.145	44.156	42.442	43.290
Erp - Bolst	2028	2.284.549	2.553.185	2.013.169	2.053.432
Boerdonk - Korstenhof	2019	297.383	308.007	290.242	296.047
Keldonk - Keldonkse Morgen	2017	370.301	372.625	365.319	372.625
Schijndel - Hulzebraak 3e fase	2019	-261.739	-355.285	-301.569	-307.600
St. Oedenrode - Sluitappel-					
Noord/Dijksteegje	2019	2.274.033	2.258.320	2.071.865	2.113.302
Boskant - Elzenpad	2025	-464.658	-758.226	-642.560	-655.411
Boskant - Kremsele	2024	-697.587	-994.973	-851.188	-868.212
Industrie					
Veghel - D'n Dubbelen	2026	7.733.642	9.267.707	7.602.748	7.754.803
Veghel - Doornhoek	2023	9.407.330	10.565.976	9.198.318	9.382.284
Veghel - De Kempkens	2026	-1.011.791	-3.239.544	-2.657.555	-2.710.706
Erp - Molenakker II	2020	230.743	221.562	204.689	208.782
Schijndel - Duin III Zuid 1e fase	2025	2.773.268	3.287.356	2.750.712	2.805.726
Schijndel - Duin Noord	2026	2.025.567	2.423.146	1.987.823	2.027.579
		32.496.111	33.444.625	28.638.551	29.211.322

Geraamde winstneming

Per jaar wordt gekeken welke grondexploitaties kunnen worden afgesloten. Een eventueel positief resultaat zal dan worden toegevoegd aan de reserves vrij besteedbaar. De BBV schrijft verder voor dat ook tussentijds winsten kunnen, cq moeten worden genomen. Deze tussentijdse winstneming is afhankelijk van de boekwaarde van de grondexploitatie, de nog te verwachten kosten en opbrengsten en eventuele risico's die nog verwacht worden. In 2018 zullen mogelijk een aantal grondexploitaties worden afgesloten. Afhankelijk van de daadwerkelijk realisatie kan hier een positief saldo uit vrij komen van circa € 0,7 miljoen. Aangezien dit resultaat nog niet is gerealiseerd kan hiermee nog geen rekening worden gehouden.

Voorziening negatieve grondexploitaties

In het BBV wordt voorgeschreven dat er een voorziening moet worden gevormd voor verwachte negatieve grondexploitaties. De omvang van de voorziening wordt bepaald door het optellen van de verwachte negatieve resultaten. Deze omvang kan op twee manieren worden bepaald. Op basis van de eindwaarde, het resultaat van de grondexploitatie aan het einde van de grondexploitatie. Of op basis van een netto contante waarde (NCW), eindwaarde teruggebracht naar heden. Bij deze laatste methode moet met een verplichte discontovoet worden gerekend van 2%. Binnen Meierijstad wordt de omvang van de verliesvoorziening bepaald op basis van de NCW-methode. Op basis van de jaarrekening 2016 zal de verliesvoorziening per 1 januari 2018 toenemen met de vastgestelde 2%. In onderstaande tabel is de (verwachte) omvang van de verliesvoorziening per 1 januari opgenomen voor de jaren 2017 en 2018.

Naam complex	NCW 1-1-2017	NCW 1-1-2018
Veghel - De Kempkens	-2.657.555	-2.710.706
Schijndel - Hulzebraak III	-301.569	-307.600
Boskant - Elzenpad	-642.560	-655.411
Boskant - Kremsele	-851.188	-868.212
	<u>-4.452.872</u>	<u>-4.541.929</u>
<i>Bedragen x € 1,-</i>		

FINANCIËLE BEGROTING 2018

De financiële begroting 2018 bestaat uit:

- overzicht van baten en lasten en de toelichting
- uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN EN TOELICHTING

Door vaststelling van de begroting autoriseert de raad het college tot het doen van uitgaven. De raad heeft de taak (op grond van artikel 189 lid 2 van de Gemeentewet) om er op toe te zien dat de gemeentebegroting structureel en reëel in evenwicht is. Anders gezegd, de raad heeft de taak om een structureel en reëel sluitende begroting vast te stellen. Die taak kunt u echter alleen goed invullen als u een goed inzicht krijgt in het structureel geraamde resultaat. Met het volgende overzicht van baten en lasten bieden wij u deze informatie.

Het structureel geraamde resultaat is ook het uitgangspunt voor het toezicht door provincie. Voor elke jaarschijf van deze meerjarenbegroting vindt afzonderlijke toetsing plaats of de begroting sluitend is. Als het begrotingsjaar niet structureel sluitend is ingediend, dan kijkt de provincie of het structureel geraamd resultaat in het laatste jaar van de meerjarenraming sluitend is. Het structurele begrotingsevenwicht dient uiterlijk in de laatste jaarschijf van de meerjarenraming hersteld te zijn.

In de volgende tabel laten we zien hoe het structureel geraamde resultaat van de gemeente Meierijstad is berekend. We starten met de baten en lasten die geraamd zijn binnen de programma's. Vervolgens geven we inzicht in de algemene dekkingsmiddelen, de kosten van overhead, de heffing voor de vennootschapsbelasting en het geraamde bedrag voor onvoorzien. Uit deze lasten en baten ontstaat het saldo van baten en lasten.

Om te komen tot het geraamde resultaat verminderen we het saldo van baten en lasten met de toevoegingen aan reserves en verhogen we het saldo met de onttrekkingen uit de reserves. Vervolgens elimineren we de incidentele baten en lasten om te komen tot het structureel geraamde resultaat.

Na het overzicht van baten en lasten volgt een overzicht van incidentele baten en lasten, de uitgangspunten van de begroting en een overzicht van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Het structureel geraamde resultaat is voor alle jaren positief d.w.z. dat de programmabegroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 structureel sluitend is.

Overzicht baten en lasten

(Bedragen x € 1.000,--)	Begroting 2018			Begroting 2019		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma						
0 Bestuur en ondersteuning	12.341	2537	-9.804	11.426	2647	-8.779
1 Veiligheid	4.836	282	-4.554	4.817	285	-4.532
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	9.372	673	-8.699	8.993	676	-8.317
3 Economische ontwikkelingen	21.453	20.165	-1.288	13.338	12.447	-891
4 Onderwijs	8.261	1.194	-7.067	8.480	1.194	-7.286
5 Sport, cultuur en recreatie	20.119	3.462	-16.657	20.232	3.500	-16.732
6 Sociaal domein	76.900	16.541	-60.359	75.738	16.814	-58.924
7 Volksgezondheid en milieu	19.294	3.970	-15.324	18.995	3.859	-15.136
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	32.357	31.426	-931	14.750	13.756	-994
Totaal programma's	204.933	80.250	-124.683	176.769	55.178	-121.591
Algemene dekkingsmiddelen:			0			0
- Algemene uitkering		107.994	107.994		108.851	108.851
- Lokale heffingen		30.856	30.856		31.293	31.293
- Dividend		130	130		130	130
Overhead	20.443	734	-19.709	20.037	735	-19.302
Heffing vennootschapsbelasting	0		0	0		0
Stelpost onvoorzien	350		-350	350		-350
Saldo van baten en lasten	225.726	219.964	-5.762	197.156	196.187	-969

Programma	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	2603	5285	2682	2524	2062	-462
1 Veiligheid			0		8	8
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	144	346	202	160	271	111
3 Economische ontwikkelingen		500	500		135	135
4 Onderwijs		305	305		318	318
5 Sport, cultuur en recreatie		778	778		828	828
6 Sociaal domein		959	959		168	168
7 Volksgezondheid en milieu		8	8		8	8
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing		255	255		70	70
Algemene dekkingsmiddelen			0			0
Mutaties reserves	2.747	8.436	5.689	2.684	3.868	1.184

Geraamd resultaat	228.473	228.400	-73	199.840	200.055	215
--------------------------	----------------	----------------	------------	----------------	----------------	------------

Incidentele baten en lasten	7.326	6.803	523	3.363	3.131	232
------------------------------------	--------------	--------------	------------	--------------	--------------	------------

Structureel begrotingsaldo			450			447
-----------------------------------	--	--	------------	--	--	------------

Recapitulatie

(Bedragen x € 1.000,--)	Begroting 2018			Begroting 2019		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	225726	219964	-5762	197156	196187	-969
Mutaties reserves	2747	8436	5689	2684	3868	1184
Geraamd resultaat	228473	228400	-73	199840	200055	215
Incidentele baten en lasten	7326	6803	523	3363	3131	232
Structureel begrotingsaldo			450			447

Overzicht baten en lasten

(Bedragen x € 1.000,--)	Begroting 2020			Begroting 2021		
Programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	12.582	2627	-9.955	13.534	2589	-10.945
1 Veiligheid	4.820	287	-4.533	4.825	287	-4.538
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	9.006	678	-8.328	9.044	678	-8.366
3 Economische ontwikkelingen	9.847	9.101	-746	9.811	9.076	-735
4 Onderwijs	8.284	1.194	-7.090	8.378	1.194	-7.184
5 Sport, cultuur en recreatie	20.027	3.538	-16.489	19.742	3.538	-16.204
6 Sociaal domein	75.352	16.983	-58.369	75.538	17.107	-58.431
7 Volksgezondheid en milieu	19.738	4.676	-15.062	18.901	3.659	-15.242
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	14.443	13.402	-1.041	14.442	13.207	-1.235
Totaal programma's	174.099	52.486	-121.613	174.215	51.335	-122.880
Algemene dekkingsmiddelen:			0			0
- Algemene uitkering		109.704	109.704		108.820	108.820
- Lokale heffingen		31.742	31.742		32.127	32.127
- Dividend		130	130		130	130
Overhead	19.691	735	-18.956	19.618	735	-18.883
Heffing vennootschapsbelasting	0		0			0
Stelpost onvoorzien	350		-350	350		-350
Saldo van baten en lasten	194.140	194.797	657	194.183	193.147	-1.036

Programma	Toevoe- ging	Onttrek- king	Saldo	Toevoe- ging	Onttrek- king	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	2368	1.613	-755	425	1.137	712
1 Veiligheid			0		8	8
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	146	271	125		233	233
3 Economische ontwikkelingen		10	10			0
4 Onderwijs		270	270		246	246
5 Sport, cultuur en recreatie		615	615		412	412
6 Sociaal domein		163	163		114	114
7 Volksgezondheid en milieu		8	8		8	8
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing		74	74			0
Algemene dekkingsmiddelen			0			0
Mutaties reserves	2.514	3.024	510	425	2.158	1.733

Geraamd resultaat	196.654	197.821	1.167	194.608	195.305	697
--------------------------	----------------	----------------	--------------	----------------	----------------	------------

Incidentele baten en lasten	2.350	2.350	0	270	108	162
------------------------------------	--------------	--------------	----------	------------	------------	------------

Structureel begrotingsaldo			1.167			859
-----------------------------------	--	--	--------------	--	--	------------

Recapitulatie

(Bedragen x € 1.000,--)	Begroting 2020			Begroting 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	194140	194797	657	194183	193147	-1036
Mutaties reserves	2514	3024	510	425	2158	1733
Geraamd resultaat	196654	197821	1167	194608	195305	697
Incidentele baten en lasten	2350	2350	0	270	108	162
Structureel begrotingsaldo			1.167			859

Incidentele baten en lasten per programma

(Bedragen x € 1.000,-)							
Progr.	Omschrijving	Begroting 2018			Begroting 2019		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0	Groenstructuren Meierijstad bebouwde kom	1.500.000		-1.500.000			0
0	Opzetten en uitvoeren leefbaarheidsinstrument in wijk	50.000		-50.000			0
0	Burger Innovatiefonds	100.000		-100.000	250.000		-250.000
0	Basisregistraties (Personen)	20.000		-20.000	20.000		-20.000
0	Verkiezingen	35.000		-35.000	179.000		-179.000
0	Energie labeling vastgoed	60.000		-60.000	60.000		-60.000
0	Leegstaand vastgoed	25.000		-25.000			0
0	Voormalig schoolgebouw Beatrixsingel 1a (V)	3.028		-3.028			0
0	Conceptualisering, promoten Meierijstad	75.000		-75.000			0
0	Gemeente profilering	50.000		-50.000			0
0	Organisatie optimalisatie	250.000		-250.000	250.000		-250.000
0	Transitiekosten uitrederegeling BSOB	1.603.556	1.603.556	0			0
0	Ontvangen frictiegelden fusie	1.942.669	1.942.669	0	1.942.669	1.942.669	0
0	Archief	55.000		-55.000	20.000		-20.000
1	Uitvoeren veiligheidsmonitor			0	8.000		-8.000
2	Mobiliteitsvisie Meierijstad	100.000		-100.000			0
2	Opstellen kwaliteits- en beheersplan wegen	125.000		-125.000	75.000		-75.000
2	Opstellen kwaliteits- en beheersplan VRI's	75.000		-75.000			0
2	Beheer wegen, straten en pleinen	225.000		-225.000			0
3	Samen met bedrijven een integrale ondernemingsvisie opstellen	25.000		-25.000	25.000		-25.000
3	(EU)regio event We Are Food 2018, eventprogramming met partners	100.000		-100.000			0
3	Food 360 - Verspillingsfabriek / Source shakers; 3/4O-consortium en pilots, stand by itself				10.000		-10.000
3	Beleidsontwikkeling economische zaken	200.000		-200.000	100.000		-100.000
3	Centrumontwikkeling Veghel	50.000		-50.000	20.000		-20.000
3	Ondernemingsinnovatiefonds (co-financiering)	150.000		-150.000			0
3	Samenwerking opzoeken (VVV-ANWB-Recron etc)	25.000		-25.000			0
5	Oplossen probleem Rhode, voorbereiding	20.000		-20.000			0
5	Budget kapitaallasten oplossen probleem Rhode	-75.000		75.000			0
5	Masterplan buitensport			0			0
5	Beleid ontwikkelen voor aangepast sporten			0			0
5	Realiseren voldoende zwemvoorzieningen Meierijstad	50.000		-50.000			0
5	Realisatie theaterfunctie aan Noordkade (aanloopkosten)	125.000		-125.000	50.000		-50.000
5	Fricriebudgetten subsidies			0	250.000		-250.000
5	Herdenkingen en vieringen: klank en lichtspel	25.000		-25.000			0
5	In opslag nemen van de kunstcollectie	20.000		-20.000			0
5	Erfgoedvisie	35.000		-35.000			0
5	Lokale omroep	12.000		-12.000	10.000		-10.000
5	Onderzoek aantrekking toeristen	25.000		-25.000			0
5	Vlagheide: toeristische trekker, duurzaam "buiten"	50.000		-50.000	75.000		-75.000
5	Stimuleringskader groen blauwe diensten	5.000		-5.000	3.000		-3.000
8	Opstellen programma "Vitaal buitengebied	20.000		-20.000			0
8	Landschap-, water- en natuurontwikkelingsvisie	50.000		-50.000			0
8	woningmarktonderzoek			0	15.000	5.000	-10.000
8	Breed gedragen woonvisie ontwikkelen	120.000		-120.000			0
				0			0
				0			0
0	Beschikking over reserve en voorzieningen		3.257.000	3.257.000		1.183.000	1.183.000
				0			0
	Totaal incidentele baten en lasten	7.326.253	6.803.225	-523.028	3.362.669	3.130.669	-232.000

Uitgangspunten van de begroting 2018-2021

De begroting 2018 en de meerjarenramingen 2019-2021 hebben we op basis van de onderstaande uitgangspunten opgesteld. Deze zijn in de raadsvergadering van 13 juli 2017 vastgesteld. Op deze plaats gaan we in op de belangrijkste financieel technische uitgangspunten. Een volledig overzicht van alle financieel technische uitgangspunten is te vinden in bijlage 4.

Algemeen

Raming van lasten en baten op basis van het bestaande beleid, inclusief de besluiten die de raad tot en met juli 2017 heeft genomen. Nieuw beleid c.q. gewijzigd beleid wordt opgenomen conform de MvM 2017-2022.

Prijsindexering

Het bedrag voor prijsstijging reserveren we op één verzamelbudget binnen het programma O onder "overige baten en lasten". De hoogte van het verzamelbudget baseren we op het verschil tussen nominale en lopende prijzen op basis van de meicirculaire 2017. Het verzamelbudget in de huidige meerjarenraming is gebaseerd op de septembercirculaire 2016.

Indien prijsstijgingen contractueel zijn bepaald, dan vindt verhoging van het desbetreffende budget plaats ten laste van het verzamelbudget. We hanteren 1,6% voor 2018 gebaseerd op verwachtingen van het Centraal Plan Bureau (CPB) voor de prijs netto materiële overheidsconsumptie (IMOC).

Loonkosten

De loonkosten van het gemeentelijk personeel berekenen we op basis van de vastgestelde formatie per 1 mei 2017. De cao is geëindigd op 1 mei 2017. De verwachting is dat de lonen in 2018 met 2% zullen stijgen. Het totaalbudget voor personeelskosten baseren we voornamelijk op de afgesloten cao per 1-1-2016 (is inclusief de verhoging per 1-1-2017).

Onroerende zaakbelasting

De waardebepaling voor woningen en niet-woningen baseren we op waarde peildatum 1 januari 2017. Waarde mutaties compenseren we in het tarief d.w.z. de geraamde opbrengst blijft gelijk. Met ingang van 2018 vindt indexering van de tarieven plaats met 2% per jaar. Voor het jaar 2018 ramen een hogere opbrengst van 2% (tariefsverhoging van 2%) bovenop de jaarlijkse indexering van 2%.

Vervangingsinvesteringen

Vervangingsinvesteringen worden opnieuw aangevraagd als investering bij een kadernota. Voor 2018 vindt inventarisatie plaats van vervangingsinvesteringen bij de voorbereiding van de programmabegroting 2018. Bij de programmabegroting 2018 zullen deze integraal worden afgewogen.

Overzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

bedragen * € 1.000				
Beoogde structurele toevoegingen aan reserves	2018	2019	2020	2021
Structurele toevoegingen	387	387	387	387
Structurele onttrekkingen	2.632	2.450	2.306	2.020

Toevoegingen:

- Bestemmingsreserve onderhoud wegen

Onttrekkingen

- Dekking geactiveerde kapitaallasten uit bestemmingsreserve dekking kapitaallasten
- Dekking lasten exploitatie t/m 2022 uit tijdelijke bestemmingsreserve conform besluit nota Reserves en Voorzieningen
- Groot onderhoud gebouwen uit bestemmingsreserve

UITEENZETTING VAN DE FINANCIËLE POSITIE EN DE TOELICHTING

In de uiteenzetting van de financiële positie gaan we in op de financiële gevolgen van het bestaande en de nieuwe ontwikkelingen die in de programma's zijn opgenomen. Verder vindt u de geprognostiseerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar en het overzicht m.b.t. het EMU-saldo.

In onderstaande tabel is een totaaloverzicht opgenomen van de baten en lasten die binnen de programma's zijn opgenomen, gesplitst naar bestaand en nieuw beleid.

<i>Totaal Programma 0 t/m 8</i>						
	Begr. 2017 na wijz.	Begr. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021	
Bedragen (*1.000)						
Bestaand beleid						
Lasten	199.944	223.168	195.456	192.099	192.017	
Baten	199.023	219.972	195.570	194.037	192.018	
<i>Saldo van baten en lasten bestaand beleid</i>	<i>-921</i>	<i>-3.196</i>	<i>114</i>	<i>1.938</i>	<i>7</i>	
Ontwikkelambities						
Bestedingen nieuw beleid (mijlpalendocument)	-2.784	-2.260	-741	-576	-407	
Bestedingen nieuw beleid (nog besluit over te nemen)		-716	-661	-717	-717	
Dekkingsmiddelen incidenteel	585					
Investerings nieuw beleid		73	-520	-862	-1.078	
Investerings ter vervanging		-85	-179	-228	-306	
Baten nieuw beleid		150	150	180	180	
Voorgestelde dekkingsmogelijkheden		210	836	949	1.319	
<i>Saldo van baten en lasten ontwikkelambities</i>	<i>-2.199</i>	<i>-2.628</i>	<i>-1.115</i>	<i>-1.254</i>	<i>-1.009</i>	
Toevoeging reserves bestaand beleid	-8.845	-2.747	-2.684	-2.514	-425	
Toevoeging reserves ontwikkelambities						
Onttrekking reserves bestaand beleid	13.203	6.512	3.420	2.738	2.020	
Onttrekking reserves ontwikkelambities	1.373	1.985	478	257	108	
<i>Mutaties reserves</i>	<i>5.731</i>	<i>5.750</i>	<i>1.214</i>	<i>481</i>	<i>1.703</i>	
<i>Geraamd resultaat programma</i>	<i>2.611</i>	<i>-74</i>	<i>213</i>	<i>1.165</i>	<i>695</i>	

Het startpunt van de financiële basisbegroting 2018 is het financieel perspectief zoals dat was opgenomen in de Notitie uitgangspunten 2018 welke is vastgesteld in de raad van 13 juli 2017. Hierin is het volgende perspectief gepresenteerd:

	2018	2019	2020	2021
Financieel perspectief				
I. Geraamd resultaat uitgangspunten 13 juli 2017	-454	226	797	584

Op basis van de vastgestelde uitgangspunten heeft het college de meerjarenraming 2018-2021 opgesteld. Daarbij is het beeld beïnvloed door diverse ontwikkelingen welke hierna worden beschreven, onderverdeeld in:

- Financieel technische aanpassingen (II)
- Ontwikkelingen bestaand beleid (III)
- Nieuwe ontwikkelingen (IV)
- Wijziging voorgestelde dekkingsmaatregelen (VI)

Financieel perspectief	2018	2019	2020	2021
II. Financieel technische aanpassingen	1.207	558	928	832

Salariskosten wachtgeldverplichtingen	354	354	354	354
Lagere overhead naar Grex en investeringen	-417	-415	-415	-415
Minder uren naar Grex realistisch ramen	-167	-167	-167	-167
Vrijval reserve Grex Schijndel	235	231	230	230
Lagere rentelasten ivm lager rente% en lagere fin.behoefte	1.054	341	254	344
Minder BTW doorberekenen aan afval	-81	-137	-132	-132
Meer kosten doorberekenen aan riool	170	429	849	685
Overige mutaties	59	-78	-45	-67
	1.207	558	928	832

Salariskosten wachtgeldverplichtingen

Bij de jaarrekening 2016 van de afzonderlijke gemeenten is de voorziening wachtgeldverplichtingen politieke ambtsdragers opgehoogd met de nieuwe verplichtingen vanaf 2017. De lasten van deze verplichtingen zijn opgenomen binnen de exploitatie, maar kunnen volledig ten laste komen van de hiervoor bestemde voorziening. Hierdoor kunnen de salariskosten die hiervoor begroot zijn vrijvallen.

Lagere overhead naar grondexploitatie en investeringen

In afwijking van de vastgestelde uitgangspunten waarin is bepaald dat de toerekening naar de kostendragers exploitatie, grondexploitatie en investeringen geen verschuiving geeft, is de toerekening naar deze kostendragers gewijzigd. Het omslagpercentage voor alle kostendragers is daarbij gelijk geschakeld (dit was in 2017 niet het geval). Binnen de exploitatie ontstaat een nadeel. Dit nadeel komt in de (meerjaren)begroting terug als een positiever resultaat bij de grondexploitaties.

Minder uren naar Grex realistisch ramen

Bij de begroting 2017 is meer toegerekend om te voldoen aan het uitgangspunt dat er niet meer toegerekend wordt aan de exploitatie. Voor 2018 is een berekening gemaakt van de naar verwachting werkelijk door te berekenen salariskosten. De verwachting is dat een lager toe te rekenen bedrag van €167.856. Het nadeel in de (meerjaren)begroting komt terug als een positiever resultaat bij de grondexploitaties.

Vrijval reserve Grex Schijndel

Gebleden is dat bij het opstellen van de (meerjaren) begroting 2017 de grondexploitatie Meierijstad niet volledig budgettair was verwerkt (er waren meer uitgaven dan inkomsten geraamd). Dit is in de (meerjaren) begroting gecorrigeerd en levert een structureel voordeel op van € 235.000.

Lagere rentelasten in verband met lager rente% en financieringsbehoefte

In de begroting 2018 is een nieuwe berekening gemaakt van de te verwachten financieringsbehoeften in de komende jaren. Ten opzichte van de begroting 2017 is hierbij een structureel budget voor kortlopende leningen, met een bedrag van € 977.580 nagenoeg volledig afgeraamd. Dit levert een fors voordelig verschil op voor de begroting 2018. Voor 2019 e.v. is rekening gehouden met een verhoging van 1% van de rente-uitgaven.

Minder BTW door te berekenen aan afval

Een berekening van de te verwachten lasten t.b.v. Afvalverwerking zijn verlaagd. Bij het berekenen van de tarieven voor afval zijn de lasten inclusief BTW berekend. Over de verlaging van de lasten voor afval kan nu ook geen BTW meer berekend worden bij de tarieven. Dit leidt tot een nadeel voor de begroting.

Meer kosten doorberekenen aan riool

"In het nieuwe vastgestelde VGRP+ zijn nieuwe uitgangspunten vastgesteld. Het uitgangspunt in het nieuwe VGRP+ is dat alle BTW over de investeringen worden doorberekend in het rioolrecht. Ten opzichte van de oude situatie levert dit een structureel voordeel op. Ook zijn er 2 nieuwe exploitatiebudgetten opgenomen.

Financieel perspectief	2018	2019	2020	2021
III. Ontwikkelingen stand beleid	-190	-283	-155	-317

Realistisch ramen toeristenbelasting (aanslagoplegging 2016)	-220	-220	-220	-220
Verkiezingen	30	-63	65	-97
Verwerking BUIG-middelen en Participatiewet	-336	-322	-330	-332
Budgettair neutraal verwerken BUIG-middelen	336	322	330	332
	-190	-283	-155	-317

Realistisch ramen toeristenbelasting

De werkelijke opbrengsten van de toeristenbelasting blijven achter bij de geraamde opbrengsten. Geraamde structurele opbrengst bedraagt € 406.000. Reële inschatting van de opbrengsten noodzaakt tot het verlagen van de geraamde opbrengst met € 220.000. In 2018 zal een notitie m.b.t. herijking toeristenbelasting worden opgesteld.

Verkiezingen

Het realistisch opnemen van budgetten voor de regulier geplande verkiezingen heeft een verschuiving van lasten over de jaren tot gevolg. In 2018 zijn alleen de lasten van voorbereiding voor de verkiezingen van 2019 voorzien, want in 2018 zijn er voor Meierijstad geen verkiezingen voor de gemeenteraad. Voor 2019 staan Provinciale staten, Waterschap en Europees parlement gepland.

Verwerking BUIG-middelen en Participatiewet (budgettair neutraal)

Aan de hand van de laatst bekende gegevens van eind mei 2017 is een doorrekening gemaakt van de te verwachten lasten en baten m.b.t. de BUIG-middelen en de participatiewet. Dit tekort kent geen relatie tot de 3 integratie-uitkeringen Jeugd, participatie (onderdeel integratie) en WMO. Het betreft de uitkeringen (inkomensvoorzieningen). De extra kosten worden binnen de budgetten van het sociaal domein opgevangen.

In het coalitieakkoord en collegeprogramma is opgenomen dat het sociaal domein (programma 6) gezien wordt als een gesloten kolom.

Financieel perspectief	2018	2019	2020	2021
IV Nieuwe ontwikkelingen	-286	-231	-347	-347

Basisregistraties	-20	-20	0	0
Informatieveiligheid en privacy	-270	-170	-170	-170
Fasegewijs verduurzamen gemeentelijke gebouwen	60	60	-30	-30
Dekking algemene reserve	-60	-60	30	30
Verhoging post onvoorzien	14	-66	-222	-222
Digitale begroting	-50	-50	-50	-50
Belastingen in eigen beheer	140	140	140	140
Informatiebeheer	-55	-20	0	0
Formatie-uitbreiding sociaal domein	-150	-150	-150	-150
dekking reguliere middelen sociaal domein	150	150	150	150
Voorstel kunstfonds	-35	-35	-35	-35
Incidentele sportsubsidies	-10	-10	-10	-10
	-286	-231	-347	-347

Basisregistraties

Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA). Een juist adres in de Basisregistratie personen (BRP) is belangrijk voor burgers zelf én voor de overheid. Alle overheidsinstanties gebruiken de BRP; van brandweer en sociaal loket tot de Belastingdienst. Tegelijkertijd is het adresgegeven het meest

veranderlijke gegeven in de BRP en daarmee het meest foutgevoelig.

Informatieveiligheid en privacy

In gemeenteland is er veel gaande op het gebied van informatieveiligheid en privacy. Om te garanderen dat gegevens van burgers voldoende beschermd zijn, dienen gemeenten te voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG). Per 25 mei 2018 dient ook de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) volledig geïmplementeerd te zijn, zodat de privacy binnen Meierijstad voldoende geborgd is. Daarnaast dienen gemeenten vanaf 2017 een zelfevaluatie uit te voeren via de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA), een gezamenlijk initiatief van VNG en de ministeries BZK, SZW en I&M. Via ENSIA tonen gemeenten aan het Rijk en hun eigen Bestuur aan dat ze voldoen aan de verplichtingen rondom informatieveiligheid. De ontwikkelingen op dit terrein gaan zeer snel. Ten tijde van het samenstellen van het functiegebouw waren de inzichten nog niet zo ver als op dit moment. Binnen de huidige personele bezetting en budgetten bestaat daarom niet voldoende ruimte om al deze ontwikkelingen tijdig en correct op te pakken.

Voorgesteld wordt om aanvullende middelen ter beschikking te stellen van € 270.000,- voor 2018 en structureel € 170.000,-. De structurele lasten bestaan uit informatie-uitbreiding (€ 135.000,-, waaronder de wettelijk verplichte functionaris gegevensbeveiliging), aanschaf onderhoud en ondersteuning voor ISMS en privacy tooling (€ 20.000,-) en de verplichte EDP-audit (€ 15.000,-).

Voor 2018 bestaan daarnaast nog incidentele lasten voor inhuur personeel (€ 70.000,-) en aanschaf tooling en projectmanagement voor identity & access management.(€ 30.000,-).

Fasegewijs verduurzamen van gemeentelijke gebouwen

Andere fasering van in MvM beschikbaar gestelde middelen. I.p.v. € 30.000 voor 2019 t/m 2022, € 60.000 voor 2018 en 2019.

Verhoging post onvoorzien

In de begroting 2017-2020 zijn voor de post onvoorzien alleen de posten onvoorzien opgeteld van de voormalige gemeenten Veghel en Sint-Oedenrode. De systematiek van Schijndel kon destijds niet eenduidig omgerekend worden naar een structureel bedrag. Dit is nu wel mogelijk en inzichtelijk gemaakt.

Voorgesteld wordt vanaf de begroting 2018 de post onvoorzien te verhogen € 90.000 naar € 350.000. Dit bedrag is gerelateerd aan de omvang in gemeenten van gelijke grootte. De post onvoorzien van de voormalige gemeente Schijndel kan hiervoor deels als dekking dienen. Voor de jaren 2018 en 2019 zijn de aanvullend benodigde middelen beperkt. Vanaf 2020 zal structureel € 222.000,- aanvullend nodig zijn om dit te realiseren.

Aan de besteding van de post onvoorzien verbinden wij spelregels. Deze zijn opgenomen bij het hoofdstuk financiële informatie programmaplan.

Digitale begroting

Vanuit de raads werkgroep fusie P&C is aangegeven dat de gemeenteraad de voorkeur heeft voor alleen digitale producten uit de P&C cyclus. Om dit te realiseren is een tool nodig voor het volledig digitaal kunnen maken en publiceren van begroting, beraps en jaarrekening. Zowel voor uw raad als voor de inwoners van Meierijstad. Dit leidt tot een begrotingswebsite, die de mogelijkheid biedt het P&C-proces te optimaliseren en transparanter te maken.

Belastingen in eigen beheer

De belastingketen is tegen het licht gehouden. Op onderdelen lopen we behoorlijke risico's omdat geen juiste inschattingen zijn gemaakt over de benodigde personele omvang ervan. Voor het structurele vraagstuk is een vergelijking gemaakt van de kosten na doorvoering van die maatregelen. Daarbij hebben we gekeken naar op dit moment binnen Meierijstad voor de uitvoering opgenomen kosten plus de bijdrage aan de BSOB. Daaruit komt naar voren dat we - na doorvoeren van de voorstellen die we doen - in 2018 per saldo goedkoper uit zijn dan in 2017.

Informatiebeheer

In de begroting 2018 is niets meegenomen voor het bewerken van de archieven van de drie voormalige gemeenten. Door informatiebeheer kan een groot deel van deze werkzaamheden door de eigen medewerkers worden gedaan. Voor een aantal werkzaamheden zal externe kennis en handen ingehuurd moeten worden. Daarnaast krijgt het gemeentehuis Schijndel in de loop van 2018 een andere bestemming. De archiefruimte die nu nog in gebruik is zal dan ontruimd moeten worden en de archieven zullen op een andere plek moeten worden ondergebracht. Omdat de archiefruimten in

Veghel en Sint-Oedenrode geen ruimte over hebben zal hiervoor ruimte elders gehuurd moeten worden.

Formatie-uitbreiding sociaal domein

Gebleken is dat de formatie voor het beleidsatelier sociale zaken niet toereikend is voor reguliere taken, regionale taken en de bestuurlijke ambities zoals neergelegd in Mijlpalen van Meierijstad. Voorgesteld wordt de formatie uit te breiden met 2 fte. Kostendekking vindt plaats binnen de budgetten sociaal domein.

Voorstel kunstfonds

In de gemeentebegroting wordt structureel een bedrag van € 35.000 opgenomen voor het aankopen van beeldende kunst. Dit kan eventueel ook worden bestemd voor het verplaatsen van een kunstwerk. In 2018 zal een notitie worden opgesteld voor kunsttoepassingen in de openbare ruimte en hoe deze te financieren.

Incidentele sportsubsidies

Aanvullend budget van € 10.000 structureel op de bestaande begroting voor de stimulering van de organisatie van kleinschalige en grootschalige evenementen in Meierijstad.

Rekening houdend met het bovenstaande ontstaat het volgende financieel resultaat bestaand beleid:

Financieel perspectief	2018	2019	2020	2021
V. Geraamd resultaat Programmabegroting 2018 (I + II + III + IV)	277	270	1.223	752

In het financieel perspectief zijn de volgende dekkingsmaatregelen verwerkt:

Indexering ozb opbrengst op 2%	-40	71	184	554
Verwerkingskosten afval	250	250	250	250
Aanpassing ozb tarieven 2018	350	350	350	350
Taakstelling als gevolg van harmonisatie beleid		220	220	220
	560	891	1.004	1.374

Gelet op het totaal financieel resultaat stelt het college de volgende wijziging van de dekkingsmaatregelen voor:

- Het opschuiven van de extra verhoging ozb naar 2019
- De taakstelling van 0,5% als gevolg van de harmonisatie van beleid voornamelijk te beperken tot het bedrag van de kostensoort "overige goederen en diensten" in de gemeentebegroting (= € 33,0 miljoen). De taakstelling van de kostensoort "subsidiën" komt daarmee voornamelijk te vervallen.

Financieel perspectief	2018	2019	2020	2021
VI. Wijziging dekkingsmaatregelen	-350	-55	-55	-55

Aanpassing op maatregelen genoemd onder I.				
Opschuiven extra verhoging ozb van 2028 naar 2019	-350			
Taakstelling als gevolg van harmonisatie beleid beperken tot derdenbudget		-55	-55	-55
	-350	-55	-55	-55

Het financieel perspectief 2018-2021 wordt dan:

Financieel perspectief	2018	2019	2020	2021
VII. Begroot resultaat financiële basisbegroting (V + VI)	-73	215	1.168	697

Het incidentele tekort 2018 zal worden gedekt uit de algemene risicoreserve.

Samenvattend:

Financieel perspectief	2018	2019	2020	2021
Geraamd resultaat uitgangspunten 13 juli				
I. 2017	-454	226	797	584
II. Financieel technische aanpassingen	1207	558	928	832
III. Ontwikkelingen staand beleid	-190	-283	-155	-317
IV Nieuwe ontwikkelingen	-286	-231	-347	-347
V. Geraamd resultaat Programmabegroting 2018 (I + II + III + IV)	277	270	1223	752
VI. Wijziging dekkingsmaatregelen	-350	-55	-55	-55
VII. Begroot resultaat financiële basisbegroting (V + VI)	-73	215	1168	697

Hierna gaan we achtereenvolgens in op de reserves, de voorzieningen, de geprognostiseerde begin- en eindbalans, het EMU-saldo, financiering, nieuwe investeringen 2018-2021, nieuwe bestedingen 2018-2021 en de vervangingsinvesteringen 2018-2021.

RESERVES

Bij raadsbesluit van 22 juni 2017 is de Nota beleidsregels reserves en voorzieningen 2017 vastgesteld. In deze nota zijn de uitgangspunten geformuleerd hoe in Meerijstad wordt omgegaan met de vorming en opheffing van reserves en voorzieningen. De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om reserves in te stellen en op te heffen binnen de grenzen van de regelgeving.

Algemene uitgangspunten zijn:

- we kennen twee algemene reserves;
- er wordt zeer terughoudend omgegaan met het vormen van bestemmingsreserves;

Hieronder is een totaaloverzicht opgenomen van de geprognosticeerde doorrekening van de reserves op basis van de meerjarenbegroting 2018-2021. In afwachting van de opzet van nieuwe beheerplannen voor de openbare ruimte (wegen, openbare verlichting, onderhoud gebouwen) zijn bestaande voorzieningen ter zake (tijdelijk) omgezet in bestemmingsreserves.

Bedragen x € 1.000	Raming 31-12-2017	Raming 31-12-2018	Raming 31-12-2019	Raming 31-12-2020	Raming 31-12-2021
AR: Algemene reserve (vrij besteedbaar)	0	0	0	0	0
AR: Algemene risicoreserve	39.602	40.105	42.527	45.590	48.952
BR: Reserve Dekking kapitaallasten	47.599	42.591	39.397	36.358	31.419
BR: Tijdelijke bestemmingsreserve	843	678	519	373	227
BR Openbare verlichting	346	374	401	419	445
BR Onderhoud gebouwen	4.254	3.632	3.123	2.691	2.422
BR Onderhoud wegen	3.093	2.935	3.001	3.143	3.285
BR: Reserve Sociaal Domein	7.158	6.394	6.394	6.394	6.394
BR: Reserve vordering Bouwfonds	754	521	270	0	0
Totaal reserves	103.650	97.230	95.632	94.967	93.143

AR: Algemene Reserve, BR: Bestemmingsreserve

VOORZIENINGEN

De keuzevrijheid rond voorzieningen is vrij beperkt, omdat deze op grond van de wettelijke verslaggevingsregels min of meer een verplichtend karakter hebben en in het resultaatbepalende deel van de begroting en jaarrekening zijn opgenomen. De bestemming van voorzieningen kan dus niet zomaar veranderd worden, deze ligt van te voren vast. Voorzieningen moeten naar beste schatting dekkend zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's.

De voorzieningen openbare ruimte betreffen o.a. voorzieningen voor groot onderhoud riolering, afvalstoffenheffing, openbare verlichting, wegen en gebouwen. Deze zijn gebaseerd op de afzonderlijke beheerplannen van de voormalige gemeenten. In de loop van 2017 en 2018 zullen nieuwe beheerplannen aan de raad worden voorgelegd en vastgesteld, zodat de noodzakelijke hoogte van de voorzieningen hierbij aansluit. Dit betekent dat er nu nog geen zicht bestaat op de noodzakelijke hoogte en voeding van de voorzieningen voor beheerplannen. Vooralsnog zijn de voorzieningen gehandhaafd voor het **doel** waarvoor ze zijn ingesteld. De voorzieningen voor wegen, onderhoud gebouwen en openbare verlichting zijn opgenomen als bestemmingsreserve waarbij de doorrekening is gebaseerd op beheerplannen van de voormalige gemeenten.

De voorzieningen verplichtingen wethouders betreft de pensioenverplichtingen voor huidige en ex-wethouders en de huidige wachtoplichtingen wethouders.

De financiële voorzieningen bestaan o.a. uit de verliesvoorzieningen GREX en de voorzieningen debiteuren.

Hieronder is een totaaloverzicht opgenomen van de geprognoseerde doorrekening van de voorzieningen op basis van de meerjarenbegroting 2018-2021.

Bedragen x € 1.000	Raming 31-12-2017	Raming 31-12-2018	Raming 31-12-2019	Raming 31-12-2020	Raming 31-12-2021
Vz pensioenverplichtingen wethouders	8.036	8.036	8.036	8.036	8.036
Vz wachtgelden voormalig college	1.836	1.234	833	670	522
Vz verliesgevende complexen *)	4.460	4.460	4.460	4.460	4.460
Vz dubieuze deb alg. K2F (incl. belasting + leges) *)	612	612	612	612	612
Vz risico ivm oninbaar vaste activa	307	307	307	307	307
Vz Veghels Buiten *)	15.549	15.549	0	0	0
Vz dubieuze debiteuren belastingen (buiten K2F) *)	21	21	21	21	21
Vz dubieuze debiteuren sociale zaken *)	1.415	1.415	1.415	1.415	1.415
Vz riolering, spaarvoorziening	28.592	28.007	26.487	23.059	23.692
Voorziening bekleemde middelen derden riolering	11.069	9.121	7.284	4.636	2.993
Vz speelvoorzieningen	29	39	-1	-41	26
Vz afvalstoffenheffing	1.815	1.815	1.815	1.815	1.815
Vz bovenwijkse voorzieningen	390	390	390	390	390
Vz verlegging Rembrandtlaan	3.256	0	0	0	0
Vz bovenwijkse voorziening gebiedsoverstijgend	56	56	56	56	56
Vz verbetering kwaliteit buitengebied	1.046	1.046	1.046	1.046	1.046
Vz bijdrage RO nota gebiedsoverstijgend	12	12	12	12	12
Vz bruggen	159	-67	-64	-176	-176
Totaal voorzieningen	78.659	72.053	52.708	46.318	45.226

*) Bij de presentatie in de balans worden deze als 'netto verantwoorde voorzieningen' opgenomen. Dit betekent dat deze worden verrekend met de waarde van de activa (in verband met de 'realiteitswaarde').

Geprognotiseerde begin- en eindbalans (bedragen x € 1.000)

Activa:	31-12-2017	Mutaties	1-1-2017	Passiva:	31-12-2017	Mutaties	1-1-2017
<u>Vaste activa:</u>				<u>Vaste passiva:</u>			
Immateriële vaste activa	262	-175	437	Reserves	103.650	-2.311	105.961
Materiële vaste activa	223.618	13.489	210.129	Voorzieningen	78.659	-5.287	83.946
Financiële vaste activa	17.714	-1.417	19.131	Vaste schulden langer dan één jaar	193.521	4.554	188.967
Totaal vaste activa:	241.594	11.897	229.697	Totaal vaste passiva:	375.830	-3.044	378.874
<u>Uitlopende activa:</u>				<u>Uitlopende passiva:</u>			
Voorraden:				Netto uitlopende schulden korter dan één jaar	43.637	4.453	39.184
Uitzettingen korter dan één jaar	26.159	0	26.159	Overlopende passiva	10.054	0	10.054
Liquide middelen	624	0	624				
Overlopende activa	9.596	0	9.596				
Totaal uitlopende activa:	187.927	-10.488	198.415	Totaal uitlopende passiva:	53.691	4.453	49.238
Totaal activa:	429.521	1.409	428.112	Totaal passiva:	429.521	1.409	428.112

Activa:	31-12-2018	Mutaties	1-1-2018	Passiva:	31-12-2018	Mutaties	1-1-2018
<u>Vaste activa:</u>				<u>Vaste passiva:</u>			
Immateriële vaste activa	254	-8	262	Reserves	97.230	-6.420	103.650
Materiële vaste activa	223.778	160	223.618	Voorzieningen	72.053	-6.606	78.659
Financiële vaste activa	17.117	-597	17.714	Vaste schulden langer dan één jaar	195.771	2.250	193.521
Totaal vaste activa:	241.149	-445	241.594	Totaal vaste passiva:	365.054	-10.776	375.830
<u>Uitlopende activa:</u>				<u>Uitlopende passiva:</u>			
Voorraden:				Netto uitlopende schulden korter dan één jaar	27.857	-15.780	43.637
Uitzettingen korter dan één jaar	26.159	0	26.159	Overlopende passiva	10.054	0	10.054
Liquide middelen	624	0	624				
Overlopende activa	9.596	0	9.596				
Totaal uitlopende activa:	161.816	-26.111	187.927	Totaal uitlopende passiva:	37.911	-15.780	53.691
Totaal activa:	402.965	-26.556	429.521	Totaal passiva:	402.965	-26.556	429.521

Emu saldo vorig begrotingsjaar , begrotingsjaar en volgend begrotingsjaar

Het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo is, conform de Wet houdbare overheidsfinanciën, macro genormeerd. De rijksoverheid maakt daarover afspraken met het IPO, de VNG en de UvW.

In het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (Bofv) dit na jaar zal overleg gevoerd worden over de EMU-tekortnorm voor 2018 en de eventuele onderlinge verdeling naar overheidslagen.

Van exploitatiesaldo naar EMU-saldo (bedragen x € 1.000,--)		2017	2018	2019
+/-1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan/onttrekking c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV artikel 17c)	-4.463	-5.762	-969
+2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	10.060	10.476	8.624
+3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	5.604	3.803	3.942
-4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans geactiveerd worden	26.759	14.539	7.243
+5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
+6a	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op de exploitatie verantwoord			
-7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
+8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties niet op de exploitatie verantwoord	13.570	29.150	16.074
-9	Lasten op balanspost voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	6.000	828	628
-10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11	Verkoop van effecten:			
A	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	Nee	Nee	Nee
-B	Zo ja, wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie			
=	Berekend EMU-saldo lokale overheid	-7.988	22.300	19.800

*) Een exploitatietekort heeft een - teken.

FINANCIERING

De toelichting op de financieringsfunctie is opgenomen in de paragraaf Financiering.

NIEUWE INVESTERINGEN 2018-2021

bedragen * € 1.000

Investeringsplan 2018-2021	Inv. Jaar	Invest bedrag	2018	2019	2020	2021
Uitvoeringsplannen mobiliteit 2018 - voorbereiding **)	2018	100			5	5
Uitvoeringsplannen mobiliteit 2018 *)	2018	900			45	45
Uitvoeringsplannen mobiliteit 2019	2019	1.000				50
Uitvoeringsplannen mobiliteit 2020	2020	1.000				
Uitvoeringsplannen mobiliteit 2021	2021	1.000				
Aanvullende maatregelen (vracht) verkeer **)	2018	150		7	6	6
Toegankelijkheid openbaar vervoer haltes **)	2018	100		5	5	5
HOV-halte Sint-Oedenrode **)	2018	150	2	9	8	8
Snelfietsroute Veghel-Uden 2018 *)	2018	1.000		25	50	50
Snelfietsroute Veghel-Uden 2019	2019	500			25	25
Parkeervoorziening vrachtwagens **)	2018	175		20	20	20
Voorbereiding Antoniusschool Keldonk	2021	100				
Voorbereiding Renovatie De Empel Erp	2020	100				
Renovatie De Empel Erp	2021	1.602				
Renovatie De Empel Erp duurzaamheid	2021	250				
Renovatie De Empel Erp kwaliteitskader	2021	171				
Voorbereiding St. Nicolaasschool Boerdonk *)	2018	100			4	4
St. Nicolaasschool Boerdonk	2019	1.083			38	38
Nieuwbouw St. Nicolaasschool Boerdonk duurzaamheid	2019	174			6	6
Nieuwbouw St. Nicolaasschool Boerdonk kwaliteitskader	2019	127			4	4
Voorbereiding Petrus en Paulus Eerde	2021	100				
Voorbereiding De Uilenbrink Veghel	2019	100				4
Vervangende nieuwbouw Uilenbrink Veghel	2020	3.663				128
Vervangende nieuwbouw Uilenbrink Veghel duurzaamheid	2020	480				17
Vervangende nieuwbouw Uilenbrink Veghel kwaliteitskader	2021	452				16
Voorbereiding De Kienehoef St. Oedenrode	2020	100				
Nieuwbouw De Kienehoef St. Oedenrode	2021	2.080				
Nieuwbouw De Kienehoef St. Oedenrode duurzaamheid	2021	310				
Nieuwbouw De Kienehoef St. Oedenrode kwaliteitskader	2021	238				
Nieuwbouw De Springplank St. Oedenrode	2021	1.640				
Nieuwbouw De Springplank St. Oedenrode duurzaamheid	2021	241				
Nieuwbouw De Springplank St. Oedenrode kwaliteitskader	2021	112				
Nieuwbouw gymzaal Kienehoef St. Oedenrode	2021	1.023				
Nieuwbouw gymzaal Kienehoef St. Oedenrode duurzaamheid	2021	146				
Nieuwbouw gymzaal Kienehoef St. Oedenrode kwaliteitskader	2021					
Elde College gebouw B Schijndel, voorbereidingskrediet	2021	100				
Oplossen probleem Rhode, extra lasten *)	2018	2.000		153	152	151
budget opgenomen in begroting			-75	-75	-75	-75
Ontwikkelen fiets- en wandelpaden netwerk **)	2018	60		5	5	5
Realiseren voldoende zwemvoorzieningen Meierijstad, voorbereiding			50			
Vervanging installaties en upgrade zwembad Sint Oedenrode	2019	2.069			86	85
Recreatief toeristische verbindingen	2020	75				6
Realiseren sportcentrum Special Sports	2020	100				8
Vervoerskosten en communicatiemiddelen						20
t.l.v. sociaal domein						-28
Nieuwe podiumzaal 't Spectrum *)	2018	2.145		129	128	127
Exploitatielasten podiumvoorziening				73	73	73
Aanschaf middelen t.b.v. huisvuilinzameling	2019	200			9	9
Dekking: afvalstoffenheffing					-9	-9
Versterking robuuste groenblauwe structuren *)	2018	2.000			85	85
Compensatie groenblauwe structuren bij uitbreidingslocaties	2019	500			21	21
Dekking ten laste van grondexploitatie					-21	-21
Sterk vitaal centrum Sint-Oedenrode*)	2018	2.500		110	110	110
Versterken centra Veghel en Schijndel *) investering excl. Voorbereidingskrediet € 300.000	2018	1.200		60	60	60

*) Deze investeringen 2018 volgen de lange route. Daar waar reeds een voorbereidingskrediet beschikbaar is gesteld vindt u hier het bedrag exclusief voorbereidingskrediet.

**) Deze investeringen 2018 volgen de korte route en worden bij de vaststelling van de begroting 2018 beschikbaar gesteld.

N.B. Investeringsplan onderwijshuisvesting: In december 2017 zal een nieuw IHP aan de raad worden voorgelegd. Mogelijk geeft dit andere investeringsbedragen. In de begroting is voornamelijk uitgegaan van de huidige IHP's.

NIEUWE BESTEDINGEN 2018-2021

bedragen * € 1.000

Bestedingen 2018-2021	Jaarlijkse lasten			
	2018	2019	2020	2021
Leegstaand vastgoed: vraag en aanbod	25			
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	60	60		
Leefbaarheidsinstrument in de wijk	50			
Groenstructuren Meerijstad bebouwde kom	1500			
Informatieveiligheid en privacy	270	170	170	170
Verhoging post onvoorziene uitgaven	-14	66	222	222
Digitale begroting	50	50	50	50
Llandelijke aanpak adreskwaliteit	20	20		
Toeristebelasting	220	220	220	220
Belastingen in eigen beheer	-140	-140	-140	-140
Archief	55	20		
Uitvoeren veiligheidsmonitor		8		8
Mobiliteitsvisie Meerijstad	100			
Bijdrage aan regionaal werkbudget	35	35	35	35
Opstellen integrale ondernemersvisie	25	25		
(EU)regio event We Are Food 2018	100			
Food 360 - Verspillingsfabriek / Source shakers; 3/4O-consortium en pilots, stand by itself		10	10	
Laaggeletterdheid	50	75	75	75
Huurkosten tijdelijke huisvesting (in 2022 € 40.000 en in 2023 € 20.000)		100	80	60
Extra budget sportgala's	5	5	5	5
Sjors Sportief	10	10	10	10
Meerijstad JOGG gemeente:	20	20	20	20
Programma Meerijstad Gezond	40	40	40	40
Cultuureducatie primair onderwijs	100	100	100	100
Integraal ontwikkelplan Toerisme en Recreatie	50	55	55	55
Realisatie theaterfunctie aan de Noordkade	125	50	37	
Onderzoeken naar aantrekken toeristen	25			
Vlagheide - toeristische trekpleister	50	75	50	
Fricriebudgetten subsidies		250	150	50
Beleid ontwikkelen voor aangepaste sporten			10	
Masterplan buitensport Meerijstad				50
Budget t.b.v. kunstfonds	35	35	35	35
Incidenteel budget sportsubsidies	10	10	10	10
Formatieuitbreiding sociaal domein	150	150	150	150
Kwaliteitsimpulsen via Groen Blauw Stimuleringskader	10	18	25	25

VERVANGINGSINVESTERINGEN 2018-2021

omschrijving	2018	Bedrag excl.btw	2018	2019	2020	2021
Vervanging Daily 5-VHP-35	2018	55.000	0	6.050	5.995	5.940
Vervanging Daily 8-VGJ-13	2018	55.000	0	6.050	5.995	5.940
Vervanging bestelauto 2-VDT-79	2018	30.000	0	3.300	3.270	3.240
Vervanging Toyota RAA4 (was lease)	2018	35.000	0	3.850	3.815	3.780
<i>dekking leaskosten:</i>				-3.850	-3.815	-3.780
Vervanging Kangoo elektrisch (was lease)	2018	22.000	0	2.420	2.398	2.376
<i>dekking leaskosten:</i>				-2.420	-2.398	-2.376
Vervanging Merlot laadmachine	2018	67.000	0	7.370	7.303	7.236
<i>Dekking afvalstoffenheffing</i>				-7.370	-7.303	-7.236
Vervanging VR-900-K (was lease)	2018	24.000	0	2.640	2.616	2.592
<i>dekking leaskosten:</i>				-2.640	-2.616	-2.592
Vervanging VK-180-J (was lease)	2018	24.000	0	2.640	2.616	2.592
<i>dekking leaskosten:</i>				-2.640	-2.616	-2.592
vervangen zoutstrooier	2018	46.585	0	5.124	5.078	5.031
Vervanging 2 strooiploegen	2018	28.000	0	3.080	3.052	3.024
Vervanging 2 volkswagen Crafter	2018	115.000	0	12.650	12.535	12.420
vervanging 3 sneeuwschuiven/ borstels	2018	40.000	0	4.400	4.360	4.320
Vervanging vrachtwagen BV-VZ-32 (was lease)	2018	225.000	0	24.750	24.525	24.300
<i>dekking leaskosten:</i>				-21.125	-21.125	-21.125
Vervanging VW crafter 23-BZ-TD (was lease)	2018	50.000	0	5.500	5.450	5.400
<i>dekking leaskosten:</i>				-5.500	-5.450	-5.400
Vervanging houtversnipperaar (was lease)	2018	25.000	0	3.821	3.786	3.750
Vervanging trekker John Deere (was lease)	2018	80.000	0	8.800	8.720	8.640
<i>dekking leaskosten trekker+houtversnipperaar</i>				-11.550	-11.445	-11.340
Vervanging sneeuwplough	2018	25.000	0	2.750	2.725	2.700
Vervanging toplaag kunstgrasveld vv Avanti	2018	255.000	0	28.050	27.795	27.540
Vervanging toplaag kunstgrasveld vv W.E.C	2018	255.000	0	28.050	27.795	27.540
Vervanging beregeningsinstallatie sportpark PWA	2018	50.000	0	3.833	3.800	3.767
Vervanging beregeningsinstallatie sportpark SCMH	2018	26.076	0	1.999	1.982	1.964
Anbrengen hekwerk sportpark PWA	2018	43.153	0	2.589	2.568	2.546
Vervanging Amazone	2018	44.770	0	15.371	15.222	15.073
Totale kapitaallasten		1.620.584	0	127.993	126.632	125.270
Lasten geïnvestariseerde vervangingsinvesteringen 2019 t/m 2021					83.233	147.130
Totale kapitaallasten				0	83.233	147.130
Kleine vervangingsinvesteringen < € 20.000 (niet activeren)			85.287	51.130	18.150	33.700
Afschrijving ineens < € 20.000,-			85.287	51.130	18.150	33.700
Totale lasten			85.287	179.123	228.015	306.100

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: LASTEN EN BATEN PER TAAKVELD

	LASTEN				BATEN			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Programma 0: Bestuur en Ondersteuning	35.868.483	34.607.033	36.138.251	34.458.903	137.578.613	134.528.079	134.829.723	133.411.733
Taakveld: 0.1 Bestuur	4.897.905	3.506.480	3.406.597	3.245.345	35.357	35.357	35.357	35.357
Taakveld: 0.2 Burgerzaken	1.927.292	2.061.915	1.882.127	2.001.990	1.541.880	1.555.667	1.569.867	1.569.867
Taakveld: 0.3 Beheer Overige Gebouwen en gronden	1.427.343	1.351.700	1.424.554	1.423.624	379.342	340.189	341.062	341.062
Taakveld: 0.4 Overhead	20.503.100	20.097.263	19.690.506	19.617.833	734.266	734.564	734.866	734.866
Taakveld: 0.5 Treasury	-398.156	310.538	339.814	283.104	602.583	573.340	538.137	501.099
Taakveld: 0.61 OZB woningen	2.694.703	1.073.277	1.073.077	1.072.877	10.020.471	10.590.669	10.816.144	11.186.144
Taakveld: 0.62 OZB niet woningen	402.274	400.952	400.952	400.952	7.516.659	7.650.234	7.786.786	7.786.786
Taakveld: 0.63 Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0
Taakveld: 0.64 Belastingen Overig	-6.071	-6.458	-6.458	-6.458	150.708	161.129	171.862	171.862
Taakveld: 0.7 Algemene uitkering	0	0	0	0	107.993.546	108.851.314	109.704.045	108.819.533
Taakveld: 0.8 Overige baten en lasten	1.745.796	2.912.088	4.246.338	5.296.947	107.806	107.714	107.618	107.618
Taakveld: 0.10 Mutaties reserves	2.747.385	2.684.026	2.514.307	425.291	8.495.995	3.927.902	3.023.979	2.157.539
Taakveld: 0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-73.088	215.252	1.166.437	697.398	0	0	0	0
Programma 1: Veiligheid	4.835.647	4.817.226	4.819.617	4.825.297	282.384	284.793	287.275	287.275
Taakveld: 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.024.542	4.000.634	4.010.917	4.008.597	281.574	283.983	286.465	286.465
Taakveld: 1.2 Openbare Orde en Veiligheid	811.105	816.592	808.700	816.700	810	810	810	810
Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat	9.371.883	8.992.991	9.006.432	9.043.908	673.442	675.601	678.231	678.231
Taakveld: 2.1 Verkeer en vervoer	9.076.631	8.667.125	8.681.369	8.719.650	433.476	435.082	437.142	437.142
Taakveld: 2.2 Parkeren	133.089	153.000	152.911	152.822	41.445	41.998	42.568	42.568
Taakveld: 2.3 Recreatieve Havens	9.755	9.755	9.755	9.755	5.896	5.896	5.896	5.896
Taakveld: 2.4 Economische Haven en waterwegen	128.326	127.665	127.136	126.606	192.625	192.625	192.625	192.625
Taakveld: 2.5 Openbaar Vervoer	24.082	35.446	35.261	35.075	0	0	0	0
	0	0	0	0				
Programma 3: Economische ontwikkeling	21.453.113	13.337.682	9.846.711	9.811.263	20.165.041	12.446.914	9.101.059	9.076.059
Taakveld: 3.1 Economische ontwikkeling	997.958	602.003	456.581	446.158	24.887	24.887	24.887	24.887
Taakveld: 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	19.481.170	11.760.598	8.412.149	8.387.149	19.481.170	11.760.598	8.412.149	8.387.149
Taakveld: 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	665.129	666.757	669.657	669.632	123.620	124.426	125.331	125.331
Taakveld: 3.4 Economische promotie	308.856	308.324	308.324	308.324	535.364	537.003	538.692	538.692
Programma 4: Onderwijs	8.260.712	8.480.004	8.284.484	8.378.320	1.194.039	1.194.039	1.194.039	1.194.039
Taakveld: 4.1 Openbaar basisonderwijs	27.395	27.540	27.540	27.540	0	0	0	0
Taakveld: 4.2 Onderwijs huisvesting	5.258.263	5.418.334	5.195.721	5.250.389	328.556	328.556	328.556	328.556
Taakveld: 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.975.054	3.034.130	3.061.223	3.100.391	865.483	865.483	865.483	865.483

	LASTEN				BATEN			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Programma 5: Sport, cultuur en recreatie	20.118.721	20.232.084	20.027.101	19.741.720	3.461.505	3.500.052	3.538.146	3.538.146
Taakveld: 5.1 Sportbeleid en activering	1.263.948	1.263.798	1.274.001	1.314.001	188	188	188	188
Taakveld: 5.2 Sport accommodaties	5.628.478	5.638.896	5.545.118	5.431.178	2.831.219	2.865.516	2.900.841	2.900.841
Taakveld: 5.3 Cultuurpresentatie, productie en participatie	4.399.486	4.534.601	4.421.340	4.278.642	196.735	198.320	198.320	198.320
Taakveld: 5.4 Musea	560.959	570.832	579.329	577.647	20.316	20.595	20.883	20.883
Taakveld: 5.5 Cultureel erfgoed	227.638	188.888	218.729	216.698	608	616	624	624
Taakveld: 5.6 Media	1.833.374	1.837.695	1.826.463	1.826.095	177.474	177.474	177.474	177.474
Taakveld: 5.7 Openbaar groen en recreatie	6.204.838	6.197.374	6.162.121	6.097.459	234.965	237.343	239.816	239.816
Programma 6: Sociaal Domein	76.899.528	75.738.401	75.352.077	75.538.323	16.540.736	16.814.290	16.982.958	17.106.530
Taakveld: 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	7.898.093	8.126.502	8.098.509	8.076.883	1.687.875	1.689.939	1.692.064	1.692.064
Taakveld: 6.2 Wijkteams	5.532.065	5.504.884	5.579.326	5.563.247	0	0	0	0
Taakveld: 6.3 Inkomensregelingen	16.466.044	16.793.169	16.986.533	17.110.104	14.082.056	14.353.446	14.519.989	14.643.561
Taakveld: 6.4 Begeleide participatie	14.386.622	13.431.993	12.532.731	12.122.438	0	0	0	0
Taakveld: 6.5 Arbeidsparticipatie	1.617.198	1.713.838	1.812.376	2.044.717	305	405	405	405
Taakveld: 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.630.792	2.602.676	2.602.676	2.574.676	0	0	0	0
Taakveld: 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	12.437.266	12.399.713	12.426.131	12.651.853	770.500	770.500	770.500	770.500
Taakveld: 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	15.194.721	14.431.083	14.579.252	14.659.862	0	0	0	0
Taakveld: 6.81 Geescaleerde zorg 18+	736.727	734.543	734.543	734.543	0	0	0	0
Programma 7: Volksgezondheid en milieu	19.294.451	18.994.639	19.738.440	18.900.708	17.138.276	16.750.339	17.642.555	16.641.274
Taakveld: 7.1 Volksgezondheid	2.646.414	2.656.454	2.659.728	2.659.558	14.340	14.340	14.340	14.340
Taakveld: 7.2 Riolering	6.612.434	6.569.807	7.293.659	6.501.970	8.645.279	8.593.720	9.469.033	8.513.543
Taakveld: 7.3 Afval	6.510.537	6.220.528	6.214.030	6.168.239	8.353.687	8.017.309	8.034.212	7.988.421
Taakveld: 7.4 Milieubeheer	3.483.345	3.506.197	3.532.938	3.532.889	0	0	0	0
Taakveld: 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	41.721	41.653	38.085	38.052	124.970	124.970	124.970	124.970
Programma 8: VHROSV	32.357.273	14.749.842	14.442.584	14.441.882	31.425.775	13.755.795	13.401.711	13.207.037
Taakveld: 8.1 Ruimtelijke Ordening	1.659.444	1.847.785	1.921.537	1.921.530	303.545	302.273	302.951	302.951
Taakveld: 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	28.551.973	10.866.932	10.501.618	10.501.618	28.551.973	10.866.932	10.501.618	10.501.618
Taakveld: 8.3 Wonen en Bouwen	2.145.856	2.035.125	2.019.429	2.018.734	2.570.257	2.586.590	2.597.142	2.402.468
	228.460.820	199.950.912	197.656.707	195.141.335	228.460.820	199.950.912	197.656.707	195.141.335

BIJLAGE 2: RISICO'S MEIERIJSTAD MET RISICO-INSCHATTING

Hieronder volgt een toelichting per risico (voor zover bekend per september 2017) waarbij een inschatting is gemaakt voor het financieel gevolg.

Bouwgronden in exploitatie (B.I.E.)

De grondexploitatie is een belangrijke economische pijler binnen de gemeentelijke huishouding. De gemeente heeft de afgelopen jaren een actief grondbeleid gevoerd, wat onder andere inhoudt dat er prioriteit is gegeven aan het kunnen realiseren van voldoende woningbouwmogelijkheden en het uitgeven van bedrijfskavels. Hierbij ontstaat het risico dat de beoogde ontwikkeling niet gerealiseerd kan worden, of dat de boekwaarde de marktprijs overstijgt.

De reeds gemaakte kosten (boekwaarde per 1-1-2017) van de bestaande B.I.E.'s na aftrek van verliesvoorzieningen bedraagt afgerond € 158.000.000,-. De kans dat dit volledige bedrag niet terugverdiend kan worden achten wij gemiddeld. Wij nemen hiervoor 20% mee in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Verbonden partijen

De gemeente Meierijstad heeft bestuurlijke en financiële belangen in verbonden partijen, waaronder gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen. Deze partijen voeren beleid uit voor de gemeente Meierijstad. Bij de gemeenschappelijke regelingen loopt de gemeente een risico omdat het gaat om verlengd openbaar bestuur.

De paragraaf "verbonden partijen" gaat dieper op dit onderwerp in. Bij de GR.'s waarbij het vreemd vermogen groter is dan het eigen vermogen, loopt de gemeente Meierijstad een risico. Uitgezonderd de BNG en Brabant Water, bedraagt dit risico ca. € 50,0 mln. Op basis van inwonersaantal aan van de gemeenschappelijke regelingen ($80.000 / 635.000 = 12,5\%$) wordt het risicoaandeel Meierijstad hierin geschat op € 6,25 mln. De kans op voorkomen wordt ingeschat op klein, zodat 10% van het risicoaandeel opgenomen wordt als benodigde weerstandscapaciteit.

Boete overtreding Algemene verordening gegevensbescherming

Per 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Dat betekent dat er vanaf die datum dezelfde privacywetgeving geldt in de hele Europese Unie (EU). De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) geldt dan niet meer. De AVG zorgt onder meer voor versterking en uitbreiding van privacyrechten, meer verantwoordelijkheden voor organisaties, dezelfde, stevige bevoegdheden voor alle Europese privacytoezichthouders, zoals de bevoegdheid om boetes op te leggen. Er zijn 2 soorten boetes:

1. Komt een verantwoordelijke (een van) de verplichtingen niet na, dan kan de AP een boete opleggen van maximaal 10 miljoen euro.
2. Overtreedt een verantwoordelijke de beginselen of grondslagen van de AVG? Of de privacyrechten van de betrokkenen (de mensen van wie de organisatie gegevens verwerkt)? Dan kan de AP een boete opleggen van maximaal 20 miljoen euro.

Om dit risico te beperken zijn beheersmaatregelen getroffen. De kans dat het risico zich in volle omvang voordoet achten wij zeer klein.

Bijdrage veiligheidsregio

Er wordt verwacht dat de bijdrage naar de toekomst toe gefaseerd zou moeten worden verhoogd. 2017 en 2018 worden de versterking van de veiligheidsregio betaald uit de reserves. In 2018 komt er een voorjaarsconferentie over de toekomstige benodigde middelen. Het gaat om grote bedragen mogelijk oplopend van € 8,- tot € 10,- per inwoner extra d.w.z. max. € 800.000,-. De kans schatten we in op groot.

Sanering vervuilde grond

Het saneren van vervuilde grond in eigendom van de gemeente is noodzakelijk op basis van provinciale richtlijnen. In de voormalige gemeente Schijndel zijn nog twee locaties aanwezig waar vervuiling van de grond is geconstateerd. Financieel gevolg is ingeschat op € 350.000 met een zeer grote kans op voorkomen.

Schade gebouwen

Door onder meer aankoop van panden, door onttrekking van schoolgebouwen aan de onderwijsbestemming, door faillissement of door natrekking kan de gemeente gebouwen in eigendom

verkrijgen.. Vaak blijkt dat voor deze gebouwen geen middelen beschikbaar zijn voor de instandhouding, tijdelijk of permanent beheer of sloop. Het financieel gevolg wordt ingeschat op € 500.000,- met een grote kans op voorkomen, zodat 50% meegenomen wordt als benodigde weerstandscapaciteit.

Ziekteverzuim

Als gevolg van het stijgen van de gemiddelde leeftijd van medewerkers o.a. door verhogen van de pensioengerechtigde leeftijd is de verwachting dat het (langdurig) ziekteverzuim zal gaan stijgen c.q. gelijk blijft. De inschatting is dat in 30% van deze gevallen ingehuurd moet gaan worden, waarbij de salariskosten hoger liggen dan bij medewerkers in dienst van de gemeente.

Huisvuil ophalen

De contracten met de huidige huisvuilinzamelaars van voormalig gemeente Schijndel en Veghel lopen af in juni 2018. Het nieuwe afvalbeleid en het daarmee samenhangende nieuwe contract voor de huisvuilinzameling Meierijstad vindt plaats per 1 januari 2019.

Voor de periode juni t/m december 2018 dient de huisvuilinzameling te worden aanbesteed. Risico is een hogere inschrijving door partijen omdat het een korte tijdsduur van het contract betreft voor een dergelijke opdracht.. Het risicobedrag wordt ingeschat op € 200.000, met een zeer grote kans op voorkomen.

Wet Datalekken

Deze wet voegt aan de Wet bescherming persoonsgegevens een meldplicht voor inbreuken op beveiligingsmaatregelen voor persoonsgegevens toe. Met de meldplicht datalekken wil de regering de gevolgen van een datalek voor de betrokkenen zoveel mogelijk beperken en hiermee een bijdrage leveren aan het behoud en herstel van vertrouwen in de omgang met persoonsgegevens. De maximale boete bedraagt

€ 820.000,-, de kans op voorkomen wordt ingeschat op gemiddeld, zodat 20% wordt meegenomen in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Wethouders wachtgeldregeling

Het risico dat een wethouder aftreedt en gebruik maakt van de wettelijke wachtgeldregeling is altijd aanwezig. Het financiële gevolg is berekend op € 1.584.000,- gebaseerd op 6 wethouders. Wij schatten het risico op voorkomen als klein en nemen 10% op als benodigde weerstandscapaciteit.

Werkloosheidswet

Werkgevers in de sector Overheid en Onderwijs zijn verplicht eigenrisicodragers voor de WW. De gemeente Meierijstad draagt het risico voor de werkloosheid van haar werknemers. Meierijstad betaalt daarom geen WW-premie. Het UWV betaalt de uitkering aan de werknemer en brengt de kosten ervan in rekening bij de gemeente. De gemeente Meierijstad kent een loonsom van circa € 33 miljoen. Voor andersoortige werkgevers bedraagt de WW premie 1,78% in 2016. Het risicobedrag wordt daarmee geschat op afgerond € 600.000,-. De kans op voorkomen wordt ingeschat als gemiddeld, zodat 20% meegenomen wordt in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Arbeidsongeschiktheid wethouders

Conform APPA wetgeving zal de gemeente bij arbeidsongeschiktheid van wethouders in actieve dienst en de wethouders met een wachtgelduitkering moeten blijven doorbetalen tot de pensioensleeftijd van de gewezen wethouder. Gekozen is om hiervoor geen verzekering af te sluiten. Financieel gevolg wordt ingeschat op € 1.408.000,- met een kleine kans op voorkomen, zodat 10% wordt meegenomen in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Interbestuurlijk toezicht i.v.m. archief

Op basis van de criteria uit het Beleidskader Interbestuurlijk Toezicht 2016-2019 bestaat het risico dat de provincie vindt dat onze gemeente voor wat betreft ons systematisch toezicht op het archief- en informatiebeheer niet voldoet.

In extreem geval zal de provincie als toezichthouder over kunnen gaan tot in de plaats stelling, waarbij zij de taak op kosten van de gemeente uit gaat /laat voeren. Het risico wordt ingeschat op klein.

Vastgoedbeheer

Actuele onderhoudsplannen voor vastgoed zijn nog niet gereed. Daardoor kan niet inzichtelijk gemaakt worden wat de daadwerkelijke instandhouding van het vastgoed structureel kost.

Onderhoudsvoorziening voldoende om tot en met 2018 de werkzaamheden uit te voeren. De

actualisatie van de bestaande MJOP's van de drie voormalige gemeenten heeft al enkele jaren niet meer plaatsgevonden. Er is dus geen exact beeld wat er structureel nodig is om de gemeentelijke panden in stand te houden. Voorts ontbreekt het aan een screeningsinstrument op basis waarvan een afweging gemaakt kan worden om panden al dan niet aan te houden dan wel af te stoten. In het kader van een optimaal vastgoedbeheer is noodzakelijk dat enerzijds beschikt wordt over een geactualiseerd en uniform/eenduidig MJOP. En dat anderzijds een integraal vastgoedbeleid wordt ontwikkeld op basis waarvan de afweging omtrent in standhouden dan wel afstoten gemaakt kan worden.

Planschade

Als gevolg van de planologische wijzigingen kunnen belanghebbenden planschade lijden in de vorm van waardevermindering van hun eigendom en hebben zij op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) de mogelijkheid tot het indienen van een planschadeverzoek bij de gemeente.

Indien een planschadevergoeding door belanghebbenden wordt geclaimd naar aanleiding van een planologische wijziging op verzoek van een projectontwikkelaar of een particulier, kan de gemeente de eventueel uit te keren planschade volledig verhalen op die partij op basis van een van te voren gesloten planschadeovereenkomst ex artikel 6.4a Wro. In gevallen echter waarbij de gemeente zelf initiatiefnemer is, blijft de eventuele planschade voor haar eigen rekening. In de komende jaren moet rekening worden gehouden met een toename van de te vergoeden planschade als gevolg van actualisering van bestemmingsplannen die niet haar grondslag vindt in particuliere initiatieven. Het geschatte risicobedrag voor de gemeente Meierijstad is € 200.000,-. We schatten de kans op voorkomen in op groot en nemen hiervoor 50% op als benodigde weerstandscapaciteit.

Vernieling c.q. ontvreemding buitenkunstwerken

Voor de buitenkunstwerken is geen verzekering afgesloten met uitzondering van enkele kunstwerken. Ondanks maatregelen bij de buitenkunstwerken zelf om vernieling c.q. ontvreemding tegen te gaan bestaat het risico op vernieling c.q. ontvreemding. Het financieel gevolg wordt ingeschat op € 30.000 en de kans op groot.

Repareren of vervangen van een binnenkunstwerk

De binnenkunstwerken zijn gedeeltelijk verzekerd. Op basis van historische gegevens is het financieel gevolg ingeschat op € 25.000,- met een grote kans op voorkomen.

Wet dwangsommen i.r.t. WOB

Het risico bestaat dat enkele WOB-verzoeken niet tijdig in behandeling worden genomen en wettelijke termijnen overschreden worden. Het financieel gevolg wordt ingeschat op € 12.000 met een zeer grote kans op voorkomen.

Aansprakelijkheidsverzekering

Wanneer een derde schade loopt als gevolg van maatregelen of werkzaamheden die de gemeente heeft c.q. niet heeft uitgevoerd zal deze schade bij de gemeente worden ingediend. Of wel of niet tot schadevergoeding zal worden overgegaan zal door verzekeringsmaatschappij worden beslist. Voor elk schadegeval heeft de gemeente een eigen risico van € 5.000,-. Het financieel gevolg wordt ingeschat op € 50.000,- met een gemiddelde kans op voorkomen.

Gemeenschappelijke regeling Stadsgewest 's Hertogenbosch

Het takenpakket van het Stadsgewest is nog maar beperkt. Hoofdtak is het beheer van de gesloten stortplaats Vlagheide te Schijndel. De stortplaats wordt momenteel afgedicht om vervolgens overgedragen te kunnen worden aan de provincie Noord-Brabant voor eeuwigdurende nazorg. Hierbij moet een nazorgfonds ter beschikking gesteld worden aan de provincie. Er liggen op dit moment berekeningen van de hoogte van de heffing. In de berekening van het meest negatieve scenario is ervan uitgegaan dat de provinciale heffing voor de nazorg, die pas aan het eind van het proces van de sluitingsverklaring wordt vastgesteld, maximaal € 14 miljoen bedraagt. De hoogte van het opgebouwde doelvermogen in het nazorgfonds is € 16,5 miljoen. De definitieve sluiting wordt thans geraamd op 31-12-2018.

Verondersteld werd, dat het hele proces van afdichting en sluitingsverklaring (overdracht) zou kunnen worden afgewikkeld binnen de reserves, voorzieningen en een positief saldo op het doelvermogen. De GR Stadsgewest - 's Hertogenbosch presenteert in haar jaarrekening 2015 echter een negatief eigen vermogen van € 5.061.000,-. Een gedeelte hiervan (2,6 miljoen) zal waarschijnlijk opgevangen kunnen worden door het opgebouwde doelvermogen bij de provincie. In de tijd tot aan de afrekening blijft het risico aanwezig dat het risico niet volledig kan worden opgevangen door het doelvermogen. De

gemeente Meierijstad heeft een financieel belang van 21,19% in de gemeenschappelijke regeling. Naast het risico van het huidige negatief eigen vermogen bestaat ook het risico dat nieuwe ontwikkelingen zich voordoen voor de datum van overdracht. Te denken valt aan een verlaging van de te hanteren rekenrente, hetgeen een grote impact heeft op het af te dragen doelvermogen. De rekenrente is nu 5%. De provincie heeft aangegeven momenteel nog niet het voornemen te hebben de rekenrente te verlagen maar dat wel in IPO-verband is afgesproken om er naar te kijken. Een evaluatie vindt plaats die moet leiden tot een advies aan GS over de rekenrente. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat dekking van het tekort wordt gezocht binnen de gevormde voorzieningen.

Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen vormen letterlijk ons gemeentelijk kapitaal, waarmee zorgvuldig moet worden omgegaan. Voor een aantal onderdelen zijn/worden op dit gebied beheersplannen vastgesteld, zoals onderhoud gebouwen, onderhoud wegen, openbare verlichting en riolering. In deze plannen wordt opgenomen welke bedragen -meerjarig gezien- nodig zijn om de voorzieningen op een redelijk peil te houden (groot onderhoud).

De uniformering van de diverse beheersplannen is nog niet door de raad vastgesteld. Hierdoor bestaat het risico dat de geraamde middelen in de begroting en de voorzieningen/reserves onvoldoende zijn.

Berekening benodigde weerstandscapaciteit

Voor het berekenen van de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit zijn de aannamen uit de volgende tabel gebruikt.

Kans op voorkomen	Aandeel van het financieel gevolg dat onderdeel uitmaakt van de benodigde weerstandscapaciteit
Zeer klein	5%
Klein	10%
Gemiddeld	20%
Groot	50%
Zeer groot	90%

Dit wil zeggen dat voor b.v. een risico met een financieel gevolg van € 100.000,- en een kleine kans op voorkomen 10% van € 100.000,- = € 10.000,- opgenomen wordt in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

In de volgende tabel zijn bovenstaande risico's opgenomen met hun (ingeschatte) risicowaarde:

Risico	Financieel gevolg x € 1.000,-	Inschatting percentage	Risicowaarde 2018 x € 1.000,-
Bouwgronden in exploitatie	158.000	20	31.600
Garantstellingen / verstrekte geldleningen	30.450	5	1.523
Verbonden partijen	6.250	10	625
Boete overtreding Algemene verordening gegevensbescherming	20.000	5	500
Bijdrage veiligheidsregio	800	50	400
Sanering vervuilde grond	350	90	315
Schade gebouwen	500	50	250
Inhuur a.g.v. ziekteverzuim	495	50	248
Huisvuil ophalen	200	90	180
Wet datalekken	820	20	164
Wethouders wachtdregeling	1.584	10	158
Werkloosheidswet	1.485	10	149
Arbeidsongeschiktheid wethouders	1.408	10	141
Interbestuurlijk toezicht	500	20	100
Vastgoedbeheer	500	20	100
Planschade	200	50	100
Buitenkunstwerken	30	50	15
Binnenkunstwerken	25	50	13
Wet dwangsom i.r.t. WOB-verzoeken	12	90	11
Aansprakelijkheidsverzekering	50	20	10
Algemene uitkering	pm	pm	pm
Gemeenschappelijke regeling Stadsgewest 's Hertogenbosch	pm	pm	pm
Onderhoud kapitaalgoederen	pm	pm	pm
Overige risico's	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal			36.602
Structurele risico's (2x bedrag)			1.409
Benodigde weerstandscapaciteit afgerond			38.011

Risico's Sociaal Domein

De risico's die we lopen op het gebied van sociaal domein zijn hieronder opgenomen. Voor deze risico's is de beschikbare weerstandscapaciteit de reserve Sociaal Domein. Deze bedraagt per 1 januari 2018 € 7,1 miljoen.

Decentralisatie Jeugdzorg

Mogelijk tekort op de budgetten Jeugd (Zorg in Natura / PGB), door onzekerheid over de terugverdienen-mogelijkheden van de transformatieplannen en feitelijk zorgverbruik en dito afrekening met de centrumgemeente.

In het meerjarenoverzicht zijn de bedragen opgenomen zoals nu bekend. Hierin zitten echter een aantal aannames en onzekerheden die afzonderlijk benoemd dienen te worden.

Bij de verwachte resultaten is bij Jeugd Zin en PGB de aannames opgenomen dat vanaf 2019 de resultaten van de onlangs door de raad vastgestelde transformatieplannen jeugd hun vruchten gaan afwerpen en dat de investering weer op het niveau zit van voor de plannen. Er bestaat natuurlijk het risico dat dit niet lukt of slechts gedeeltelijk lukt.

Verder is de bijdrage voor jeugd aan de centrumgemeente nu opgenomen als het huidige bekende voorschot. De definitieve bijdrage wordt jaarlijks bepaald op basis van het daadwerkelijk gebruik van zorg in natura door kinderen uit Meierijstad. Met name op het gebied van hele dure landelijk

ingekochte specialistische jeugdhulp die valt onder het zogenaamde Landelijk Transitie Arrangement kunnen behoorlijke fluctuaties ontstaan.

Tot slot zit een grote onzekerheid in het feit dat per 1 juli 2017 een flink aantal kinderen, vanwege aangescherpte criteria, buiten de Wet Langdurige Zorg gaan vallen en hierdoor onder de jeugdwet gaan vallen. Het betreft kinderen die allemaal intensieve, kostbare jeugdhulp nodig hebben. Op dit moment komen deze kinderen in beeld en wordt adequate jeugdhulp ingezet. Het beeld is echter dat dit meer kinderen betreft dan verondersteld en dus waarschijnlijk een hogere kostenpost met zich mee gaat brengen. De compensatie die we via het decentralisatiebudget ontvangen is dan ontoereikend.

Decentralisatie WMO / AWBZ

Met ingang van 2015 is de extramuraal begeleiding (inclusief dagbesteding en kortdurend verblijf) geschrapt binnen de AWBZ en overgegaan naar de gemeenten. Met ingang van 2016 hebben we te maken met een objectieve verdeelsleutel van het budget naar de gemeenten. Door de stijgende zorgkosten en toename van het aantal klanten, staat het budget onder druk.

WMO excl. Transitie WMO/AWBZ.

Door bezuiniging door het rijk bestaat het risico dat middelen onvoldoende zijn voor de aanvragen. De individuele WMO-voorzieningen zijn geregeld bij gemeentelijke verordening en hebben als gevolg van de in de wet vastgelegde gemeentelijke compensatieplicht het karakter van een open eind financiering. 2017: HVT houdt op te bestaan, wat mogelijk leidt tot een toename van de reguliere HV-maatwerkvoorziening. Daarnaast is landelijke trend, ook zichtbaar in de gemeente Meierijstad, dat er meer hulpmiddelen worden verstrekt.

Participatiewet

Het financieel risico op de Participatiewet wordt veroorzaakt door een hoger aantal bijstandsuitkeringen en/of een lagere Rijksuitkering dan verwacht.

De ontwikkeling in het aantal uitkeringsgerechtigden hangt sterk samen met macro-economische ontwikkelingen. Ook lokale economische ontwikkelingen kunnen een grote invloed hebben. Deze ontwikkelingen zijn niet altijd te voorzien. Hierdoor kan het aantal mensen dat uitkering ontvangt zich gedurende een jaar sterk ontwikkelen.

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundeld budget om o.a. de uitkeringen te betalen. Dit budget is gebaseerd op een landelijk macrobudget en een onderliggend verdeelmodel. Zowel het macro-budget als het verdeelmodel wordt met enige regelmaat aangepast. Dit heeft als gevolg dat het risico bestaat dat de inkomsten lager uitvallen dan begroot. Met gemiddelde uitkeringskosten van € 13.675,- kan een kleine afwijking in de verwachte aantallen al snel tot een aanzienlijk financieel verschil leiden. Het verleden heeft uitgewezen dat wijzigingen in het macro-budget of het verdeelmodel kan leiden tot afwijkingen van afgerond 1 tot 11%.

Gemeenten kunnen proberen maatregelen te treffen om de instroom te beperken en uitstroom te bevorderen. Het risico van lagere inkomsten ligt buiten de directe gemeentelijke invloedssfeer. Mogelijk maatregelen die men kan treffen zijn: betere of meer werkgeverscontacten, intensieve begeleiding naar regulier werk. Het recht op een uitkering vaker en efficiënter controleren. Meer nadruk op poortwachtersfunctie. Parttime en flexibel werk stimuleren.. Hierbij de aantekening dat (een deel van) deze maatregelen al in meer of mindere mate worden ingezet.

Het risico wordt enigszins beperkt door de vangnetregeling voor gemeenten. Om aanspraak te kunnen maken op deze vangnetregeling wordt als eis gesteld dat gemeenten zich met beheersmaatregelen inspannen de kosten te beperken.

BIJLAGE 3: TOELICHTING ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

In deze bijlage lichten we het beleid en beheer, de kwaliteit en de financiën van de diverse kapitaalgoederen toe. Deze toelichting betreft de huidige plannen. Na het vaststellen van een nieuw plan in Meerijstad nemen we de desbetreffende toelichting op in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

1. Openbare verlichting

Kerncijfers

Kengetallen	
Aantal lichtmasten (st)	20.063
Aantal armaturen (st)	20.684
Aantal lampen (st)	21.016

Beleid / beheer

V: Grondslag voor het te voeren beleid is vastgesteld in de Beleidsnota Openbare Verlichting van november 2009 welke door de raad is geaccordeerd. In bedoelde beleidsnota is voor de periode 2010 tot en met 2014 de richting uitgestippeld voor de ontwikkeling van het openbare verlichtingsnet. Het plan omvat op strategisch niveau alle gedurende de looptijd te treffen maatregelen op het gebied van het in stand houden en verbeteren van het bestaande OV-net.

SO: In 2014 is het geactualiseerde beleidsplan 2014 - 2018 vastgesteld samen met de uitvoeringplannen voor schilderwerk en remplace 2014 - 2018.

S: In 2013 is het beleidsplan Openbare Verlichting geactualiseerd.

Kwaliteit

V: Veghel besloot voor de periode 2013 t/m 2016 om voorlopig geen uitvoering te geven aan het herverlichtingsplan. Het vervangen van de "verouderde" openbare verlichtingsinstallaties heeft hierdoor achterstand opgelopen. De oorspronkelijk vastgestelde realisatie termijn van 18 jaar wordt niet gehaald.

SO: Sint Oedenrode had als visie "niet verlichten" tenzij. Dat streven uitte zich in openbare verlichting van een hoogwaardig niveau waarbij de nadruk ligt op duurzaamheid en energiebesparing. Sint Oedenrode voerde een programmatische aanpak van het verlichtingsprogramma. Dit is tot op heden uitgevoerd.

S: Schijndel besloot tot ontwikkelingen met betrekking tot duurzame energiezuinige verlichting (LED). De gewijzigde inzichten voor toepassing van verlichting in het buitengebied (niet verlichten tenzij) zijn meegenomen in het beleid. Ook Schijndel heeft tot op heden een programmatische aanpak van het herverlichtingsplan uitgevoerd.

Het cluster Wegen bereidt een voorstel voor aan de gemeenteraad over het gewenste kwaliteitsniveau voor de openbare verlichting in Meerijstad. Dit kwaliteitsniveau hangt samen met wat de gemeenteraad voor kwaliteit wenst voor haar openbare ruimte. Dit kwaliteitsniveau, bepaald ook welke financiële ruimte moet worden gereserveerd binnen de begroting.

Budget 2018

Openbare verlichting	begroot
Investerings	0
Geraamde stand reserve / voorziening per 1 januari 2018	346
Toevoeging	48
Onttrekking	20
Geraamde stand reserve / voorziening per 31 december 2018	374

2. Civiele kunstwerken

Kerncijfers

Kengetallen	
Vaste bruggen (st)	99
Beweegbare bruggen (st)	26
Tunnels (st)	4
Viaducten (st)	0

Beleid / beheer

V: Voor het uitvoeren van (onderhoud)maatregelen is het maatregelplan 2015 - 2019 leidend. Er wordt prioriteit gesteld aan de maatregelen aan bruggen en tunnels.

SO: In 2012 heeft de raad het Brugbeheerplan 2012 - 2016 vastgesteld.

S: Voor het onderhoud van civiele kunstwerken (bruggen, steigers, etc.) zijn in de gemeente Schijndel geen aparte budgetten geraamd. Een jaar of 15-20 geleden zijn er in korte tijd diverse voorzieningen bijgekomen die aanvankelijk geen/nauwelijks onderhoud hebben gevraagd. De laatste jaren zijn er ad hoc enkele bescheiden reparaties uitgevoerd. In 2016 is er een visuele inspectie uitgevoerd waaruit met hoge prioriteit diverse maatregelen zijn uitgevoerd.

Kwaliteit

V: Doel was alle objecten te onderhouden op een niveau zodat de functie niet in gevaar komt. De geraamde begrotingsruimte, begroot op basis van een inspectie uit 2015, is niet geheel overgenomen in de begroting. Onderhoud en vervanging vindt vooralsnog plaats op projectbasis.

SO: Bij de opmaak van het beheerplan zijn alle bruggen en kunstwerken geïnspecteerd. De inspectie is vertaald naar noodzakelijk onderhoud. Vervolgens is dit verdeeld naar klein en groot onderhoud en verwerkt in het beheerplan. Ook hiervoor geldt dat de geraamde kosten niet zijn overgenomen in de begroting. Onderhoud en vervanging vindt vooralsnog plaats op projectbasis.

S: Omdat het overwegend houten bruggen en steigers betrof, beheerde Schijndel haar kunstwerken ad hoc. De kosten kwamen ten laste van groenvoorzieningen. Het borgen van veiligheid bij gebruik was leidend. Inmiddels heeft Schijndel één fietstunnel. Beheer en onderhoud vond plaats conform uitgangspunten CROW binnen budget voor het wegbeheer.

Het cluster Wegen bereidt een voorstel voor aan de gemeenteraad over het gewenste kwaliteitsniveau voor de bruggen in Meierijstad. Dit kwaliteitsniveau hangt samen met wat de gemeenteraad voor kwaliteit wenst voor haar openbare ruimte. Dit kwaliteitsniveau, bepaald ook welke financiële ruimte moet worden gereserveerd binnen de begroting.

Budget 2018

Civiele kunstwerken	begroot
Investeringen	0
Geraamde stand reserve / voorziening per 1 januari 2018	159
Toevoeging	75
Onttrekking	301
Geraamde stand reserve / voorziening per 31 december 2018	-67

3. Openbaar groen inclusief recreatiegebieden

Kerncijfers

Kengetallen	
Areaal groen (are)	
Bomen (st)	115.000

Beleid / beheer

V: Het beleid met betrekking tot aanleg en beheer van het openbaar groen is vastgelegd in het Groenstructuurplan uit 1998, het Landschapsbeleidsplan uit 2001 en de Bomennota Veghel uit 2007. Deze plannen zijn voor uitvoering uitgewerkt in beheerplannen zoals; het Bosbeheerplan uit 2013, de rapportage Kwaliteitszorg Grassportvelden uit 2014 en het in 2012 geactualiseerde Groenbeheerplan.

SO: Er is een beheervisie waarin aangegeven is hoe om te gaan met het gemeentelijke groen in de verschillende kernen en woonwijken.

S: In het groenbeleidsplan van 2012 zijn beleidsthema's opgenomen die handvatten bieden bij de inrichting en het dagelijks beheer van openbaar groen. Elk beleidsthema beschrijft de specifieke probleemstelling en geeft daarbij de doelstelling van de gemeente aan. Middels acties en verbeteringen wordt aangegeven welke stappen de gemeente zal zetten om het beschreven beleid in uitvoering te brengen.

In het voorjaar 2017 is gestart met de voorbereidingen voor een nieuw geharmoniseerd onderhoudsbestek voor geheel Meierijstad. Eventuele keuzes en consequenties zullen in het kader van de gunning/opdracht t.z.t. worden voorgelegd aan college c.q. raad (indien nodig). Naar verwachting zal dat eind 2017 of begin 2018 plaatsvinden. Het doel is om zowel met WSD als IBN (als gezamenlijke contractpartners) tot één contract te komen en ten aanzien van Social Return een hoog rendement te behalen.

Het nieuwe integrale beheersysteem voor de openbare ruimte OBSURV is in ontwikkeling en op afzienbare termijn operationeel. OBSURV levert dan de gewenste areaalgegevens die de basis zijn voor beheer- en onderhoudsplannen en voor het opstellen van visies e.d.. Op dit moment is het echter nog niet mogelijk een overzicht te maken van het totale areaal omdat er vanuit de drie gemeenten geen uniforme definities bestonden van gelijksoortige beheergroepen. Alleen het aantal gemeentelijke laan- en parkbomen is bekend en bedraagt ca. 115.000 stuks.

M.i.v. 2015 is voor het beheer van de sportvelden ingezet op duurzaamheid: geen chemische gewasbeschermingsmiddelen meer. In Schijndel en Veghel werd deze aanpak al diverse jaren toegepast; in Sint-Oedenrode pas met ingang van dit jaar vanwege een nog lopend contract.

Een onderdeel van het groenbeleid zal betrekking hebben op het hondenuitlaat beleid. Door het wegvallen van de hondenbelasting en het grote verschil in het voorzieningsniveau in de drie voormalige gemeenten is een heroverweging hiervan noodzakelijk.

Kwaliteit

V: In het groenbeheerplan is het werken met kwaliteitseisen uit de kwaliteitscatalogus van CROW verder uitgebreid. Bosbeheer vindt plaats op basis van het Beheerplan dat jaarlijks tot uitvoer wordt gebracht door middel van werkplannen.

Beheer van sportvelden wordt uitgevoerd aan de hand van de "Kwaliteitszorg Grassportvelden gemeente Veghel". Aan de hand van dit plan wordt het onderhoud renovaties en het bemestingsregime bepaald. Sinds 2015 wordt op de Veghelse sportvelden structureel gewerkt aan duurzaamheid door in het kader van de zgn. Green Deal te anticiperen op het verbod op chemische gewasbeschermingsmiddelen.

SO: De verschillende onderhoudsniveaus zijn voor een belangrijk deel gekoppeld aan en vastgelegd in de groenstructuurvisie en zijn op grond van situering, functie en inrichting herkenbaar te onderscheiden. In een overgangszone naar het buitengebied met veel ruimte en aanliggende landschappelijke kwaliteiten voeren we de inrichting en beheer bijvoorbeeld meer natuurgericht uit. In het centrum daarentegen liggen de accenten meer op kwalitatief hoogwaardige ingericht openbaar gebied.

S: Het groenbeheersysteem van DHV is geheel aangepast. In 2013 en 2014 zijn de nieuwe areaalwijzigingen (als gevolg van recente plantsoenverkopen, participatieprojecten en omvormingen) doorgevoerd. In 2016 is DHV-Groenbeheer vervangen door Castor (ook van DHV).

Hoewel voorlopig de focus gericht is op operationeel beheer zal op termijn ook het strategische beheer opgepakt worden. Hiermee ontstaat een totaalvisie op het beheer van het openbaar groen, mogelijk als onderdeel van een integrale benadering van inrichting en beheer van de openbare ruimte (IBOR). In ieder geval zal gelet worden op samenhang met andere disciplines (wegbeheer, rioolbeheer) en aspecten als duurzaamheid, bedrijfsvoering, renovaties Groenbeheerplan.

In het nieuwe op te stellen groenbeleid voor Meierijstad zal o.a. aandacht besteed worden aan duurzaamheid, biodiversiteit en klimaatadaptatie. De samenhang tussen deze aspecten en betrokken

disciplines maakt een integrale benadering noodzakelijk, wat vervolgens zal leiden tot het implementeren van de IBOR-systematiek (Integraal Beheer Openbare Ruimte). In het onderhoudscontract voor 2018 e.v. zal een dussdanige beeldkwaliteit worden gerealiseerd, dat in geheel Meierijstad het openbare groen op een geharmoniseerde en passende wijze wordt onderhouden. Differentiatie of zonerings van netheidsbeelden zal daarbij noodzakelijk zijn. Integraal zal de inbreng van burgers worden opgenomen (participatie, adoptie). Waar mogelijk en verantwoord zal ook klachtenafhandeling direct bij de aannemer worden neergelegd. Streven is ook om het nieuwe groenbeleid digitaal toegankelijk te maken voor de burgers. Ook zal rekening gehouden moeten worden met de productiecapaciteit van de eigen dienst in relatie met uit te besteden werkzaamheden.

Budget 2018

Groen	begroot
Investeringen	0
Geraamde stand reserve / voorziening per 1 januari 2018	n.v.t.
Toevoeging	n.v.t.
Onttrekking	n.v.t.
Geraamde stand reserve / voorziening per 31 december 2018	n.v.t.

4. Speel terreinen

Kerncijfers

Kengetallen	
Speelplekken (st)	218
Speeltoestellen (st)	977

Beleid / beheer

V: In de Nota Speelruimtebeleid "De smaak van Spelen" uit 2010 is een eenduidig toetsingskader, op basis van wettelijke kaders en normen, vastgelegd. De buitenruimte is een essentieel deel van de leefwereld van kinderen en jongeren. Een goede bespeelbare buitenruimte met voldoende en goede speelvoorzieningen heeft een positief effect op de leefbaarheid van de wijken en dorpen. In het beheerplan Speelvoorzieningen "Grip op Beheer" uit 2012 zijn de werkzaamheden ten behoeve van het beheer en onderhoud van de speelvoorzieningen vastgelegd.

SO: In het speelruimtebeleid uit 1993 (tot 2005) is eveneens een normering voor het aantal speelvoorzieningen in een wijk vastgelegd, en de werkzaamheden m.b.t. het beheer en onderhoud van de speelvoorzieningen in de openbare ruimte.

S: In het Speelruimteplan 2000 (-2010) is een normering vastgelegd voor de beoordeling van formele en informele speelplekken.

Eind 2016 is een raamovereenkomst met leveranciers van speeltoestellen voor Meierijstad afgesloten. Dit jaar zullen alle gegevens van speelvoorzieningen worden vastgelegd in het nieuwe integrale beheersysteem OBSURV. Hierin worden eveneens de gegevens van de jaarlijkse inspecties (4 keer per jaar) vastgelegd. Daarmee wordt voldaan aan het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS). Deze gegevens vormen de basis van het beleidsplan en beheerplan dat in 2018 opgesteld moeten worden in het kader van de harmonisatie van het beheer en onderhoud. Daarvoor dient een beleidsplan worden opgesteld wat de basis moet zijn voor het inrichtings- en onderhoudsniveau van de openbare speelvoorzieningen in Meierijstad voor de komende 10 jaar.

Kwaliteit

In de WAS is vastgelegd dat de gemeente verantwoordelijk is voor het fysiek en veilig in stand houden van de speeltoestellen in de openbare ruimte. Daarom worden deze vier keer per jaar geïnspecteerd en onderhouden. Aan het eind van hun levensduur worden ze vervangen. De inspectieresultaten, het

onderhoud en de veiligheid worden in het beheersysteem bijgehouden en gemuteerd, zodat een up-to-date logboek aanwezig is (wettelijk vereist). Het inspecteren en onderhouden van de speeltoestellen is een professionele aangelegenheid die specifieke technische kennis vereist en moet voldoen aan de WAS. Inzet van burgers is beperkt tot het schoonhouden van de speelplaats en het melden van calamiteiten.

Budget 2018

Speelterreinen	begroot
Investeringen	0
Geraamde stand reserve / voorziening per 1 januari 2018	29
Toevoeging	67
Onttrekking	57
Geraamde stand reserve / voorziening per 31 december 2018	39

5. Wegen (verhardingen)

Kerncijfers

Kengetallen	
Asfaltverharding	2.400.000 m ²
Elementenverharding	3.100.000 m ²
Betonverharding	100.000 m ²
Totaal	5.600.000 m²
Waarvan:	
Rijbanen	3.500.000 m ²
Parkeren	320.000 m ²
Fietspad	380.000 m ²
Trottoir/voetpad	1.000.000 m ²
Overige	400.000 m ²
Totaal	5.600.000 m²

Beleid / Beheer

V: In 2012 heeft de raad het Beheerplan wegen 2012 - 2016 vastgesteld. Veghel voerde onderhoud uit op basis van een jaarlijks op te stellen operationeel plan. Actueel verkregen inspectieresultaten (eenmaal per 2 jaar) beïnvloeden het definitieve uitvoeringsplan. Daarnaast vond afstemming plaats tussen het operationeel plan en andere voorgenomen civiele werken en openbare werken.

SO: In 2013 is het wegbeheerplan 2014 - 2018 vastgesteld. Hierbij is besloten om alleen groot onderhoud aan asfaltwegen met een zekere verkeersfunctie uit te voeren. Iedere 3 jaar maken we een onderhoudsplanning voor de komende 5 jaar.

S: In 2014 heeft de raad het wegbeheerplan 2015 - 2018 vastgesteld. Schijndel voerde een onderhoudsbeleid conform de CROW-normen op basis van actuele weg-inspecties. Er vond afstemming plaats rond werkzaamheden voor projecten en/of andere disciplines.

Het cluster Wegen implementeert op dit moment de gegevens van visuele inspecties van verhardingen in het beheerprogramma OBSURV. Dit programma biedt de mogelijkheid om gegevens te genereren in overzichten en kaart beelden. Hiermee wordt het mogelijk om een integrale afstemming te bereiken tussen de verschillende (beheer-)plannen.

Kwaliteit

V: Veghel maakte gebruik van de CROW-systematiek voor een rationeel en maatschappelijk verantwoord wegbeheer en hanteerde het niveau B als norm.

SO: Ook Sint-Oedenrode maakte gebruik van de CROW-systematiek. Op basis van globale visuele inspecties werd het benodigde budget voor de komende 5 jaar geraamd en werden de effecten in beeld gebracht op de kwaliteit bij een tekort aan beschikbare budgetten. Voordat daadwerkelijk onderhoud werd voorbereid, onderwierpen ze de weg aan een gedetailleerde inspectie. De raad heeft bij de vaststelling van het laatste meerjarig onderhoudsplan gekozen voor een onderhoudsniveau waarbij op alle wegvlakken op kwaliteitsniveau C en D volgens de CROW-systematiek onderhoud wordt gepleegd.

S: Ook Schijndel maakte gebruik van de CROW-systematiek en hanteerde niveau B als uitgangscriterium. De inspectiegegevens werden jaarlijks geactualiseerd en geanalyseerd. Op basis daarvan werd de benodigde begrotingsruimte gereserveerd.

Het cluster Wegen bereidt een voorstel voor aan de gemeenteraad over het gewenste kwaliteitsniveau voor verhardingen in Meierijstad. Dit kwaliteitsniveau hangt samen met wat de gemeenteraad voor kwaliteit wenst voor haar openbare ruimte. Dit kwaliteitsniveau, bepaald ook welke financiële ruimte moet worden gereserveerd binnen de begroting.

Budget 2018

Wegen (verhardingen)	begroot
Investerings	0
Geraamde stand reserve / voorziening per 1 januari 2018	3.093
Toevoeging	1.531
Onttrekking	1.689
Geraamde stand reserve / voorziening per 31 december 2018	2.935

6. Riolering

Kerncijfers

Kengetallen	
Riolen	537 km
Gemalen	83 stuks
Persleidingen	204 km
Putten	12.773 stuks
Pompunits	1.330 stuks
IBA's	103 stuks

Beleid / beheer

Op 21 september 2017 wordt/is het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Meierijstad 2017 - 2022 vastgesteld.

Hierin is het beleid vastgelegd hoe vanuit de ambities, zoals beschreven in de Mijlpalen van Meierijstad, invulling wordt gegeven aan de 3 zorgplichten voor respectievelijk afvalwater, hemelwater en grondwater en wat daar aan middelen voor nodig zijn.

Kwaliteit

In het VGRP is uitgegaan van de ambities afgeleid van de Mijlpalen van Meierijstad met een relatief hoog ambitieniveau (participatie, leefbaarheid, innovatie, duurzaamheid en gezondheid) en rekening houdend met aspecten als klimaatverandering.. Dit betekent dat rekening wordt gehouden met voldoende ruimte en middelen voor opvang en berging van hemelwater.

Uitvoering vindt plaats op basis van een jaarlijks op te stellen operationeel plan, waarin een concreet jaarprogramma wordt samengesteld voor dagelijks onderhoud en beheer, vervanging en renovatie,

onderzoek en inspecties en te treffen maatregelen, afgeleid uit de doelstellingen zoals vastgelegd in het VGRP.

De werkzaamheden worden afgestemd op zowel geplande ondergrondse (nutsvoorzieningen) als overige bovengrondse werkzaamheden.

Budget 2018

Met het vaststellen van het VGRP+ is ervoor gekozen om met ingang van 2018 vooraf te sparen voor toekomstige vervangingsinvesteringen (er wordt gewerkt met een spaarvoorziening).

Riolering	begroot
Klein onderhoud	
Groot onderhoud (* in het VGRP+ wordt geen onderscheid gemaakt tussen klein en groot onderhoud, bedrag betreft dus het totale onderhoud)	1.124*
Investeringen	3.018
Geraamde stand reserve / voorziening per 1 januari 2018	28.592
Toevoeging	2.434
Onttrekking	3.018
Geraamde stand reserve / voorziening per 31 december 2018	28.008

7. Haven en passanten haven

Kerncijfers

Kengetallen	
Aantal ligplaatsen passantenhaven	24 genummerde plaatsen 12 ongenummerde plaatsen
Aantal ligplaatsen beroepsvaart	35 ligplaatsen 10 losplaatsen

Beleid / beheer

Er is sprake geweest van fors achterstallig onderhoud bij de kadeconstructies. De afgelopen jaren is bij de opwaardering van de Zuid-Willemsvaart de Industriehaven en de kade langs de Zuid-Willemsvaart volledig gerenoveerd en geschikt gemaakt voor vaarklasse 4.

Aan de kades van de Oude Haven (inclusief Passantenhaven) moet nog groot onderhoud plaatsvinden. Dit gebeurt in het kader van het project Passantenhavens kades verbeteren.

Voor het groot onderhoud van de kadeconstructies is in 2016 een beheersplan opgesteld. Dit moet nog in de meerjarenbegroting verwerkt worden. Hierbij blijft het uitgangspunt dat de overslaggelden 100% kostendekkend blijven.

Kwaliteit

Budget 2018

Haven	begroot
Klein onderhoud	4
Groot onderhoud	n.v.t.
Investerings	100
Geraamde stand reserve / voorziening per 1 januari 2018	n.v.t.
Toevoeging	n.v.t.
Onttrekking	n.v.t.
Geraamde stand reserve / voorziening per 31 december 2018	n.v.t.

8. Gebouwen

Kerncijfers

Kengetallen	
Ambtelijke huisvesting (st)	5
Maatschappelijk vastgoed (st)	83
Strategisch vastgoed (st)	5
Monumentale objecten (st)	5
Overig vastgoed (st)	22

Beleid / beheer

Werkzaamheden t.b.v. uniformering MJOP

Op dit moment worden voorbereidende werkzaamheden verricht voor de aanbesteding van de inspectie van de gebouwen van Meierijstad. Om te komen tot een MJOP Meierijstad is een inspectie naar de huidige stand van onderhoud noodzakelijk. In de drie gemeenten zijn de inspecties in verschillende jaren voor het laatst uitgevoerd (periode 2013 -2015). Actualisatie van de bestaande meerjarige onderhoudsplannen (MJOP) is daarom ook noodzakelijk. Ook voor een eenduidige uniforme benadering van uitgangspunten en kwaliteitsniveaus is dit van belang.

Informatie is de laatste maanden verzameld van het totale vastgoed van Meierijstad. Het betreft circa 120 vastgoedobjecten. Informatie is ook verzameld om voldoende betrouwbare informatie te verstrekken aan inschrijvende partijen.

De planning is dat op 11 september 2017 gestart wordt met een meervoudige aanbesteding. Uit een voorselectie van plm. 15 leveranciers zijn nu 5 (regionale) leveranciers geselecteerd die uitgenodigd worden voor deze aanbesteding.

De verwachting is dat medio november 2017 een gunning kan plaats vinden waarna direct aangevangen kan worden met de inspectie naar de onderhoudsstaat van de gebouwen.

Verwacht wordt dat omstreeks 1 maart 2018 alle inspectiegegevens aangeleverd worden waarna verwerking ervan in het vastgoedsysteem kan plaats vinden.

Uitgangspunt hierbij is dat het 2^e kwartaal 2018 de MJOP Meierijstad aangeleverd kan worden. Bezien zal dan moeten worden hoe de verwachte investeringen in de pas lopen met de huidige stortingen en of er eventueel bezuinigingslagen nodig zijn.

Uitgangspunt voor het MJOP wordt de NEN 2767 waarbij de in deze norm omschreven kwaliteitsniveau leidend zijn.

Conditie score volgens NEN 2767

De NEN 2767 is ontwikkeld om een uniformiteit te krijgen in het beoordelen van de conditie van gebouw en installaties en vereenvoudigt het objectief vastleggen van de technische kwaliteit van bouw- en installatieonderdelen. Voor het aangeven van de conditie van installaties wordt de volgende schaal toegepast:

1. *geen of zeer beperkte veroudering*
2. *beginnende veroudering.*
3. *plaatselijk zichtbare veroudering zonder dat de functie van het bouw-/installatiedeel in gevaar komt.*
4. *functie van installatiedelen is incidenteel in gevaar.*
5. *verouderingsproces is zover gevorderd dat het onomkeerbaar is.*
6. *maximale gebreken*

Duurzaamheid

Gelijktijdig met de onderhoudsinspecties wordt aan het inspectiebureau gevraagd om een Quick scan duurzaamheid uit te voeren. Dit om in hoofdlijnen in beeld te krijgen welke duurzaamheidsmaatregelen bij het gemeentelijk vastgoed in de toekomst mogelijk uitvoerbaar zijn om hiermee ook een Duurzaam Meerjarig Onderhoudsplan (DMOP) op te stellen.

Hierbij zullen dan tevens globale investeringen zichtbaar zijn wat het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed gaat kosten met de voorgestelde maatregelen.

Vanuit het atelier Vastgoedbeheer is al een eerste inventarisatie opgesteld voor de "standaard" mogelijke duurzaamheid-maatregelen bij Vastgoed.

Inhoud van het MJOP wordt een overzicht van alle onderhoudswerkzaamheden die nodig zijn voor het (10 jaar) in stand houden van het gebouw volgens een gewenst kwaliteitsniveau. Uitgangspunt in het nog te vormen en te besluiten vastgoedbeleid is dat ten minste het niveau 3 hiervoor gehanteerd wordt (plaatselijk zichtbare veroudering zonder dat de functie van het bouw-/installatiedeel in gevaar komt).

Na de uitgevoerde inspectie wordt inzichtelijk in welke niveau de panden zich begeven en zal Indicatief zal in beeld gebracht worden wat de kosten bedragen om de panden een hoger of lager niveau te handhaven.

Planning

Start aanbesteding inspectie gebouwen	11 september 2017
Beoordeling inschrijvingen	9 oktober 2017
Definitieve gunning opdracht	6 november 2017
Start uitvoering overeenkomst	7 november 2017
Invoer gebouwen Veghel en St. Oedenrode in Ultimo	aug 2017- dec 2017
Uitvoering inspectie fase 1	nov / dec 2017
Uitvoering inspectie fase 2	dec / jan 2018
Uitvoering inspectie fase 3	jan / feb 2018
Invoer inspectiegegevens in vastgoedapplicatie	maart / april 2018
Beoordeling MOP na invoer	april / mei 2018
Overleg atelier financiën omtrent 1 ^e resultaten MOP	mei 2018
Eventueel aanpassing/bijstelling MOP	mei / juni 2018
Advies college B&W omtrent MJOP	juni / juli 2018
Aanbieding aan gemeenteraad	juli / aug 2018

Inhoud

Het onderhouden van de kapitaalgoederen vastgoed / gebouwen waarborgt de continuïteit van de voorzieningen. Het onderhoud zoals in het MJOP zichtbaar gebracht zal kunnen worden bestaat uit de hoofdgroepen:

- Groot onderhoud

Uitvoering van periodiek (groot) onderhoud en renovatie. Het betreft hoofdzakelijk werkzaamheden met een cyclus groter als 1 jaar en waarbij vaak ook sprake is van vervanging van installaties, dakbedekking etc. Ook het buitenschilderwerk met cycli van 6 jaar valt hieronder.

- Klein Onderhoud

Werkzaamheden die jaarlijks terugkerend zijn als klein/correctief/klachten- of contractonderhoud

- Duurzame maatregelen

Maatregel die een verbetering van de verduurzaming / energie labeling ten gevolge hebben.

Kwaliteit

Momenteel wordt op onderdelen nog gewerkt volgens de 3 bestaande MOP's uit de 3 afzonderlijke gemeenten. Basis is hierin veelal de bestaande afspraken/procedures en contracten die vaak nog lopende zijn.

Na de inventarisatie, en inspectieronde en vaststelling van het MJOP (medio 2018) kan uniformiteit van het onderhoudsbeleid plaats vinden en kunnen verschillende contracten m.b.t. verschillende onderhoudszaken centraal worden aanbesteed.

De vastgoedobjecten, gegevens en contracten van met name Veghel en St. Oedenrode worden in de vastgoedapplicatie Ultimo verwerkt om zaken centraal zo veel als mogelijk te beheren. Deze applicatie was in gemeente Schijndel in gebruik en door het afgelopen contract met Planon (juli 2017 /Veghel) en het ontbreken van een vastgoedapplicatie in St. Oedenrode is de keuze gemaakt om dit in Ultimo te implementeren. Deze implementatie bracht overigens ook geen (grote) kosten met zich mee waardoor een aanbesteding overbodig was.

Hiermee werd tevens de mogelijkheid geboden om digitaal te gaan werken voor het verstrekken van opdrachten van (raam)contracten. Ook het (informatie)beheer van contracten, inventaris, installaties, leveranciers voor het atelier vastgoedbeheer wordt hiermee vorm gegeven.

Uitgangspunten voor het MJOP Meierijstad zijn o.a.:

- o De onderhoudsplannen (MOP) voor onderhoud gebouwen bestrijken een looptijd van 10 jaar
- o De onderhoudsplannen worden driejaarlijks geactualiseerd.
- o Onderhoud van groen/plantsoenen gelegen naast vastgoedobjecten worden niet in de MOP vastgoed meegenomen en worden geacht bij het atelier BOR ondergebracht te zijn
- o Bestrating /verharding en hekwerken die enkel een gebouw afsluiten worden opgenomen in het MOP vastgoed

Budget 2018

Gebouwen	begroot
Investerings	0
Geraamde stand reserve / voorziening per 1 januari 2018	4.254
Toevoeging	1.517
Onttrekking	2.139
Geraamde stand reserve / voorziening per 31 december 2018	3.632

BIJLAGE 4: UITGANGSPUNTEN BEGROTING 2018 - 2021

Wat	Uitgangspunt 2018
Algemeen	Lasten en baten worden op basis van het bestaande beleid geraamd, inclusief de besluiten die de raad tot en met juli 2017 heeft genomen.
	Nieuw beleid c.q. gewijzigd beleid wordt opgenomen conform de Mijlpalen van Meierijstad 2017-2022.
Aantal inwoners Meierijstad	De rekeneenheid voor het aantal inwoners per 1 januari 2018 bedraagt 79.898 (werkelijk aantal per 1 januari 2017).
Aantal woonruimten Meierijstad	De rekeneenheid voor het aantal woonruimten bedraagt 33.599, op basis van de Betalingsspecificatie Algemene Uitkering maart 2017 (woonfunctie 33.148, logiesfunctie 353, uitwonende studenten 98).
Prijsstijging	Het totale bedrag voor de prijsstijging zal op één verzamelbudget worden gereserveerd binnen het programma O onder "overige baten en lasten". De hoogte van het verzamelbudget wordt gebaseerd op het verschil tussen nominale en lopende prijzen op basis van de meicirculaire 2017.
	Als prijsstijgingen contractueel zijn bepaald, zal het betrokken budget worden verhoogd ten laste van het verzamelbudget.
	De percentages voor prijsstijgingen baseren we op verwachtingen van het Centraal Plan Bureau (CPB) voor prijs netto materiële overheidsconsumptie (imoc) Bron: Centraal Economisch Plan 2017, bijlage 8. Voor 2018 gaan we uit van 1,6%.
Loonkosten	De loonkosten van het gemeentelijk personeel worden op basis van de vastgestelde formatie per 1 mei 2017 berekend.
	De cao is geëindigd op 1 mei 2017. De verwachting is dat de lonen in 2018 met 2% zullen stijgen. De omvang van het totaalbudget voor personeelskosten wordt vooralsnog gebaseerd op de afgesloten cao per 1-1-2016 (is inclusief de verhoging per 1-1-2017).
Ingeleend en uitgeleend personeel	Voor de kosten van tijdelijk personeel ter vervanging wordt geen budget opgenomen.
Werkkostenregeling	Voor de Werkkostenregeling is maximaal het wettelijk toegestane budget beschikbaar, 1,2% van de loonkosten.
Onroerende zaak belastingen	De waardebepaling voor woningen en niet-woningen wordt vastgesteld aan de hand van de waarde peildatum 1 januari 2017. Waarde mutaties worden gecompenseerd in het tarief (een gelijkblijvende opbrengst).
	De tarieven worden met ingang van 2018 verhoogd met een indexering van 2% per jaar.
	In 2018 worden de tarieven extra verhoogd met 2% bovenop de jaarlijkse indexering van 2%.
Grond	Het aantal geraamde m2 grondverkoop is gebaseerd op de actuele en te verwachten afzetprognoses voor woningbouw en bedrijventerreinen. De grondprijzen per complex zijn gebaseerd op de voor 2017 vastgestelde grondprijzen.
Te ontvangen huren	Contractueel overeengekomen prijsaanpassingen worden verwerkt. Overige ramingen worden opgehoogd met het percentage prijscompensatie van 1,6%.
Subsidies	Het aantal subsidies en de samenstelling ervan wordt constant geraamd op basis van 2017. Voor de indexeringen worden de algemene subsidieverordening Meierijstad nageleefd.

Algemene Uitkering	Bij de berekening van de algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt uitgegaan van de meicirculaire 2017. Nieuwe extra middelen in verband met (nieuwe) taakmutaties worden afgezonderd voor beleid ter zake. Daar waar "winstwaarschuwingen" vanuit deze circulaire worden gegeven worden deze als stelpost in de begroting meegenomen.
Verbonden partijen.	De bijdragen voor verbonden partijen zijn gebaseerd op de kadernota's en begrotingen 2018 van de verbonden partijen.
Rente en dividend	Voor de berekening van de totale rentekosten wordt alle betaalde rente over aangetrokken lang- en kortlopende geldleningen opgeteld. Hierop wordt de terugontvangen rente van derden in mindering gebracht. Er wordt geen rente over eigen financieringsmiddelen berekend. De 'Notitie rente 2017' van het BBV wordt toegepast.
Rente grondexploitatie	Voor de Grondexploitatie wordt een afzonderlijk rentepercentage bepaald. De 'Notitie grondexploitatie 2016' alsmede de notitie "faciliterend grondbeleid" van het BBV wordt toegepast.
Afschrijvingen	De afschrijvingen zijn in overeenstemming met de notitie waarderen en afschrijven Meierijstad 2017.
Toerekening overhead	De overheadkosten worden toegerekend op basis van de enkelvoudige opslagmethode.
Vervangingsinvesteringen	Vervangingsinvesteringen worden opnieuw aangevraagd bij een kadernota. Voor 2018 vindt inventarisatie plaats van vervangingsinvesteringen bij de voorbereiding van de programmabegroting 2018. Bij de programmabegroting 2018 zullen deze integraal worden afgewogen.
Toerekening personeelskosten	De omvang van het totaalbudget voor personeelskosten alsmede de toegerekende bijkomende personeelskosten, opslagen en overheadkosten binnen de exploitatie, blijft gelijk aan het niveau van 2017.
Transities sociaal domein	Het Sociaal Domein wordt " budgettair neutraal" uitgevoerd. De financiën van het sociaal domein is een gesloten systeem waarbij overschotten gereserveerd worden binnen een reserve sociaal domein.

GERAAMDE OPBRENGSTEN TARIEVEN BELASTINGEN, LEGES EN RECHTEN

Soort	Basis	Prijsmutatie
Onroerende zaakbelastingen, woningen	Mijlpalen van Meierijstad	2%
	Indexering Extra verhoging	2%
Onroerende zaakbelastingen, niet-woningen	Mijlpalen van Meierijstad	2%
	Indexering Extra verhoging	2%
Leges	Basis 100% kostendekkend	100% kostendekkend
Precariobelasting	Aantal eenheden is conform niveau 2017 Indexering	2%
Reclamebelasting	Aantal eenheden is conform niveau 2017 Indexering	2%
Afvalstoffenheffing	Aantal eenheden is conform niveau 2017	100% kostendekkend
Rioolheffing gebruikers:	Aantal eenheden is conform niveau 2017 Basis VGRP 2017-2021	100% kostendekkend
Rioolheffing eigenaren:	Aantal eenheden is conform niveau 2017 Basis VGRP 2017-2021	100% kostendekkend
Rioolheffing grootgebruikers:	Aantal eenheden is conform niveau 2017 Basis VGRP 2017-2021	100% kostendekkend
Scheepvaartrechten	Scheepvaartrechten	100% kostendekkend
Marktgeden:	Aantal eenheden is conform niveau 2017. Aansluiting bij tarieven regiogemeenten	0 %
Verblijfsbelasting	Bijstelling met prijsindex	2%
Begraafenisrechten:	Aantal eenheden is conform niveau 2017	2%

BIJLAGE 5: TOELICHTING LOKALE HEFFINGEN

Berekening kostendekkendheid	Bedragen x € 1.000
Rioolheffing	
Kosten taakvelden incl. omslagrente	4.751.311
Straatreiniging	168.125
Sloten en stadswateren	59.252
Kwijtschelding	77.734
Inkomsten taakvelden, excl heffingen	-58.150
Netto kosten taakveld	4.998.272
Toe te rekenen kosten	
Overhead incl. omslagrente	447.819
BTW	1.346.369
Totaal toe te rekenen kosten	1.794.188
Totale kosten	6.792.460
Opbrengst heffingen	6.792.460
Dekkingspercentage	100,00%

Berekening kostendekkendheid	Bedragen x € 1.000
Afvalstoffenheffing	
Kosten taakvelden incl. omslagrente	6510537
Straatreiniging	64764
Kwijtschelding	60000
Inkomsten taakvelden, excl heffingen	-1977622
Netto kosten taakveld	4657679
Toe te rekenen kosten	
Overhead incl. omslagrente	656847
BTW	1061539
Totaal toe te rekenen kosten	1718386
Totale kosten	6376065
Opbrengst heffingen	6376065
Dekkingspercentage	100,00%

Leges

De verschillen in de te belasten diensten en in de hoogte van tarieven tussen de voormalige gemeenten waren doorgaans groot. Dit was het gevolg van verschillen in beleid en de daarmee samenhangende verschillen in werkprocessen. Op veel vakgebieden moet het nieuwe "Meerijstadbeleid" nog vastgesteld worden. Tot op heden wordt daar dus nog het "oude" beleid en de daarbij behorende werkprocessen uitgevoerd. Ook het gemeentelijk legesbeleid van de drie voormalige gemeenten was verschillend, bijvoorbeeld op het gebied van de zogenaamde kruissubsidiëring.

Vooruitlopend op het nieuwe Meerijstadbeleid op de verschillende vakgebieden zijn de tarieven voor de dienstverlening, ondanks de verschillen in werkprocessen en daarmee kosten, geharmoniseerd. Aan de burgers van de 3 domeinen Veghel, Schijndel en Sint-Oedenrode is het niet uit te leggen dat voor, op het oog dezelfde dienstverlening binnen de gemeente Meerijstad, verschillende tarieven worden

gehanteerd. Zodra op onderdelen nieuw uniform beleid en de bijbehorende werkprocessen zijn vastgesteld, zullen de tarieven in de legestarieventabel opnieuw worden bepaald. Van belang daarvoor is dat ook het gemeentelijk legesbeleid inmiddels in het eerder vermelde raadsvoorstel uniform en eenduidig is geformuleerd. De uitgangspunten van dit nieuwe tarievenbeleid zijn:

1. De legestarieventabel wordt ingedeeld in clusters van samenhangende diensten, waarbij de mate van kostendekking per cluster wordt bepaald en de heffingsstructuur zo transparant en eenvoudig mogelijk is.
2. De inkomsten en uitgaven worden per cluster van samenhangende diensten in de Paragraaf lokale heffingen in de begroting en de jaarrekening verantwoord, zodat inzicht bestaat in de mate van kostendekking per cluster. Binnen deze paragraaf in de jaarrekening worden ook de meer dan summier verschillen tussen de begroting en de behaalde opbrengst verantwoord.
3. Alle in de begroting opgenomen kosten die aan een individuele dienstverlening kunnen worden toegerekend, worden in de kostenberekening meegenomen.
4. Bij de vaststelling van tarieven ten behoeve van de dienstverlening wordt een overzicht van activiteiten overgelegd die in het kader van de dienstverlening wordt verricht. In dit overzicht wordt tevens vastgelegd welke kosten met de dienstverlening zijn gemoeid, met een verwijzing naar de begrotingspost(en) waarop ze worden verantwoord. Indien bekend, wordt het begrote aantal dienstverleningen vermeld en de kosten per individuele dienstverlening. Bij ontbreken van gegevens voor de berekening van de kosten per activiteit, wordt voor de berekening van deze kosten uitgegaan van de gemiddelde tijdsbesteding per activiteit vermenigvuldigd met het rekkentarieef per uur zoals dat in de begroting wordt gehanteerd.
5. Bij het voorleggen van legestarieven aan de gemeenteraad is het kostenveroorzakersbeginsel het uitgangspunt, waarbij gestreefd wordt naar 100% dekking van de kosten voor de individuele dienstverlening. Afwijkingen van dit uitgangspunt worden gemotiveerd als keuze aan de gemeenteraad voorgelegd.
6. Kruissubsidiëring wordt alleen ingezet als beleidsinstrument om ongewenste effecten van de hoogte van de legestarieven te voorkomen. De kruissubsidiëring vindt alleen plaats binnen de cluster van samenhangende diensten. Als er gebruik wordt gemaakt van het instrument van kruissubsidiëring wordt dit bij het voorstel gemotiveerd als keuze aan de gemeenteraad voorgelegd.
7. Als de kosten van de heffing en invordering (perceptiekosten) van leges hoger zijn dan de direct met de dienstverlening verbonden kosten, wordt voor de kosten van deze dienstverlening geen tarief in de verordening opgenomen. Er wordt een overzicht gemaakt van de dienstverlening en de kosten daarvan, waarvoor geen tarief in de leges tarieventabel wordt opgenomen.

De verschillende tarieven zijn nu nog gebaseerd op een gemiddeld of meest passend tarief voor de diverse dienstverleningen. Hoewel er door de vereffening van de verschillen in tarieven voor de burgers van de 3 domeinen wel wijzigingen zijn, is het gemiddelde niveau van de leges sinds 2016 ongewijzigd. Dit geldt ook voor de mate van kostendekking.

BIJLAGE 6: TOELICHTING VERBONDEN PARTIJEN

Gemeenschappelijke regelingen

Belastingssamenwerking Oost Brabant (BSOB)			
Algemene informatie			
<ul style="list-style-type: none"> • Programma: O. Bestuur en ondersteuning • URL: www.bs-ob.nl • Verantwoordelijk bestuurder: J.H.M. (Jan) Goijaarts • Veranderingen in het belang van Meierijstad in verbonden partij: ja (zie hieronder bij ontwikkelingen) • Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling • Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder Goijaarts 			
Openbaar belang			
<p>In het kader van deze regeling worden de belangen van de deelnemers behartigd, elk voor zover het hun grondgebied en hun belangen betreft, op het gebied van:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. De heffing en invordering van gemeentelijke belastingen (domein Veghel) b. De uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken, waaronder tevens wordt begrepen de administratie van vastgoedgegevens op basis van die wet en het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden (domein Veghel) 			
Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij			
<p>In 2016 heeft de gemeente Veghel in verband met de herindeling besloten om uit de gemeenschappelijke regeling te treden. 2017 geldt als overgangsjaar waarin de BSOB nog een deel van de werkzaamheden (voor het grondgebied van de voormalige gemeente Veghel) blijft uitvoeren. Voor de 'fictiekosten' is een liquidatiebegroting opgesteld.</p>			
De belangrijkste risico's bij de verbonden partij			
Financieel belang:			
<p>Dit bedrag is de nog resterende en samengestelde afkoopsom. Hierbij wordt verwezen naar het Projectplan uittreding gemeente Veghel van 29 november 2016.</p>			
	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage van gemeente		664.893	vervalt
Eigen vermogen per 1-1	542.000	1.414.000	
Eigen vermogen per 31-12	1.414.000		
Vreemd vermogen per 1-1	11.516.000	9.402.000	
Vreemd vermogen per 31-12	9.402.000		
Resultaat			

Brabants Historisch Informatie Centrum			
Algemene informatie			
<ul style="list-style-type: none"> • Programma: O. Bestuur en ondersteuning • URL: www.bhic.nl • Verantwoordelijk bestuurder: M.A. (Marcel) Fränzel • Veranderingen in het belang van Meierijstad in verbonden partij: nee • Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling • Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door burgemeester Fränzel 			
Openbaar belang			
<p>Het Brabants Historisch Informatie Centrum is ingesteld met het doel de belangen van de minister, de gemeenten en de waterschappen bij alle aangelegenheden betreffende archiefbescheiden en collecties die berusten in de rijksarchiefplaats in de provincie Noord-Brabant en de archiefbewaarplaats van de gemeenten en waterschappen, in gezamenlijkheid te behartigen.</p> <p>Hieronder valt het behouden, bewerken en benutten van de archiefbescheiden opgenomen in de rijksarchiefbewaarplaats in de Provincie Noord-Brabant en de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten en waterschappen. Daarnaast in volgorde van prioriteit: verbetering digitale dienstverlening, het archief als informatiecentrum en verbetering lokale dienstverlening.</p>			
Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij			

Brabants Historisch Informatie Centrum

De ambities van het BHIC liggen vast in de beleidsvisie 'Gegist Bestek: het BHIC in 2019'. In deze notitie worden de meerjarige trends onderscheiden die de toekomstagenda van het BHIC zullen bepalen: verdere daling van het fysieke publieksbereik, sterke stijging van het digitale publieksbereik, voorts de noodzaak tot toenemende samenwerking met andere erfgoed aanbieders en verdere afslanking van de eigen organisatie.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Financieel belang:

*Bestemmingsfonds instandhouding De Citadel wordt naar verwachting in 2017 opgeheven.

	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage van gemeente		276.953	278.198
Eigen vermogen per 1-1	2.033.518	2.906.805	460.000
Eigen vermogen per 31-12	2.906.805	460.000*	449.500
Vreemd vermogen per 1-1	2.124.923	2.029.283	2.006.000
Vreemd vermogen per 31-12	2.029.283	2.006.000	1.883.000
Resultaat	873.287		

Veiligheidsregio Brabant-Noord

Algemene informatie

- Programma: 1. Veiligheid
- URL: <https://www.vrbn.nl/>
- Verantwoordelijk bestuurder: M.A. (Marcel) Fränzel
- Bestuurlijk vervanger: E.M.J.M. (Eus) Witlox
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door burgemeester Fränzel

Openbaar belang

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft als taak zorg te dragen voor crisisbeheersing, risicobeheersing, brandweezorg, bevolkingszorg en geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises met als doel gezamenlijk de fysieke veiligheid en maatschappelijke continuïteit in de regio te borgen.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

- Versteving organisatie brandweer ten behoeve van het uitvoering geven aan beleidsplan 2016-2019. De versteving zal vorm worden gegeven in twee tranches. Waarbij de eerste tranche bekostigd wordt uit de algemene reserves (2017/2018). Verwacht wordt dat voor de tweede tranche (vanaf 2019) een verhoging van de inwonersbijdrage (in totaliteit van € 8 tot € 10 per persoon) noodzakelijk is. In het najaar 2018 en voorjaar 2019 worden hiertoe voorstellen gepresenteerd aan het Algemeen Bestuur in de Bestuursconferentie.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Het Algemeen Bestuur heeft besloten om niet verder op de taakuitvoering van brandweer Noord Brabant te bezuinigen. Verder bezuinigen zullen grote gevolgen hebben voor de veiligheid van burgers.

Financieel belang:

	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage van gemeente		3.601.571	3.606.771
Eigen vermogen per 1-1	10.580.000	9.290.000	
Eigen vermogen per 31-12	9.290.000		
Vreemd vermogen per 1-1	14.505.000	17.930.000	
Vreemd vermogen per 31-12	17.930.000		
Resultaat			
• BBN	-213.000		
• GHOR	0		
• GMC	999.000		
Totaal	786.000		

Openbaar Onderwijs Groep (OOG)

Algemene informatie

- Programma: 4. Onderwijs
- URL: www.stichtingoog.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: J.C.M (Coby) van der Pas
- Bestuurlijk vervanger: M.H.B. (Menno) Roozendaal
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in het gemeenschappelijk orgaan door wethouder Van der Pas

Openbaar belang

Onze gemeente heeft samen met de gemeenten Bernheze, Boekel, Landerd, Oss en Uden met ingang van 1 januari 2000 het openbaar basisonderwijs op afstand geplaatst door conform artikel 48 WPO de instandhouding van de openbare basisscholen over te dragen aan de stichting Openbaar OnderwijsGroep (OOG). Per 1 januari 2018 is stichting OOG gefuseerd met Stichting Katholiek Basisonderwijs en is er een nieuw samenwerkingsbestuur ex artikel 17 WPO ontstaan.

Als gevolg van deze overdracht oefent de nieuwe stichting c.q. samenwerkingsbestuur nagenoeg alle taken en bevoegdheden van het bevoegd gezag uit, met uitzondering van een aantal specifieke aan de gemeenteraad/-raden toebedeelde 'toezicht'taken. Om te voorkomen dat het samenwerkingsbestuur telkens met zes gemeenten afzonderlijk moet onderhandelen is coördinatie van het toezicht gewenst. Daartoe is een gemeenschappelijk regeling (GR) in het leven geroepen, waarbij het Gemeenschappelijk Orgaan (GO) de aan de gemeenteraad/-raden toebedeelde taken/bevoegdheden uitoefent. Een tweetal bevoegdheden is uitgezonderd te weten (het instemmen met) de wijziging van de statuten en (het instemmen met) het ontbinden van de stichting. Deze bevoegdheden blijven bij de individuele gemeenteraden.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

Als gevolg van de fusie tussen OOG en SKBO tot een nieuw samenwerkingsbestuur zijn nieuwe statuten opgesteld en is de GR aangepast. De deelnemende raden hebben in december 2017 met de nieuwe statuten en de aangepaste GR ingestemd.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Financieel belang:

	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage van gemeente	0	0	0
Eigen vermogen per 1-1			
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1			
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat			

Regionaal Bureau Leerplicht

Algemene informatie

- Programma: 4. Onderwijs
- URL: www.rblbno.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: J.C.M (Coby) van der Pas
- Bestuurlijk vervanger: M.H.B. (Menno) Roozendaal
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder Van der Pas

Openbaar belang

Het Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO) voert voor de gemeente Meierijstad en de regio de Leerplichtwet en de RMC-wet uit. Het bureau ziet erop toe dat kinderen tussen de 5 en 18 jaar onderwijs volgen en dat kinderen tussen de 18

en 23 jaar een startkwalificatie halen. Een startkwalificatie is een mbo-diploma op minimaal mbo-niveau 2.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

N.v.t.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Deze gemeenschappelijke regeling kent een beperkte risicoparagraaf: indien het Rijk haar specifieke uitkering voor gemeente drastisch terugbrengt kan de dekking van de RBL-begroting in geding komen. Dit wordt echter niet voorzien, gelet op de wettelijke taken. Een ander risico is dat de personeelslasten door cao-ontwikkelingen gaan stijgen, maar dit is risico is vergelijkbaar met die van de gemeente ten aanzien van loonontwikkelingen.

Financieel belang:

	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage van gemeente	n.v.t.*	184.015	184.301
Eigen vermogen per 1-1	130.085	137.609	Nog niet bekend
Eigen vermogen per 31-12	137.609	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen per 1-1	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen per 31-12	n.v.t.	n.v.t.	N.v.t.
Resultaat	7.524		

* in 2016 waren niet alle Meierijstad-gemeenten aangesloten bij het RBL BNO.

Werkvoorzieningschap De Dommel (WSD)

Algemene informatie

- Programma: 6. Sociaal domein
- URL: www.wsd-groep.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: M.H.B. (Menno) Roozendaal
- Bestuurlijk vervanger: J.H.M. (Jan) Goijaarts
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder Roozendaal en raadslid Marischka Klotz (vervanger raadslid J. van Gerwen).

Openbaar belang

Het schap heeft ten doel de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (hierna te noemen: 'Wsw'). Ter realisering van deze doelstelling draagt het schap er onder meer zorg voor dat zij aan zoveel mogelijk ingezetenen, die blijkens een indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking tot de doelgroep behoren, een dienstbetrekking aanbiedt voor het verrichten van arbeid onder aangepaste omstandigheden. Vanaf 1 januari 2015 is de toegang tot de Sociale Werkvoorziening afgesloten en kunnen geen nieuwe dienstverbanden worden aangegaan. Werknemers met een dienstverband per 31 december 2014 behouden hun rechten.

1. Het schap heeft mede ten doel andere vormen van gesubsidieerde arbeid uit te voeren dan wel te doen uitvoeren. Het AB van WSD kan hiertoe een of meerdere privaatrechtelijke rechtspersonen oprichten.
2. Het AB is bevoegd om onder nader door hem te stellen voorwaarden met niet aan de regeling deelnemende gemeenten en of met andere derden overeenkomsten aan te gaan ter uitvoering van vormen van gesubsidieerde arbeid, scholing en of begeleiding.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

De Participatiewet vraagt om veranderingen en doet een beroep op het innovatief vermogen van gemeenten en SW-bedrijven. WSD en de deelnemende gemeenten moeten deze herstructurering in de komende tijd vorm geven. De Participatiewet heeft als hoofddoelstelling het tot stand brengen van één wettelijke regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt. Omdat met de komst van de P-wet de voorgenomen bezuinigingen op de SW voor een belangrijk deel blijven bestaan blijft het zaak om innovatieve oplossingen te zoeken in samenwerking tussen regio gemeenten en SW bedrijf.

De gemeenteraad heeft in haar vergadering van juni 2017 besloten in te stemmen met de zienswijze van het college:

1. In te stemmen met het voortzetten van het transitiearrangement van de WSD in 2017 en

Werkvoorzieningschap De Dommel (WSD)

- 2018 en de WSD daar schriftelijk over te informeren;
2. in te stemmen met de uitvoering van Wsw oud binnen de GR WSD;
 3. in te stemmen met de uitvoering van Beschut werken nieuw binnen de GR WSD;
 4. in te stemmen met de rapportage van de WSD, het transitiearrangement als basis vast te stellen en te kiezen voor het experimenteren met Hét Participatiebedrijf (prototype 1);
 5. in te stemmen met het creëren van de financiële ruimte die nodig is om door te ontwikkelen, vanuit de reserves van WSD;
 6. in te stemmen met het feit dat onomkeerbare besluiten bij experimenten vooraf goedkeuring behoeven van het bestuur van de WSD.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De hele operatie waarbij één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt werd geïntroduceerd is ook een bezuinigingsmaatregel. Met minder geld meer werkzoekenden bedienen. De financiële consequenties zullen geleidelijk in beeld worden gebracht met de daarbij behorende keuzes en consequenties.

Financieel belang:

	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage van gemeente #		45.170	56.621
Eigen vermogen per 1-1	25.369.000	27.199.000	
Eigen vermogen per 31-12	27.199.000		
Vreemd vermogen per 1-1	3.489.000	5.320.000	
Vreemd vermogen per 31-12	5.320.000		
Resultaat	3.478.000		

Betreft een bijdrage in de bestuurskosten.

Daarnaast ontvangt de WSD van onze gemeente de rijksbijdrage in het kader van de Participatiewet. Dit gaat om een bedrag van € xxx.

Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant**Algemene informatie**

- Programma: 6. Sociaal domein
- URL: www.wvs-nb.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: M.H.B. (Menno) Roozendaal
- Bestuurlijk vervanger: J.H.M. (Jan) Goijaarts
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder Roozendaal.

Openbaar belang

Het Werkvoorzieningschap is opdrachtgever voor IBN als uitvoeringsorganisatie van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Het Werkvoorzieningschap is namens 11 gemeenten enig aandeelhouder en eigenaar van IBN.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

De Participatiewet vraagt om veranderingen en doet een beroep op het innovatief vermogen van gemeenten en SW-bedrijven. WSD en de deelnemende gemeenten moeten deze herstructurering in de komende tijd vorm geven. De Participatiewet heeft als hoofddoelstelling het tot stand brengen van één wettelijke regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt. Omdat met de komst van de P-wet de voorgenomen bezuinigingen op de SW voor een belangrijk deel blijven bestaan blijft het zaak om innovatieve oplossingen te zoeken in samenwerking tussen regio gemeenten en SW bedrijf.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De hele operatie waarbij één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt werd geïntroduceerd is ook een bezuinigingsmaatregel. Met minder geld meer werkzoekenden bedienen. De financiële consequenties zullen geleidelijk in beeld worden gebracht met de daarbij behorende keuzes en consequenties.

Financieel belang:

Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant			
	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage van gemeente #		11.136	11.136
Eigen vermogen per 1-1	29.119.200	27.592.900	27.592.900
Eigen vermogen per 31-12	27.592.900	27.592.900	27.592.900
Vreemd vermogen per 1-1	1.649.900	3.097.400	3.097.400
Vreemd vermogen per 31-12	3.097.400	3.097.400	3.097.400
Resultaat	0	0	0
# Betreft een bijdrage in de bestuurskosten. Daarnaast ontvangt IBN van onze gemeente de rijksbijdrage in het kader van de Participatiewet. Dit gaat om een bedrag van € 14.330.001			

Kleinschalig collectief vervoer Brabant-Noordoost			
Algemene informatie			
<ul style="list-style-type: none"> • Programma: 6. Sociaal domein • URL: www.regiotaxinoordoostbrabant.nl • Verantwoordelijk bestuurder: E.M.J.M. (Eus) Witlox • Bestuurlijk vervanger: H.G.W.M. (Harry) van Rooijen • Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee • Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling • Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder Witlox 			
Openbaar belang			
De regeling heeft ten doel het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een stelsel van kwalitatief hoogwaardig kleinschalig collectief vervoer. Dit samenwerkingsverband is opgericht om een geïntegreerd en algemeen toegankelijk vervoerssysteem te ontwikkelen op grond van de Wmo, waardoor mensen zich lokaal kunnen verplaatsen. De doelgroep van deze regeling zijn mensen met een beperking die geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer en andere inwoners van Meierijstad.			
Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij			
De belangrijkste risico's bij de verbonden partij			
Financieel belang:			
	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage van gemeente		571600	571600
Eigen vermogen per 1-1	1.134.288	871.416	
Eigen vermogen per 31-12	871.416		
Vreemd vermogen per 1-1	491.343	592.293	
Vreemd vermogen per 31-12	592.293		
Resultaat	52.076		

Intergemeentelijke Sociale Dienst Optimisd (in liquidatie)			
Algemene informatie			
<ul style="list-style-type: none"> • Programma: 6. Sociaal domein • URL: • Verantwoordelijk bestuurder: M.H.B. (Menno) Roozendaal • Bestuurlijk vervanger: • Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: ja • Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling • Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder Roozendaal 			
Openbaar belang			
De uitvoering van de Wet Werk en bijstand, het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen, de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet			

Intergemeentelijke Sociale Dienst Optimisd (in liquidatie)

Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen en de Wet Inburgering Nieuwkomers, de Wet Kinderopvang, de Vangnetregeling huursubsidie, de Wet op de (re)integratie arbeidsgehandicapten, de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen, de Regeling Maatschappelijke Participatie/Declaratiefonds en de Regeling Bijzondere Bijstand, en de uitvoering van Algemene Maatregelen van Bestuur en uitvoeringsregelingen van genoemde wetten.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

In 2016 is besloten om de gemeenschappelijke regeling per 1 januari 2017 te beëindigen.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij**Financieel belang:**

	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage van gemeente	1.797.352	0	0
Eigen vermogen per 1-1	200.946		
Eigen vermogen per 31-12	294.860		
Vreemd vermogen per 1-1	3.373.650		
Vreemd vermogen per 31-12	4.264.817		
Resultaat	198.153		

Omgevingsdienst Brabant-Noord**Algemene informatie**

- Programma: 7. Volksgezondheid en milieu
- URL: <https://www.odbn.nl>
- Verantwoordelijk bestuurder: H.J.M.P.M. (Eric) van den Bogaard
- Bestuurlijk vervanger: H.G.W.M. (Harry) van Rooijen
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder Van den Bogaard

Openbaar belang

De omgevingsdienst voert ten behoeve van de deelnemende gemeenten en provincie taken uit op het gebied van Omgevingsrecht en levert als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant-Noord. De werkwijze van de omgevingsdienst is gericht op het zoveel mogelijk beperken van de uitvoeringskosten voor overheid en samenleving en het verder optimaliseren van vergunningverlening en toezicht en handhaving.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

Beleidsontwikkelingen (Omgevingswet) in financiële zin vertalen in de begroting.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Productiviteit en kosten

Financieel belang:

	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage van gemeente		1.260.690	1.304.090
Eigen vermogen per 1-1	8.233.000	7.077.000	6.052.000
Eigen vermogen per 31-12	7.077.000	6.052.000	5.425.000
Vreemd vermogen per 1-1	17.211.000	15.265.000	14.996.000
Vreemd vermogen per 31-12	15.265.000	14.996.000	14.827.000
Resultaat	-402.000	0	27.000

Stadsgewest 's-Hertogenbosch (alleen stortplaats)

Stadsgewest 's-Hertogenbosch (alleen stortplaats)

Algemene informatie

- Programma: 7. Volksgezondheid en milieu
- URL:
- Verantwoordelijk bestuurder: weth. H. van Rooijen / weth. Jan Goijaarts
- Bestuurlijk vervanger:
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder Van Rooijen

Openbaar belang

Het Stadsgewest is niet meer echt actief en wordt alleen nog in stand gehouden voor afwikkeling van de Vuilstortplaats De Vlagheide in Schijndel.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

Toelichting:

In 1997 is een proces gestart om de gemeenschappelijke regeling Stadsgewest 's-Hertogenbosch te ontmantelen. Er resteert alleen nog het beheer van de gesloten Afvalberging De Vlagheide en het toezicht op de uitvoering van de leveringscontracten met Attero B.V. De stortactiviteiten zijn in december 2003 beëindigd en de stortplaats bevindt zich nu in de pre-nazorg fase. Conform de besluitvorming in het AB van 13 maart 2012 wordt overgegaan tot af-dichting van de stortplaats ter voorbereiding op de overdracht aan de Provincie voor de eeuwigdurende nazorg. Gedeeltelijk parallel en aansluitend wordt het overdrachtsprotocol met de Provincie doorlopen, waarna per 1-1-2019 overdracht aan de Provincie Noord-Brabant kan plaatsvinden. Tot die periode blijft het Stadsgewest verantwoordelijk voor het beheer van de stortplaats (vooral de gas- en waterhuishouding, alsmede het terreinonderhoud) conform de voorschriften. Binnen het programma "Afbouw" worden geen kosten meer doorberekend naar de gemeenten.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

* Doelvermogen nazorgfonds:

Na de definitieve sluiting van de stortplaats, thans geraamd op 31-12-2018, wordt de stortplaats overgedragen aan de Provincie. Deze is dan verantwoordelijk voor de eeuwig durende nazorg. Bij overdracht moet een vermogen zijn overgedragen waaruit de provincie de kosten van nazorg eeuwigdurend kan bekostigen. De algemene reserve vertoont, na verwerking van het exploitatieresultaat 2016, een negatief saldo. Bij het opstellen van deze begroting in maart 2017 is onduidelijk of het Eigen Vermogen, na afrekening van de definitieve aanslag van het doelvermogen voor de eeuwig durende nazorg, weer positief zal zijn. De Provincie heeft doelvermogen berekend op € 16,5 miljoen. Het doelvermogen wordt per 31-12-2018 definitief vastgesteld. Het bestuur van het Stadsgewest gaat op basis van eigen berekeningen, alsmede die van de extern adviseur voorlopig uit van maximaal € 14,0 miljoen. In verband met het aandeel van de gemeente Meierijstad in het te verwachten tekort is in 2018 een voorziening getroffen.

Naast het voorstaande risico (afgedekt door voorziening) is er nog het risico dat het uiteindelijke doelvermogen hoger wordt dan € 14 miljoen. Hiermede is nog geen rekening gehouden.

* Risico Rekenrente Nazorgfonds.

Het grootste risico naar de toekomst toe is dat de provincie voor de datum overdracht de rekenrente (nu 5,0%) verlaagt. Medio 2017 wordt naar verwachting een studie afgerond naar deze parameter uit het rekenmodel voor de bepaling van de hoogte van het Nazorgfonds. De resultaten van deze studie kunnen leiden tot aanpassing van de rente.

* Eindafwerking

In 2017 wordt de afdichting en inrichting van het terrein afgerond. De aannemer had het werk Vlagheide op 31 december 2016 moeten opleveren. Op 23 december 2016 hebben wij geconcludeerd dat het werk niet af is en dat derhalve geen sprake kan zijn van oplevering op 31 december 2016. Dat betekent dat vanaf dat moment het boetebeding in werking is getreden. De aannemer kan zich niet verenigen met de conclusie dat nog niet is opgeleverd. Hij heeft een spoedarbitrage tegen het Stadsgewest aangespannen. De uitkomst daarvan is nog niet bekend. Indien de aannemer in het gelijk wordt gesteld heeft dat geen financiële consequenties anders dan de boete niet kan worden geheven.

De aannemer heeft ook gemeld dat hij een arbitrage voorbereidt ten aanzien van nog

Stadsgewest 's-Hertogenbosch (alleen stortplaats)

openstaande geschilpunten. Dat gaat dan onder andere om de bij brief van 5 oktober 2016 gemelde claim van € 1,7 miljoen. De rechtmatigheid van die claim is door ons bestreden. Een arbitragezaak is op dit moment nog niet aanhangig gemaakt.

Financieel belang:

	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage van gemeente		PM	PM
Eigen vermogen per 1-1	-5.061.000	- 5.248.000	-5.070.000
Eigen vermogen per 31-12	-5.248.000		- 5.248.000
Vreemd vermogen per 1-1	9.826.000	7.531.000	7.531.000
Vreemd vermogen per 31-12	7.531.000		5.686.000
Resultaat	- 178.000		- 576.000

Gewestelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hart voor Brabant**Algemene informatie**

- Programma: 7. Volksgezondheid en milieu
- URL: : www.ggdhvb.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: E.M.J.M. (Eus) Witlox
- Bestuurlijk vervanger: M.H.B. (Menno) Roozendaal
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder Witlox

Openbaar belang

De GGD geeft uitvoering aan de wet Publieke Gezondheid. De GGD doet dit in opdracht van de binnen de regio vallende gemeenten. Het beleid van de GGD richt zich op het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van alle inwoners in de regio, in het bijzonder die van de meest kwetsbaren. Samenwerking staat daarbij centraal. De GGD wil haar kennis actief verbinden aan partijen in het sociaal- en veiligheidsdomein en het openbaar bestuur. De financiële voordelen, kwaliteit zorg/dienstverlening en het brede pakket aan diensten zijn argumenten voor gemeenten om deel te nemen aan deze gemeenschappelijke regeling.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

In de begroting 2018 benadrukt de GGD de verschuiving van het accent in samenleving van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag. Daardoor krijgt preventie meer aandacht: voorkomen is beter dan genezen. De gemeente heeft hier een belangrijke rol: zij kan zorg en preventie met elkaar verbinden. De GGD helpt en adviseert de gemeente bij de uitvoering hiervan.

De ontwikkelpunten waarmee de GGD aan de slag wil zijn:

- Meer vraaggericht werken;
- Meer flexibiliteit, innovatie en maatwerk;
- Minder schotten tussen de disciplines in het contact met klanten.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De GGD presenteert een sluitende begroting 2018 in lijn van de kadernota 2018. De ontwerpbegroting is sluitend met een totale exploitatie van € 56,4 miljoen. De meerjarenbegroting geeft een stabiel beeld. De kengetallen laten zien dat de GGD een gezonde financiële positie heeft.

Financieel belang:

	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage van gemeente		2.387.892	2.394.610
Eigen vermogen per 1-1	12.236.000	11.208.000	
Eigen vermogen per 31-12	11.208.000		
Vreemd vermogen per 1-1	10.466.000	10.170.000	
Vreemd vermogen per 31-12	10.170.000		
Resultaat	523.000		

Ambulance Voorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV) (A)

Algemene informatie

- Programma: 7. Volksgezondheid en milieu
- URL: <https://www.ravbrabantmwn.nl>
- Verantwoordelijk bestuurder: E.M.J.M. (Eus) Witlox
- Bestuurlijk vervanger: H.G.W.M. (Harry) van Rooijen
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder Witlox

Openbaar belang

Het openbaar lichaam heeft ten doel het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg. Gemeenten hebben een zorgplicht voor hun burgers en zijn verantwoordelijk voor de bestrijding van ongevallen en rampen. De deelname aan deze regeling draagt bij aan deze zorgplicht.

De RAV bestaat uit twee onderdelen: de ambulancezorg en de meldkamer ambulancezorg die samen 24 uur per dag en zeven dagen per week klaar staan om hulp te verlenen.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

In 2013 is de Transitieakkoord Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO) afgesloten. Een landelijke kwartiermaker zal de komende jaren uitvoering geven aan het inrichten van de LMO, het oprichten van de 10 nieuwe meldkamers waarin de 25 huidige locaties zullen opgaan en de overgang van de verantwoordelijkheid voor de meldkamers van de Veiligheidsregio's naar de LMO.

Op 1 januari 2018 eindigt de termijn van de tijdelijke vergunning van de RAV. Inmiddels is bekend geworden dat op grond van de Tijdelijke wet ambulancezorg afgegeven vergunning nog een keer wordt verlengd tot 1 januari 2020. Voor deze datum zal de minister van VWS besluiten over de toekomst van de ambulancezorg. Ongeacht de keuze van de minister zal de RAV ten minste moeten voldoen aan de eisen die gesteld worden in de vergunningsvoorwaarden van de Tijdelijke WET Ambulancezorg (TWAZ).

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Financieel belang:

	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage van gemeente	#	#	#
Eigen vermogen per 1-1	9.836.000		
Eigen vermogen per 31-12	12.569.000		
Vreemd vermogen per 1-1	6.484.000		
Vreemd vermogen per 31-12	3.694.000		
Resultaat	2.732.000		
# De begroting 2017 is kostendekkend en zonder gemeentelijke bijdrage. Nu de inwonersbijdrage per 2012 definitief is komen te vervallen, zijn er voor de gemeente geen kosten meer verbonden aan de deelname van de GR RAV Brabant-Midden-West-Noord.			

Vennootschappen en coöperaties

NV Bank Nederlandse Gemeenten			
Algemene informatie			
<ul style="list-style-type: none"> • Programma: O. Bestuur en ondersteuning • URL: www.bng.nl • Verantwoordelijk bestuurder: J.H.M. (Jan) Goijaarts • Bestuurlijk vervanger: M.A. (Marcel) Fränzel • Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee • Soort verbonden partij: Vennootschap • Bestuurlijk belang: De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. 			
Openbaar belang			
BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.			
Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij			
De belangrijkste risico's bij de verbonden partij			
het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is.			
Financieel belang:			
De gemeente heeft 120.237 aandelen. Er wordt jaarlijks achteraf dividend uitgekeerd.			
	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage aan gemeente @	197.189	*197.188	*129.856
Eigen vermogen per 1-1	4.163 mln	4.486 mln	
Eigen vermogen per 31-12	4.486 mln		
Vreemd vermogen per 1-1	145.317 mln	149.483 mln	
Vreemd vermogen per 31-12	149.483 mln		
Resultaat	369 mln	#	#
@ Dividend 2016 is uitbetaald in 2017 *Geraamd door gemeente # Gezien de aanhoudende onzekerheden acht de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2017.			

NV Brabant Water			
Algemene informatie			
<ul style="list-style-type: none"> • Programma: O. Bestuur en ondersteuning • URL: www.brabantwater.nl • Verantwoordelijk bestuurder: J.H.M. (Jan) Goijaarts • Bestuurlijk vervanger: M.A. (Marcel) Fränzel • Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee • Soort verbonden partij: Vennootschap • Bestuurlijk belang: De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de Brabant Water. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. 			
Openbaar belang			
Het voorzien in de behoefte van drinkwater en industriewater binnen het distributiegebied op een betrouwbare, veilige en maatschappelijk verantwoorde manier tegen een zo laag mogelijke prijs. De uitvoering van de wettelijke taak op het gebied van de openbare drinkwatervoorziening.			
Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij			
De belangrijkste risico's bij de verbonden partij			
Financieel belang:			
De gemeente Meierijstad is aandeelhouder. Er wordt geen dividend uitgekeerd.			

NV Brabant Water

	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage aan/van gemeente	nvt	nvt	nvt
Eigen vermogen per 1-1	524,5 mln	560,4 mln	
Eigen vermogen per 31-12	560,4 mln		
Vreemd vermogen per 1-1	397,3 mln	399,6 mln	
Vreemd vermogen per 31-12	399,6 mln		
Resultaat	36,0 mln		

Accommodatiebeheer Schijndel B.V.**Algemene informatie**

- Programma: 5. Sport, cultuur en vrijetijdseconomie
- URL
- Verantwoordelijk bestuurder: M.H.B. (Menno) Roozendaal
- Bestuurlijk vervanger: J.H.M. (Jan) Goijaarts
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Vennootschap
- Bestuurlijk belang: De gemeente heeft geen zetel in het bestuur.

Openbaar belang**Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij****De belangrijkste risico's bij de verbonden partij****Financieel belang:**

De gemeente heeft 100% van de aandelen. Er wordt geen dividend uitgekeerd.

	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage van gemeente		124.786	124.786
Eigen vermogen per 1-1	392.956		
Eigen vermogen per 31-12	Nog niet bekend		
Vreemd vermogen per 1-1	1.851.300		
Vreemd vermogen per 31-12	Nog niet bekend		
Resultaat	Nog niet bekend		

NV Monumentenfonds Brabant**Algemene informatie**

- Programma: O. Bestuur en ondersteuning
- URL:
- Verantwoordelijk bestuurder: H.J.M.P.M. (Eric) van den Bogaard
- Bestuurlijk vervanger: J.H.M. (Jan) Goijaarts
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Vennootschap
- Bestuurlijk belang: De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van Monumentenfonds Brabant. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Openbaar belang

Het professionele en risicodragend bijdragen aan het behoud van het Brabantse culturele erfgoed door monumenten te verwerven en verantwoord te herbestemmen.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

Om 2017 te kunnen overbruggen en een aanvang te kunnen nemen met het uitvoeren van de meerjaren onderhoudsprogramma hebben de aandeelhouders ingestemd met het niet uitkeren

NV Monumentenfonds Brabant			
(en kwijtschelden) van de rente 2016 over de achtergestelde leningen. Deze rente zou normaliter in het voorjaar 2017 worden uitbetaald.			
De belangrijkste risico's bij de verbonden partij			
Financieel belang:			
Per 1 juli 2015 aandelen deels geconverteerd en lening nu € 60.265.			
	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage van gemeente	0	0	0
Eigen vermogen per 1-1			
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1			
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat			

Overige BV's en NV's

Datum	Naam	Belang
27-09-2007	Gemeente Veghel B.V. (in liquidatie)	Gemeente Veghel 100%
27-09-2007	Scheifelaar II Beheer B.V.	Gemeente Veghel 50% Gebr. van de Ven Beheermij B.V. 50%
02-11-2007	Scheifelaar II C.V.	Gemeente Veghel B.V. 49,75% Van de Ven Ontwikkelingsgroep B.V. 49,75% Scheifelaar II Beheer B.V. 0,5%

Stichtingen en verenigingen

Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch en omstreken
Algemene informatie
<ul style="list-style-type: none"> • Programma: 1. Veiligheid • Taakveld: Openbare Orde en Veiligheid • URL: www.vhs-hertogenboscheo.nl • Verantwoordelijk bestuurder: M.A. (Marcel) Fränzel • Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: ja • Soort verbonden partij: netwerksamenwerking met daaronder een gemeentelijk convenant tussen de deelnemende gemeenten • Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd burgemeester Fränzel
Openbaar belang
<p>Het Veiligheidshuis is een instrument van het gemeentelijke zorg- én veiligheidsbeleid. Alle partners kunnen complexe casuïstiek waarvoor inzet van de zorg- straf- en bestuurlijke keten nodig is, aanmelden bij het Veiligheidshuis. Het Veiligheidshuis geeft advies over de aanpak, biedt expertise op het verbinden van partijen op het snijvlak van zorg en veiligheid en voert waar nodig procesregie. De hoofdtaken van het Veiligheidshuis zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Procesregie op ketenoverstijgende, complexe casuïstiek (probleemgestuurd en oplossingsgericht); 2. Adviseren van ketenpartners en gemeenten over de aanpak van (complexe) casuïstiek; 3. Signaleren van (overstijgende) knel- en verbeterpunten, gericht op optimalisatie van keten- en netwerksamenwerking.
Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij
Als gevolg van de fusie tot de gemeente Meierijstad komt de voormalige gemeente Veghel ook onder het Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch e.o. te vallen. De besturen van beide Veiligheidshuizen hebben zich overigens uitgesproken voor een fusie, welke in 2018 zijn beslag

Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch en omstreken

zal krijgen.

In het verleden nam de gemeente 's-Hertogenbosch 70% van de kosten voor haar rekening. Verwacht wordt dat er vanaf 2018 gekozen wordt voor een ander financieringsstructuur (inwonerbijdrage). De kosten zullen naar verwachting stijgen. Totale bijdrage begroot voor het jaar 2018 € € 58.020.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Om de fusie van de veiligheidshuizen voor te bereiden is er voor gekozen om de manager van het Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch ook te benoemen tot interim manager van de stichting Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf.

Als gevolg van de fusie en de gewijzigde financieringsstructuur wordt de bijdrage voor de gemeente Meierijstad vanaf 2018 hoger.

Gezien de hoogte van de reserve bij het Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch zijn er geen financiële risico's.

Financieel belang:

De begroting van het Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch is opgenomen in de begroting van de gemeente Den Bosch. Vandaar geen zicht op de staat van het vermogen en het financiële resultaat.

	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage van gemeente	0	53.217	71.217
Eigen vermogen per 1-1			
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1			
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat			

Stichting Agrifood Capital

Algemene informatie

- Programma: 3. Economie
- URL: www.agrifoodcapital.nl
- Verantwoordelijk bestuurder: M.A. (Marcel) Fränzel
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: Stichting
- Bestuurlijk belang: Vertegenwoordigd in stichtingsbestuur door burgemeester Fränzel. Bij het onderdeel 'overheden' worden de samenwerkende gemeenten vertegenwoordigd door hun portefeuillehouders.

Openbaar belang

De Stichting heeft als doel het versterken van het unieke economische ecosysteem van Agri-Food Capital ter bevordering van de (inter)nationale competitiviteit in de regio Noordoost-Brabant en daarmee ook in Nederland. De vertegenwoordigers met een verbinding naar de overheid informeren en raadplegen de bestuurlijke regiegroep (BRG) regio Noordoost-Brabant (NOB) over de activiteiten van de Stichting.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

De Stichting is onafhankelijk en opgericht door personen met een achtergrond in het bedrijfsleven, het onderwijs en de overheid. De Stichting heeft als doel het realiseren van de "Strategische Agenda", Noordoost-Brabant topregio in Agrifood. De accenten liggen hierbij op een excellente arbeidsmarkt (People), krachtige bedrijvigheid (Business), betekenisvolle vernieuwingen (Innovation) en een aantrekkelijke woon-werkomgeving (Basics).

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Financieel belang:

In de begroting is voor de regionale samenwerking AFC een bijdrage van € 3,- per inwoner structureel opgenomen. Dit wordt ook in 2018 uitbetaald.

	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage van gemeente			
Eigen vermogen per 1-1			

Stichting Agrifood Capital			
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1			
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat			

Ook in een aantal privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden heeft de gemeente een vertegenwoordiger in het bestuur. Vaak worden echter gegevens op ambtelijk niveau uitgewisseld. De financiële betrokkenheid bij de privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden bestaat meestal uit een jaarlijks subsidiebedrag c.q. bijdrage in het onderhoud van gebouwen. Deze privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden zijn niet uitgewerkt.

• Stichting tot beheer van het Paulusgasthuis in Sint Oedenrode	Deelname in de beheersstichting en kosten als eigenaar
• Smederijmuseum in Sint-Oedenrode	Deelname in beheersstichting en bijdrage in kosten exploitatie
• Stichting Museum Henkenshage	Deelname in de raad van toezicht

Overige verbonden partijen

Regio Noordoost Brabant
<p>Algemene informatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programma: 3. Economie • URL: • Verantwoordelijk bestuurder: M.A. (Marcel) Fränzel • Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee • Soort verbonden partij: Overige verbonden partijen • Bestuurlijk belang: De samenwerking in de regio Noordoost-Brabant (NOB) vindt plaats op basis van een op 19 februari 2014 met de regiogemeenten en 2 Waterschappen overeengekomen convenant. Dit convenant regelt de samenwerking van de overheden in Noordoost-Brabant (NOB) binnen AgriFood Capital (AFC). In 2016 is een samenwerkingsovereenkomst overeengekomen van het regionale arbeidsmarktprogramma AgriFood Capital Werkt! <p>Als Algemeen Bestuur van de samenwerking fungeert de Bestuurlijke Regiegroep (BRG), samengesteld uit de burgemeesters van de 17 gemeenten en de dijk- en watergrafen.</p>
<p>Openbaar belang</p> <p>AFC is de regionale samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheden in de regio NOB. Ingevolge het convenant hebben de regiopartners een regiofonds ingesteld, waarin jaarlijks € 3,- per inwoner wordt gestort. In 2016 hebben de regiopartijen besloten om het convenant te actualiseren en verlengen tot en met 2020. Voor het uitvoeren van het regionaal arbeidsmarktbeleid NOB wordt voor de periode 2017 t/m 2020 voorts een bijdrage van € 1,- / inwoner beschikbaar gesteld.</p> <p>De samenwerkende overheden in de Regio Noordoost-Brabant hebben een taakopvatting voor ruimtelijke ordening, economie, werkgelegenheid en bereikbaarheid en leveren een belangrijk aandeel in de realisatie van de ambities op het gebied van 'Goed woon-, werk- en leefklimaat'</p>
<p>Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij</p> <p>Bestuurlijke doelen zijn: een toekomstbestendige arbeidsmarkt; sterke bedrijvigheid; betekenisvolle innovaties en een veerkrachtige leefomgeving. Beleidsvoornemens worden programmatisch uitgewerkt en via een projectorganisatie tot uitvoering gebracht. Via rapportages en verantwoording verantwoordt de BRG zich bij het Algemeen Bestuur.</p> <p>Vanuit deze regio wordt vorm gegeven aan AgriFood Capital. Onder deze merknaam wordt</p>

Regio Noordoost Brabant

met partners uit onderwijs en bedrijfsleven via de "Strategische Agenda met Uitvoeringsprogramma" toegewerkt naar een excellente Agrifood regio.

De actuele ontwikkelingen en uitvoeringsambities staan beschreven in het Jaarplan en begroting Regio Noordoost Brabant. Hierin staan de accenten voor de uitvoering in het betreffende jaar en hoe de bijdrage van bewoners van Noordoost Brabant zo effectief mogelijk wordt ingezet. Het jaarplan bestaat uit drie uitvoeringsprogramma's: 1) Regio Noordoost Brabant (deelprogramma's Economie, Leefomgeving, Bereikbaarheid & Mobiliteit en Bestuurlijke samenwerking), 2) Arbeidsmarkt en 3) AgriFood Capital BV. Het jaarplan 2018 is op 29 juni 2017 vastgesteld door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De activiteiten van de Regio vanuit de regio brengen geen risico's met zich mee.

Financieel belang:

In de begroting is voor de regionale samenwerking AFC een bijdrage van € 3,- per inwoner, en voor het uitvoeren van het regionaal arbeidsmarktbeleid NOB € 1,- per inwoner structureel opgenomen. Dit wordt ook in 2018 uitbetaald.

	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage van gemeente			
Eigen vermogen per 1-1	-/- € 90.106		
Eigen vermogen per 31-12	€ 333.303 (concept)		
Vreemd vermogen per 1-1	€ 2.270.904		
Vreemd vermogen per 31-12	€ 2.076.263 (concept)		
Resultaat	€ 423.409 (concept)		

Samenwerking As 50

Algemene informatie

- Programma: 3. Economie
- Taakveld
- URL:
- Verantwoordelijk bestuurder: M.A. (Marcel) Fränzel
- Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee
- Soort verbonden partij: overige verbonden partijen
- Bestuurlijk belang: Samenwerking op basis van een convenant tussen de gemeenten Oss, Uden, Meierijstad, Bernheze en Landerd op het terrein van werkgelegenheid en economie.

Openbaar belang

De samenwerking As50 richt zich op versterking van de lokale economie en het ondernemersklimaat met een focus op de sector agrofood binnen het Daily Urban System As50 met in het bijzonder aandacht voor de bereikbaarheid van en de leefbaarheid binnen de As50-gemeenten.

Bijzondere ontwikkelingen/beleidsvoornemens bij de verbonden partij

De regio Noordoost-Brabant / AgriFood Capital heeft de ambitie om in 2020 te excelleren als topregio in agrifood. De As50 samenwerking is een actieve speler binnen AgriFood Capital.

In 2017 heeft As50 het White paper "Ontwikkelkracht voor levenskwaliteit - As50 als motor voor vernieuwing" opgeleverd. Vanaf 2018 e.v. volgen concrete acties samen met bedrijfsleven, onderwijs en Agrifood Capital Werkt!.

Samenwerking As 50

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Financieel belang:

	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Bijdrage van gemeente	Nvt	Nvt	Nvt
Eigen vermogen per 1-1			
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1			
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat			

Meierijstad zijn we samen!

